

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishtvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Dolgovi ljubljanskega knezoškofa.

Že dolgo časa je znano, da se nahaja ljubljanski knezoškof v silno hudi denarnih stiskah. Delati bi mu krivico, če bi rekli, da ga je spravila v ta položaj potratnost ali luksurijskost, kakor pogosto vidimo pri ogrskih škofih; prišel je v te zadrege, ker ni imel nobenega pojma o gospodarstvu, ker ni znal denarja ceniti in ga prav obračati in ker si je vtepel v glavo načrte, čijih uresničenje presega vse finančne moči njegove škofije in je škofa samega finančno rušilo.

Z zgradbo škofijskih zavodov so se začele denarne kalamitete ljubljanskega škofa in na tem nepotrebnem, iz gole trmoglavosti, nevedne prevdarnega moža, je izkrvavel škof in bo izkravavel škofija. Škof je morda resno mislil, da bo mogoče s prostovoljnimi darovi ustanoviti in vzdrževati ta zavod. A dasi prostovoljnost teh darov ni bila velika, dasi smo bili priča uprav brezprimerne ožemanja revnega ljudstva, vendar se škofove nade niti izdale niso izpolnile.

Svoji kaprici je škof žrtvoval prekrasne gozdove škofijskih posestev. Roparsko izsekavanje v teh gozdih je bilo tako, da je naposled morala vlada vmes poseči in da je bilo škofu odvzeto razpolaganje s škofijskim premoženjem. Žal, da se je to zgodilo dosti prepozno. Devastiranje škofijskih gozdov je prineslo škofu ne samo občutno skrajšanje dohodkov, nego tudi efektivno škodo in je povrh tega oškodilo tudi dohodke njegovega bodočega naslednika.

Od takrat vidimo škofa v uprav obupnih bojih za denar. Spominjamo se pastirskih pisma, ki je naročalo duhovnikom, naj umirajoče ljudi opozarjajo na potrebe škofijskih zavodov, in spominjamo se bridkih priporočil iz duhovskih krogov o konfiskacijah mašnih ustanov. Tudi je znano v najširših krogih in duhovniki tudi nič ne prikrivajo svoje nevolje, da nalaga škof svojim mašnikom v najrazličnejših oblikah težka bremena, zlasti pri podeljevanju župnij, da niti ne govorimo o velikem pohujšanju, ki je provzročajo škofova nadlegovanja bolnih premožnih duhovnikov.

Nimamo nobenega pojma, koliko znašajo ti „izredni dohodki“, a da ne zadostujejo za vzdrževanje škofovih

zavodov, to je več kakor gotovo, kaj še, da bi se iz njih kdaj pokrili ustanovni stroški.

Vedeli smo, da so škofijski zavodi spravili škofa v stisko, toda sedaj se je izkazalo, da presegajo njegovi dolgovi za velike svote vse najbolj pesimistične kombinacije.

Ni še posebno dolgo tega, kar smo izvedeli v državnem zboru, da ima škof od države milijonsko posojilo po izredno nizki obrestni meri, a da ni od njega dobili niti obresti, niti glavnice.

Zdaj je Kamila Theimerjeva presenetila javnost s senzacionalnim razkritjem, da je škof pri „Ljudski posojilnici“ dolžan 900.000 kron. Za to velikansko svoto nima „Ljudska posojilnica“ nobenega kritja in škof ne more niti obresti plačevati.

Na kaj je dobil škof to ogromno posojilo pri „Ljudski posojilnici“? Privatnega premoženja nima škof nič, škofijskega premoženja ni mogel obremeniti, škofijski zavodi pa so že tako obremenjeni, sicer pa znašajo njih stavbna vrednost komaj in kvečjemu tretjino tega zneska.

Na nič, zgolj na ime ljubljanskega škofa je „Ljudska posojilnica“ dala to posojilo. Verjamemo radi, da so odborniki „Ljudske posojilnice“ to posojilo skrajno neradi dovolili, saj so vedeli, da je ta denar izgubljen, da ga ne bodo nikdar več videli, da je ta denar, s katerim bi se lahko dalo toliko dobrega storiti, naravnost skozi okno vržen. „Ljudska posojilnica“ je dala to posojilo škofu, ker ga je morala dati, ker je škof poglavar klerikalne stranke in je njegova moč nad stranko tako velika, da se mu ni moglo upirati, tudi kadar zahteva krivico in zlo.

„Ljudska posojilnica“ ne bo nikdar več videla denarja, ki ga je posodila škofu, ker škof nič nima in po človeški previdnosti tudi na tem svetu nikoli nič imel ne bo.

Da je „Ljudska posojilnica“ škofu ta denar dala, to se zdi nam naravno, ker vemo, kakša je škofova moč nad klerikalno stranko in njeni napravi. A da je škof tak dolg napravil, da mu je to vest pripustila, nad tem strinimo. Škof se vendar zaveda, da nič nima. Ali se mu takrat, ko je vzel teh 900.000 kron, ni oglašila vest: ti nimaš nobenega varstva za ta denar, ti tega denarja ne smeš vzeti, ker dobro veš, da ga ne boš mogel nikdar vrniti in še obresti ne boš mogel plačevati?

Kakor se vidi, se škofova vest ni oglašila ali pa je škof ni poslušal. Vzel je denar in ga porabil — vrnil ga ne bo nikdar — še obresti ne plačuje — izguba je evidentna za „Ljudsko posojilnico“ — ta ubogi slovenski narod bo po svojem škofu pripravljen ob velik del nacionalnega premoženja; z obrestmi vred je škof slovenskemu narodu vzel nad milijon narodnega imetja.

Zdaj seveda razumemo, zakaj se škof s tako besnostjo poganja za klerikalno stranko in zdaj tudi umejemo, zakaj je škof osebno hitel prosit v Rim, da je papež za Kranjsko predloži odredbo, da duhovniki ne smejo sodelovati pri denarnih zavodih.

Kranjske deželne električne centrale.

Piše ing. M. pl. Šuklje.

III.

Na pomlad l. 1911. posrečilo se je tedanjemu „širokoplečemu“ deželnemu glavarju ob ukaželnji asistenci gospodov dr. Šusteršiča in dr. Lampeta pridobiti melioracijskemu zakladu deset milijonov kron posojila pod zelo ugodnimi pogoji. Ta obili denar se je žalibog razlil po žejni deželi v tako silni plah, da je že velik del te zlate padavine odtekel v umazane jarke, ne da bi bil namočil in oplodil kranjskih polj. V istem času pa se je tudi rodila pogubonosa legenda o neizmerni genijalnosti kranjskega finančnega referenta. Vplivu živahne reklame v prilog novemu fenomenu na gospodarskem polju se ni mogel odtegniti niti sam gospod F. pl. Šuklje. Tako vsaj kaže znana, pač zelo prizanesljiva brošura njegova o deželnih finančah. Med onimi, ki so po dolgem skeptičnem obotavljanju vendar padli v isto zmoto, nahajamo žal tudi odličnega slovenskega tehnika, gospoda ing. A. Klinarja. Kar je le-ta veleuvaževani strokovnjak pisal v „Vjestih“ inženirskih društev, ne sme ostati brez odgovora. In to iz dveh tehtnih razlogov: nečem, da bi propagatorji elektriškega podjetja izkoriščali dokaj neprevidne razprave tega izvrstnega moža sebi v oporo, na drugi strani pa želim pokazati pravega krivca, da ne bo kasneje nikomur treba iskati grešne žrtve, ki naj bi prevzela tujo krivdo nase. A k tej materiji se vrnem kasneje.

Nikdo ne odreka gospodu dr. Lampetu bogate mnogostranske nadarjenosti. A so ljudje, ki pri vsej naklonjenosti obžalujejo, da je nemila usoda postavila moža na eminentno mesto, kojemu ni kos. Očividno ima talent gospoda doktorja prevelike oči. Sam si je nakopal tako obilico posla v vseh panogah politike, da bo pod težkim bremenom podlegel. Tako se je vrgel kranjski elektriški Lucifer v akcijo deželnih central, ne da bi imel pojma o tehniških komercialnih težkočah svojega podjetja. Le tako je tolmačiti psihološko uganjko, da je mož slepil samega sebe in okolico svojo s sijajem gloriozne velikopotezne — predznosti.

Naša javnost je prelaskoživa in prepovršna. Koliko so se trudili naši tehniki in naprednem časopisju in v zasebnih debatah, da bi našli odgovor na vprašanje, ki se treznemu človeku usiljuje: Zakaj je pričel deželni odbor graditi hišo pri strehi, zakaj je iz velikega programa številnih silnic vzel prvo v delo Završnico, ko je o tej vodni sili vendar jasno, da tvori ona le rezervo celemu omrežju, ki še dolgo niti osigurano ni, in da ima le kot taka svojo ceno? Na to vprašanje odgovarja prav točno zelo dobro poučen mož v omenjeni brošuri, ki je bila povod, da so ga nevhvaležni tovariši obmetavali z blatom. Upam, da mi ne zameri bivši deželni glavar, če navajam iz njegove razprave: „Sicer pa je moral deželni odbor pričeti s centralo ob Završnici, ker sicer nihče ne bi bil več verjel govorom v deželnem zboru in razpravam v deželnem odboru o javnem izkoriščanju vodnih sil na Kranjskem.“

Kakor vidimo, bili so merodajni res zelo stvarni razlogi! Dandanes je stvar še nekoliko prozornejša. »Hladnokrvni in — recimo — prekanjeni kupec« dr. Lampe je bil namreč tačas pač že pravilno in pošteno kupil koncesijo ing. Tobella, naspromptno pa mu kupčija s koncesionarjem Pavšlarjem ni šla gladko od rok in trebalo je še mnogo časa in truda, da ga je privlekel izmučenega in izkrvavelega v polom »Glavne«. Da ne govorim o Leykamovčih, katerim ni mogel do živga. Naravno je moral potemtakem podkovati konja na ušesih.

Prvi korak je bil storjen in — ponesrečen. Navzlic tej veliki napaki dala bi se akcija še rešiti, da bi se bilo vsaj pri začetku zgradbi ob Za-

vršnici postopalo dosledno in tehniško pravilno. Vsakomur je znano, da mora nova hiša priti kar najhitreje pod streho, že zgolj iz tega razloga, da ne narastejo izgubljene interkalne obresti in da nasprotno investirana glavnica čim preje deluje. Tudi gospodom v deželnem dvorcu je bila ta zlata resnica znana. V poročilu dež. odbora št. 16.647 z dne 13. julija 1912 se zagovarja to oblastvo naglo svojega delovanja v pač dokaj polomljeni slovensčini, češ, »kar ni zadnje, ker je bilo videti prospešno za kar najhitrejšo uresničenje vporabe te vodne sile, da se začne kar čimprej delati najdaljšo trajnejša reč (!) vse naprave, nani-reč rov...« Naj se oprost, da moram mučiti bralce z nenavadno to dikcijo.

In zopet v istem poročilu bemo nadalje: »Hidromehanični in električni del naprave se bo letos jeni oddal po javnem natečajnem razpisu in spomladi leta 1913. montiral, tako da bodo na Gorenjskem, če bo delo napredovalo brez ovir, utegnili že ob pričetku poletenske dobe leta 1913. imeti elektriko.« Brez šale, tako poroča slavni dež. odbor dne 13. julija 1912, in podpis gospoda dr. Šusteršiča in dr. Lampeta bi vsekakor garantirala resnost teh izjav, samo ena stvar mi vzbuja zopet pomisleke, ker namreč v istem aktu berem smešnico: »Tako otvorjeni vir električne energije daje povod, da se lotimo sedaj tudi vprašanja o elektrificiranju železnice na Kranjskem.« Preveč, preveč poguma!

No, do javnega natečajnega razpisa hidromehaničnega in električnega dela pač ni prišlo, tudi se spomladi leta 1913. ni kar nič montiralo, na Gorenjskem seveda niso imeli elektrike pričetkom poletenske dobe leta 1913. zato pa je dežela kranjska prišla v nekako domorodstvo z znano elektriško firmo A. E. G. — Union, namreč po gospodu ing. D. Sernecu. Le-ta je v sorodstvu z deželnodvorskimi damami in je blagohotno stopil v deželno službo, celo ne da bi bilo trebalo razpisati tega mesta, kakor sicer zahtevajo sitni predpisi.

In še nekaj: pred malo dnevi smo prejeli veselo vest, da se je že (!) trasilalo elektriško daljnovidno omrežje, tudi se bodo kmalu naročili potrebni stroji! Stvar napreduje!

LISTEK.

Roritarsko vrhovno sodišče.

Luigi C a l c o.

Po opravih sem prišel pred nekaj tedni na postajo Zidani most. Ker sem moral še skoro dve uri čakati na vlak, ki naj bi me popeljal proti beli Ljubljani, krajšal sem si čakanje s tem, da sem hodil po peronu gor in dol.

Naenkrat se prikaže na peronu mlada ženska visoke, ponosne postave, a bledih, upalnih lic. V njenih lepih očeh žarec je nemiren ogenj. Plašno se je pomešala med potnike na peronu in s svojimi žarečimi očmi begala nemirno proti kranjski strani. Opravičena je bila v okusno obleko, ki je bila pa na več krajih raztrgana.

»Kaj pa iščete zopet tukaj?« ogovoril jo je v tem hipu s precej neprijaznim glasom portir. »Ali nimate doma nobenega posla, da se potikate ure in ure po peronu.«

Ženska se ni nič zmenila za neprijazne portirjeve besede, temveč vpirala svoje poglede na kranjsko stran, ne da bi se spremenila le ena poteza na njenem plemenitem obrazu, s katerega se je brala globoka žalost.

Ker me je ženska začela zanimati, vprašal sem portirja, če jo pozna in če ve, od kod je. Portir je zmajal z ramami in odvrnil:

»Prav nič je ne poznam in tudi ne vem, od kod je in kaj išče na našem peronu. Že tedne in tedne prihaja redno vsak dan na naš peron in strmi neprestano proti kranjski strani. Ker pa ne dela nikomur nadleže, jo seveda ne izženemo s perona.«

Moje zanimanje za to žensko, ki je morala biti najbrž zelo nesrečna, je jelo rasti. Skoraj nehoti in nevede sem se ji približal. Ko sem stal tik nje, opazil sem, da so ji stopile solze v njene krasne oči in da ji drhte prsi. Ko se ji je izvil končico iz prsi pritažen zdihlaj, se od sočutja nisem mogel več premagati in sem tiho šepnil: »Ubožica!«

Komaj sem pa tiho izustil to besedico, se je ženska stresla po vsem životu, se počasi obrnila proti meni in vprla v me svoje žareče oči. Nekoliko časa je zrla nepremično v me, potem pa tiho spregovorila:

»Res sem ubožica. A ne samo ubožica, največja nesrečnica sem. Zločinski in brezsrčni ljudje so me izgnali in iztirali iz svetišča, v katerem sem dotlej kraljevala. Oh kako so me suvali, vlačili za lase in mi trgali obleko, ker se nisem hotela prostovoljno umakniti in napraviti prostor brezstidni vlačugi, ki so jo kanili

vpeljati kot mojo nevredno namestnico v dotlej neomodeževano svetišče. Kako so rjuli vsi zbesneli nad menoj: »Proč z resramnico, križajmo jo, križajmo!« In že so postavljali križ, na katerega so hoteli pribiti moje stepeno telo in že so se stegovale grabeljive roke proti meni... Tedaj sem v svojem obupu zbežala in napravila prostor svoji brezstidni naslednici, navadni cestni vlačugi.«

»Kje se je moglo kaj tako nečloveškega zgoditi,« vprašam sočutno ubogo nesrečnico. »Vsaj živimo vendar v pravni državi, kjer bi tako hudodelsko nasilje hitro ukrotili s pomočjo policije in orožnikov. Vaša žalostna povest, čeprav obuja sočutje v mojem srcu, zveni mi na ušesa nekako neverjetno. Umljivo vam bode vsled tega moje vprašanje, kdo ste in kje so z vami ravnali tako okrutno in nečloveško?«

Nesrečno žensko bitje se je pri tem most vprašanju zravnilo in iz njenih ust so mi v odgovor prišle trde besede:

»Moje ime je Pravica in prej opisano hudodelsko nasilje se je zgodilo na Kranjskem.«

»Ni mogoče,« sem se začudil temu odgovoru.

»Bogu vsemogotnemu in vsepravičnemu bodi potoženo, da je čista in gola resnica, kar sem vam po-

vedala. Ker sem vam pa že nekaj odkrila, naj vam povem vse. Znano vam je, da se stekajo vse oblasti, vse pravice in vsa moč v deželi kranjski danes v rokah peščice brezvestnih mož, katerim je njihova osebna korist vse, občni blagor pa prazen nič. Ko so prišli ti možje s tem, da so zvičajno slepili in varali ubogo ljudstvo, na krmilo in se dokopali do neomejene oblasti, so vdrli najprej v moje svetišče, kjer sem do tedaj modro vladala in z zavezanimi očmi nepristransko in pravično sodila in delila pravico.

Ko so brezstidniki vdrli v moje svetišče, strgali so mi s svojimi umazanimi rokami pred vsem raz oči zavezo. Nato so pa brezsrčno zahtevali od mene, da bodem morala odsej soditi brez zaveze in tako, kakor mi bodo oni narekovali.

Ko sem njihovo zahtevo odklonila z vso odločnostjo, so pa kar besneli in v svoji besni jezi prvič položili svoje roke na me. Ko so pa uvideli, da s silo nič ne opravijo, začeli so stikati skup svoje glave in se posvetovati, kaj naj bi ukrenili, da me upognejo.

Prvo besedo je imelo majhno, od Boga zaznamovano človeče, iz čegar lokavih oči je sijala sama satanska hudobnost. To človeče je svoje hudobne oči obrnilo hinavsko proti nebu in zarjulo:

»Na Kranjskem mora veljati odsej samo ena pravica in sicer naša pravica. Da se to udeleži, predlagam, da si ustanovimo svoje »Koritarso vrhovno sodišče«, pri katerem se bo obravnavalo in sodilo samo po našem okusu in naši pravici. Da nam pa ta babnica ne bo delala zgage in sitnosti, predlagam nadalje, da naj bo vsak dan deželna poštenega posta in poštenih batin, v ostalem naj pa okovana v verige prisostvuje obravnavam koritarskega vrhovnega sodišča kot naše prve in tudi zadnje in najvišje inštanice v deželi kranjski.«

Huronsko odobravanje je sledilo govornikovim besedam in dokazovalo, da človeče dobro pozna srce in obisti svojih tovarišev in da jim je govoril iz dna njihovih črnih duš.

Ustanovili so tudi svoje »Koritarso vrhovno sodišče in me okovano v verige vlačili k njegovim razpravam.

Od tedaj naprej se pa pričinja moja Golgota, moje nečloveško trpljenje.

Dan na dan sem morala zreti najhujše krivice, ne da bi mogla poseči vmes s pasjim bičem in razgnati hudodelce, ki so zlorabci moje častito ime uganjali vnebovpijoče krivice.

Danes so vzeli v pretres to, jutri pa zopet drugo stvar, obravnavali in

V resnici z mirno vestjo lahko beleži znanstvenik »ing. Tschermak« in po njem »Slovenec«, da nihče ne more »prezreti, da je kranjski deželni odbor započel svoje delo... brez tistega dilematizma, v katerega dostikrat zabreduje politiki in da se ne more odreči priznanja smotretnemu in energičnemu započetniku in pridnemu pospeševalcu te akcije, deželnemu odborniku dr. Lampetu.«

Ne, tu nimamo več opraviti z diktantizmom! Spoznavamo čisto nove pojave psihopatiškega razpoloženja, ki se jedva še dajo razumeti in utemeljevati, ako tudi vpoštevamo vse žalostne učinke besnega, strankarskega fanatizma. Pokazal bom še, na kaka pota da je zasla genialna akcija v novejšem času.

Vendar sklicanje štajerskega deželnega zbora?

V Celju, 19. septembra.

Z Dunaja je prišla vest, da se vrše pogajanja za delaznost štajerskega deželnega zbora. Ministrski predsednik grof Stürgkh je govoril o njih napram deputaciji nemško-avstrijske učiteljske zveze, ki je prišla k njemu posredovati glede regulacije učiteljskih plač na Štajerskem. Zelo verjetna se nam ta vest ni zdela, to tem manj, ker je klerikalni vodja dr. Korošec še zadnjo nedeljo zatiral na shodu pri Sv. Trojici v Haložah, da klerikalci ne prenehajo poprej obstruirati, dokler se ne izpolnijo opravljene zahteve spodnještajerskih Slovencev. Ali med tem smo izvedeli, da se mudi na povabilo vlade predsedstvo slovensko - klerikalnega deželnozbornega kluba »zaradi važnih posvetovanj« v Gradcu in danes ve povedati »Tagespost«, da se je že dosegel sporazum glede deželnozbornega zasedanja koncem septembra ali začetkom oktobra. Dalje naznanja »Tagespost«, da se bodo danes pričela pogajanja glede delavnega programa za to zasedanje. Ako bodo ta pogajanja uspešna, pravi »Tagespost«, je sklicanje deželnega zbora pred durmi.

O glavni stvari se še torej pogajanja niso končala. Nemci si predstavljajo to zasedanje tako, da bi sklenil deželni zbor zvišanje davka na pivo, dalje vpeljal davek na prirast vrednosti po koroškem ali moravskem vzorcu, odobrili računске zaključke zadnjih let, sklenili najeti novo posojilo, da se pokrijejo od deželnega odbora najeti dolgovi, dalje, da bi se odobrili proračunski provizorij za nekaj mesecev l. 1914. Glede učiteljskih plač in zvišanja doklad bi se sklepalo potem, ko bi se videlo, kakšni preodkaz bi se dali doseči od države iz povijanja davka na žganje... To nam pripoveduje danes v »Tagespostu« deželni finančni minister dr. pl. Kaan. Samo enega nam ni povedal: ali bodo slovenski klerikalci ta delavni program tudi pozirali brez vseh koncesij? Saj to je vendar jasno, da bi bil deželni odbor zopet lepo na konju, ako bi se mu vse to dovolilo in bi mu bilo docela irelevantno, ali deželni zbor dela ali ne. No, kaj store klerikalci, bomo izvedeli že v prihodnjih dnevih in potem bomo rekli tudi mi svojo sodbo. Za enkrat še vedno ne verujemo, da bi bilo iz te moke kaj kruha; gotovo je edino to, da bi se utegnil pospešiti razpust in bomo imeli mesto prihodnjega spomladi ali še kasneje, že letošnje jesen nove volitve.

Dogodki na Balkanu.

Mir med Bolgarsko in Turčijo.

V protokolu, ki so ga bolgarski in turški mirovni delegati v Carigradu podpisali, se nahaja tudi točka o indigenatu, ki je bila definitivno rešena. Pogoji te točke dovoljujejo vsakemu muzlimanu 4 let opcijskega časa, t. j. dovoljeno je muzlimanom na Bolgarskem, da se izselijo tekom tega časa v Turčijo, če nočejo vstopiti v bolgarsko državljansko zvezo. Med tem časom smejo seveda prodati svoja posestva. Dokler ni ta doba potekla, ostanejo vsi muzlimani v novo zasedenih pokrajinah turški državljani.

Tudi v vprašanju vakujskih posesti se je baje dosegel med delegati principijalen sporazum.

Romunsko posojilo.

»Epoca« poroča iz Bukarešte, da je romunski finančni minister, ki se mudi sedaj v Parizu, brzojavno poklical v Pariz šefa državnega knjigovodstva. Baje gre za najetje velikega, večmilijonskega posojila, ki je rabi Romunska, dasiravno ni padel niti en strel. Kakor poročajo iz Bukarešte, je posojilo že skoraj sklenjeno.

Iz roparske Albanije.

Vedno pogostejše se oglašajo glasovi, ki zahtevajo za prestolno kneževino Albanije Drač. Prvi je zavpil Ešad paša, njemu so sledili sedaj draški župan, mufti in grškopravoslavni metropolit. Vsi so popolnoma solidarni z Ešad pašo tudi v vprašanju rekonstrukcije kabineta.

Sedaj je na dnevnem redu vprašanje: Drač ali nož? Velesile so lahko ponosne na to svojo lepo Albanijo. Najpametnejše bo seveda če ustvarijo trializem s tremi knezi in tremi glavnimi mesti, ki bi ne imeli ničesar drugega skupnega, kakor da je prvi albanski knez v Skadru, drugi albanski knez v Draču in tretji albanski knez v Valoni. Kako lepe perspektive bi se odprle! Še dve ali tri mejne komisije in trije knezi, trije prestoli. Za časopise bi bilo tudi boljše tako. Trije vladarji! Koliko lepih atentatov! Albanska zastava, ki je že sedaj dvojna, bi se potrojila. Črni orel na rdečem polju in nad njim polmesec, pri drugi zvezdi in pri tretji — dajmo sonce! Tri upravne komisije, tri apanaže, tri poslaništva! Zakaj se velesile ne odločijo za tako idealno obliko?

Če Albanci Srbom ne dajo miru, če koljejo in more v srbskih pokrajinah, je tako prijetno vse to brati. To je sveta pravica Albancev, te jim vendar ne bomo kratili. Kaj še, še povrh mora dobiti Srbija ukor, če so kje pretepli kakega Albom pašo, ker so ga dobili, ko je prašiče kradel. Srbijo in Črno goro so nameravale nekatere velesile na milost in nemilost izročiti albanskim begom in agam, zato so tako spretno določile meje. Ko so bili Srbi v Draču, ni živ krst slišal o nemirih in pobojih v Albaniji. Odkar pa je v Valoni proviziorna vlada, v Draču pretendent in v Skadru mednarodno vojaštvo z gubernatorjem, ni miru.

V posebno luč stavijo mednarodno previdnost zlasti dogodki na severnoalbanskih mejah proti Srbiji in Črni gori. Tisoč mož mednarodnih vojakov v paradi z najboljšimi konservami, s puškami ki je druga

boljša od druge, s topovi, zastavami, častniki, generali, admirali in bog ve kaj še, pa nima niti toliko avtoritete, da bi Malisore, Grudije in Hotije ukrotili! Nasprotno, — ravno v teh pokrajinah je slišati dan na dan o krvavih bojih in pobojih. Malisori, katerim so Srbi pobrali puške, da se otroci z njimi ne igrarajo in da se ne zgodi kakšna nesreča, imajo sedaj najmodernejše puške. Človek se čudom izprašuje, kako je to mogoče. Pa ne, da bi bila tu vmes kakšna tuja država, ki daje denar in puške?

Iz Prizrena so poslali te dni 40 ranjenih srbskih vojakov v Belgrad. Vršiti se je morala torej že precej huda bitka. Dan na dan vpadajo Albanci na srbsko ozemlje, velesile pa se še ne ganejo, dasiravno večina ministrov nima več dopusta. V srbskih vladnih krogih vsled tega zatrjujejo, da je Srbija upravičena zahtevati od Evrope, da zaščiti albanske meje proti albanskim roparjem. Če pa velesile ne bodo napravile prav kmalu mir in red na meji, bo Srbija prisiljena, da to stori sama, če je velisilam ljubo ali ne.

Avstro - srbska trgovinska pogodba.

Iz Budimpešte prihaja vest, da se bodo pričela najbrže v drugi polovici meseca oktobra med Avstro-Ogrsok in Srbijo pogajanja zaradi sklepa nove ali pa vsaj zaradi izpremembe obstoječe trgovinske pogodbe. Pogajanja se bodo pričela najbrže v drugi polovici oktobra po obisk srbskega ministrskega predsednika Pašića pri grofu Berchtoldu. Tudi prihodnji skupni ministrski svet, ki se sestane najbrže koncem septembra, se bo bavil s tem vprašanjem. Istotako se je tudi zadnja trgovinska konferenca na Dunaju bavila skoraj izključno s temi pogajanjmi.

Dr. Danev o sebi.

»Češke Slovo« priobčuje razgovor z dr. Danevom, ki izjavlja: Če me zadene katerakoli krivda, me more zadeti samo ta očitek, da sem slepo verjel Rusiji in ji zaupal ter da sem se slepo pokoraval migljajem ruskega poslanika Nehljudova. Glasno pa moram naglašati, da med Bolgarsko in Avstro-Ogrsko ni obstajala nikdar nikakršna pogodba za razdelitev Srbije, Bolgarska vedno kljub vsem neugodnim prilikam lahko reče, da je rešila svojo vojno čast. Druga balkanska vojna v političnem oziru ni prinesla samo Bolgarski, marveč celemu Slovanstvu škodo.

To je ravno, kar smo tudi mi vedno trdili in to so oni neodpustni grehi, ki so največ škodovali ravno Bolgarski.

Tirolska volilna reforma.

Tudi socijalni demokrati so izjavili, da je za nje predložena tirolska volilna reforma popolnoma nesprejemljiva. Namestnik je izrekel prav po lišče, da nobena stranka noče prikrajšati socijalni demokraciji volilne pravice, boje se pa, da bi prišel s socijalnimi demokrati nov obstrukcionistični element v deželni zbor.

Za nedeljo smemo pričakovati v Briksnu malo tepeža in nekaj krvavih glav. Že naprej pa konstatiramo, da bodo temu krivi samo krščanski socijalci. Nemški nacionalci so namreč sklicali za ta dan javen shod, nato pa so krščanski socijalci v neposredno bližino sklicali tudi svoj shod.

ker se sramujem ponavljati grde in cinične besede, s katerimi so nevedni sinovi slovenske matere pljuvali v svojo lastno skledo.

Kar so torej delali, kar so ukrenili, vse je bilo zgrajeno na krivici in kar je najostudnejše, tega svojega nesramnega in krivičnega početja niti prikrivali niso.

Vse to se je godilo očitno pred menoj in okovana v verige nisem mogla ustaviti njihovega zločinskega početja.

Prišlo pa je še nekaj strašnega in še sedaj se stresam od stida in sramu ob spominu na ta naravnost peklenski dogodek.

Ubog revež je moral za več mesecev v vojake. Doma je pustil pošteno in zvesto ženo z dvema otročičema. Žena je bila mlada in lepa. Skoro se je pojavil oženjeni mogotec, ki je skušal z zapeljivimi obljubami prisiliti osirotelo ženo, da bi zapustila pot poštenja in zvestobe, zadostila njegovemu živinskemu pohotu in postala prešestnica. Poštena žena pa je ostala zvesta svojemu odsojenemu možu in je odbila zapeljevanje in silno pohot. Oženjenega mogotca. Ko se je vrnil zakonski mož za par dni k svoji rodbini, mu je žena vse odkrila. V svojem upravičenem ogorčenju je nameraval zakonski mož pošteno posvetiti oženjenemu zapeljivcu — toda stvar je bila po

Nemški nacionalci bodo protestirali proti volilni reformi, kakršno so predložili krščanski socijalci, ti pa bodo seveda vehementno napadali vse, ki ne trobijo v njihov rog.

Hrvatska.

Glasilo koalicije »Hrvatski Pokret« se bavi z vprašanjem rešitve hrvaške krize ter pravi med drugim: Koalicija ni storila do danes ničesar, kar bi bilo v protislovju z njeno politiko. Zato zre s popolnim zaupanjem v prihodnost. Tudi si ne bo dala koalicija onečistiti svojih vrst z infiltracijo tujih elementov. Za rešitev hrvaške krize obstoja ena edina in zelo enostavna pot: proste volitve pod zaščito in zakonodajni jamčeni pravici. Vsaka druga rešitev je brezploden eksperiment.

Starčevićovo glasilo »Hrvat« prinaša zopet poročilo odvetnika Antona Kranjčevića, ki pravi, da bo ustanovila gotova skupina agrarno stranko na podlagi nagodbe. Ime Kranjčevića ne igra v hrvaški politiki nobene vloge, zato je zelo dvomljivo, da bi pod njim mogla uspevati taka stranka. Zdi se, da gre bolj za ustanovitev nove unionistične stranke, ter da bo igral Kranjčević samo vlogo slamatnega moža, dasiravno se ne more tajiti, da bi Hrvaška prenesla še nebroj takih stranic. Kmetška stranka (seljačka) z Radičem pač ni prava kmetška stranka, ker se vtička v vse drugo, kakor v agrarne zadeve. Kranjčevićeva stranka pa ne more biti prav nič drugega, kakor privesek madžaronov.

Interesantno je tudi, da hoče ministrski predsednik grof Tisza dne 22. t. m. sprejeti bivšega bana barona Raucha, da se zopet in zopet informira o položaju na Hrvaškem. Ogrski ministrski predsednik hoče imeti hrvaško krizo vsekakor rešeno še pred 8. oktobrom, ko se sestane parlament. Seveda če bo poslušal razne Rauche, bo ta rešitev gotovo silno zanimiva.

Nočno delo.

V Bernu se bavijo zopet z delom žensk in z vprašanjem nočnega dela za ženske in mladostne delavce. Dotična konferenca se je vnovič zedinila v principu na delavni čas 10 ur za vse ženske brez izjeme v starosti in za mlade ljudi do 16. leta. Nočno delo naj bi bilo za vse mladostne delavce prepovedano. Kot maksimalna meja za vse v nočnem delu zaposlene mladostne delavce se je določilo 16. leto.

Štajersko.

»Deutsche Wacht.« V torek dne 23. septembra, bi se imel zagovarjati pred celjsko poroto Gvidon Schidlo, faktor celjske nemške tiskarne, ki je namesto dr. Ambroschitza slamatni urednik »Wachtarice«. Kakor znano, je sredi meseca julija »Slovenski Narod« na oster ali upravičen način grajal rovanje nekaterih nemških nacionalnih poštinih in železniških uradnikov na Zidanem mostu. To rovanje privranderih nemških uradnikov na slovenskem Zidanem mostu je vzbudilo med slovenskim prebivalstvom nemalo nevoljo in smo storili gotovo svojo narodno dolžnost, ako smo te razmere grajali. Omenjeni članek »Slov. Naroda« je pa šel nemškimi hujšakcem na Zidanem mostu do živega. Namesto, da bi naše trdit-

ve popravili, nas tožili ali si kot neprizadeti pošteni poiskali zadoščenje z mirno in stvarno zavrnitvijo »Narodovega« članka, pa so spravili v vse spodnještajerske in graške liste obrekljiv in nesramen pamflet na zidnamoške slovenske poštne kakor železniške uradnike. Namen tega pamfleta je bil, spraviti s slovenske pošte Zidan most — Slovence, na ljubo raznim prusakom in omenjenim nemškim pošteniakom. Og. Vargazon in Zmazek, oba uradnika na Zidanem mostu, sta se čutila po pravici žaljena in sta vložila tožbo proti odgovornemu uredniku »Wachtarice«, ki je prav zgoraj omenjeni članek priobčeval. Porotna obravnava bi se imela vršiti o tej tožbi v torek, a zadnji trenaotek je proslil »Wachtaričin« odgovorni urednik za delegacijo drugega porotnega sodišča. Ali je to nezaupnica ali strah pred kaznijo?

Iz veterinarske službe na Spodnjem Štajerskem. Okrajni živinovozdravniki gg. Maks Graf v Brežicah, Edvard Rezač v Radgoni, Maks Pirnat v Slovenjgradcu in Alojzij König v Mariboru so imenovani za višje okrajne živinovozdravnike.

Izpred celjskega porotnega sodišča. V torek popoldne je bila na vrsti druga obravnava proti detomorilki. Na obtožni klopi je sedela 20letna kmečka hči Terezija Mastnak iz Lokarja pri St. Jurju ob J. žel. Imela je poleti in jeseni 1911 z nekim domačim kmečkim fantom ljubavno razmerje, ki ni ostalo brez posledice. Ko se je čutila mater, se je obrnila na (med tem umorjeno) Julijano Toplišek, ki je stanovala v koči njenega očeta, naj bi ji pomagala otroka odpraviti. Ta ji je dala od neke »doktorice« zdravilo, a ni nič pomagalo. 21. julija je dopoldne porodila nekje na senu otroka, ga tiho pokrila in potem šla povedat staršem, kaj se je zgodilo. Na prigovarjanje gori omenjene Julijane Toplišek se je odločila porod zatajiti in otroka odstraniti. Popoldne je šla na seno, vzela otroka, ga zavila v cape in ga zakopala v gnoj; ker se je pa bala, da bi se ga tam vendar našlo, ga je zakopala nekje v zemljo. Otroka pri preiskavi niso našli. Kako je bil otrok umorjen, obtožnica ne navaja za sigurno; lahko, da ga je mati po porodu zadušila, lahko pa je tudi, da se je zadušil v capah in gnoju. Porotniki so Terezijo Mastnak opustili.

Iz Celja. (Dvajsetletnica veletrgovine A. Kolenc.) V ponedeljek, dne 15. septembra je minilo dvajset let, kar se je sedanji veletržec g. A. Kolenc nastanil kot samostojen trgovec v Celju. Prevzel je specerijsko trgovino Šuen vis-a-vis sedanjemu Narodnemu domu; kasneje se je preselil h »Kroni« in ko je bil Narodni dom postavljen, v Narodni dom. Ko se je nastanil Kolenc kot trgovec, so vladale v Celju še dosti neznosnejše razmere kot sedaj. Nemštvo se je čutilo močno in ošabno je prerokovalo mlademu trgovcu, ki je bil znan kot »slovenski hujškač«, da ga bo kmalu slana vzela. No s svojo pridnostjo in delavnostjo je spravil tako daleč, da si je kupil na Graški cesti l. 1904 veliko hišo, v kateri stanuje in deluje še sedaj. V 20. letih so se razvila iz njegove specerijske trgovine 4 podjetja; g. Kolenc sam ima veletrgovino s specerijo in deželnimi pridelki ter dela le na debelo, njegov brat, sestra in sorodnica pa imajo vsak svojo specerijsko trgovino na drobno. G. Kolenc je naš štajerski rojak z Ljubnega; kot večina naših ljudi, je šel mladi

sodili pa dosledno vse po svojem pristranskem okusu in krivično.

Najprej so se spravili nad one uboge trpine, ki žrtvujejo svoje izčrpane telesne sile, svoje zdravje in svoje borno življenje za najsvetejšo našo svetinjo, za našo deco. Ubogi sestradi ljudski učitelj postal je prva žrtev njihovega krivičnega pravosodja. Začeli so jemati tistim, ki že itak skoro niso nič imeli, in dajati onim, katerim je bila usoda prijaznejša. Može in žene, ki so tankovestno izpolnjevali težavne dolžnosti svojega poklica, so nečloveško preganjali in podili iz kraja v kraj. Može in žene pa, ki so očitno zanemarjali svoj poklic in svoje dolžnosti, a so znali hinavsko zavijati svoje oči, so pa bogato obdarovali, spravljali jih na boljše službe in mesta ter jim nudili še razne druge udobnosti.

In vse te nesramnosti so počeli brez strahu, brez sramu in pri belem dnevu.

Krivični sodniki pa svojega delovanja niso ustavili samo pri ubogemu učitelju. Nikakor ne. Tako enostranski niso hoteli biti.

V zakladnici so našli kupe zlata in srebra. S tem zlatom in srebrom so mašili lakomna grla svojih prijateljev in pristašev, ustanovljali za nje popolnoma nepotrebne, toda mastne službe, za katere niso bili nameščeni niti najmanje usposobljeni, imeno-

vali v svoji brezstidnosti take nove nepotrebne službe kar javno »korita«, nasprotno pa s sposobne in vestne ljudi podili iz njihovih potrebnih služb.

Najdeni zaklad so razmetavali in razsipavali tako lahkomisljeno in otročje, da se je zaklad kar topil pod njihovimi potratnimi rokami. V razsipavanju in razmetavanju so bili iznajdljivi, da se je bilo kar čuditi in so na primer samo za opremo že do tedaj naravnost kraljevsko opravljenega zasebnega stanovanja vrgli proč kar celih 60.000 K njim zaupnega denarja.

Kovali so kar na debelo tudi razne brezupne špekulacije, katere so cinično nazivali velikopotezne akcije, ki so požrle kar milijone zaupnega denarja, a že pri svojem rojstvu nosile v sebi kal smrti in vseobče polomije.

Da bi obdržali zaslepljenega kmeta v svoji krivični oblasti in se maščevali nad meščanom, ki ni hotel vkloniti svojega tilnika pod njihovo giljotino, so kovali noč in dan nove postave, ki naj bi prevrle vsa bremena na uboga meščana.

O sramotnih opazkah prisednikov »Koritarskega vrhovnega sodišča«, izrečenih povodom ustanovitve peterih mastnih ustanov za neslovenske gojence na nekem neslovenskem zavodu, naj pa rajši molčim.

postavah že zastarana. Da se pohotnega mogotca, ki je hotel v dvojnem oziru potepati v prah sv. zakon, vsaj pred javnostjo razkinka, je dovolil ubogi zakonski mož, da se sme stvar spraviti v časopise, kar se je tudi zgodilo.

Ta zadeva je prišla tudi pred »Koritarsko vrhovno sodišče«. Gotovo ste prepričani, da je stal pred sodiščem kot obtoženec oženjeni mogotec in pohotnik, ki je, čeprav sam oženjen, hotel mazati tuj zakon. O ne! Če ste to mislili, potem ne poznate koritarskih postav in koritarske pravice! Pred »Koritarsko vrhovno sodišče« niso privlekli zločinskega mogotca, temveč ubogega zakonskega moža, kateremu je prvi ravno hotel za večno uničiti zakonsko srečo.

Z brezmejno žalostjo in gnjevom v srcu sem poslušala to obravnavo in še danes si zakrijem oči samega sramu, če se spomnim nesramne sodbe, ki jo je v ti zadevi izrekel »Koritarsko vrhovno sodišče«. To sodišče ni namreč obsodilo brezstidnega zapeljivca, pač pa ubogega zakonskega moža, ker je spravil v javnost zločin pohotnega mogotca, kar je baje po koritarskih postavah in koritarski pravici največje hudodelstvo.

Ko sem slišala to vnebovpijočo sodbo, se nisem mogla več vzdržati in premagovati, povzdignila sem

mogočno svoj glas in se v imenu vseumogočnega boga, v imenu svetosti krščanske zakonske zveze, v imenu krščanske morale in v imenu v prah teptane pravice uprla z vso odločnostjo nesramni in krivični sodbi.

Da bi videli tedaj krivične sodnike, kako so krepko podprli po prešestnem mogotcu planili po meni, me podrli po tleh, vlačili me za lase, me suvali s svojimi čevlji in hodili po meni. Besni kriki: »Križajmo jo, križajmo jo!« so se razlegali po onečaščenem svetišču in umazane roke so se stegnile po meni in začele trgati obleko raz moje izmučeno telo. V svoji podivjani besnosti so postopali tako nasilno, da se je razčesnila močna veriga, v katero so me vkovali...

V tem strašnem trenutku sem začutila proste roke, v njih pa neko nadnaravno moč, s katero sem odrinila od sebe najbolj podivjanega in razbesnelega napadalca, ustvaritelja »Koritarskega vrhovnega sodišča«, da je položil svojega rojstva zaznamovane kosti po materi zemlji. Še predno se je pobral, sem švignila mimo njega in ostalih podivjancev proti vratom in na prosto. Bežala sem kakor veter, za menoj je pa odmevala besno in sirovo kričanje...

Srečno sem utekla in našla varno zavetišče izven mej nesrečne kranjske dežele. Tu čakam sedaj ne-

dečko brez groša za srečo po svetu in dokazal, da ima Slovenec navzlic znanemu pregovoru srečo, ako jo išče in zna najti in ako se v prvi vrsti zanaša na svoj razum in delavne roke. G. Kolenc ni deloval marljivo le v svoji trgovini, ki ima danes zveze po celi deželi, delal je tudi marljivo pri naših denarnih zavodih in bil tudi drugače vedno med onimi, ki so podpirali našo slovensko stvar v Celju ter se niso sramovali svojega narodnega pripravljanja javno pokazati. V mestih, kjer skušamo Slovenci od manjšine priti do večine in politične ter gospodarske moči, so možje kakor je g. Kolenc, neprecenljive vrednosti in važnosti. Njemu in njegovemu podjetju želimo še: na mnogo leta!

Deklamacijski večer v Mariboru. Gg. Milan Skrbnjšek, režiser in igralec, in Josip Šest, igralec, prireditelja v sredo, dne 24. t. m., ob 8. uri zvečer v mali dvorani mariborskega Narodnega doma deklamacijski večer. Opozorjamo že danes na to prireditev, ki je za mariborske Slovence nekaj povsem novega. Imenovana gospoda sta pred kratkim priredila tudi v Ljubljani prvi slovenski deklamacijski večer in žela od strani občinstva in kritike mnogo hvale.

Iz Maribora. »Straža« poroča o razmerah na slovensko-nemški ljudski šoli v Leiteršpergu-Krčevini pri Mariboru: »Ker so bili dosedanja šolski prostori, v katerih sta bili nastanjeni slovenska in nemška šola, premajhni, so dozidali k dosedanjemu šolskemu poslopju še en trakt in sicer zadaj. Določeno je bilo, da pride v ta trakt nemška šola. V času od sobote zvečer do ponedeljka zjutraj je pa bila slovenska šola v pravem pomenu besede deložirana. Vse klopi, učila, slike, knjižnico so spravili na prosto in tako so prisilili slovensko šolo, da se je preselila v oni zadnji trakt, ki je bil namenjen za nemško šolo. Nemškutarski krajni šolski svet je hotel s tem slovensko šolo ponižati in nevedne starše pripraviti do tega, da bi kot doslej otroke vpisovali v sprednji, sedaj naenkrat nemški šoli. Razvila pa se je s slovenske strani povoljna agitacija in v prvi razred slovenske šole se je vpisalo 59 (lani 46) otrok.

Iz Vranskega. Poročil se je tukajšnji učitelj Ivan Urek z gdnico. Elso Šremsovo.

Iz Radgone. Premješčen je gosp. J. Vengušt, poštni asistent in računski poročnik v rezervi, iz Selztala v Radgono.

Iz Laškega trga se je te dni preselil klepar Vidali. Naša živa podružnica »Südmarke«, pek F.F-Fretze, naseljitelj nemškega obrtništva, ki ima že tako srečno roko pri naseljenju svojega brivca — prosim, brez smeja — se je ustrašil, da bi ne prišel slovenski klepar in je celo stvar v »Deutsche Wacht« potrebno opisal. Ko se je neki interesent zglasil, je istega zaradi zaposlenosti Frečeta zastopal tajnik laške bolnišnice blagajne gosp. Kruschütz in ogledovalca-kleparja vodil, da se je pri laških germanih predstavil. Vprašali bi samo predstojništvo okrajne bolnišnice blagajne v Laškem, ki je baje sedaj v slovenskih rokah, če li ima svojega zagrizenega tajnika za strankin posel ali za nemško nacionalno politiko, koje žal pri njem premnogo opazimo. Hudi so boji pri volitvah, ali mi jih ne bojujemo zato, da bi na svojih prsih redili gade. Prosim predstojništvo za red.

Iz Ljutomer. Na »Stražin« dopis z dne 12. septembra dovolim si

malo pojasniti. Ignoriral sem do sedaj vsak napad na mojo malenkostno osebo in bom tudi storil to zana-prej. Zakaj se jezite, da zavzemam mesto v okrajnem zastopu? Ali nisem neposredno pred volitvijo izjavil, da se ne vsiljujem ne v zastop, še manj pa »sanjarim« o načelništvu. Brez teh časti se pač za mojo eksistenco ne bojim. Dopisniku bi dalje rad povedal, da sem sicer član dirkalskega društva, toda ne odbornik istega. Pač pa je odbornik dirkalskega društva cerkveni ključar Jože Slavič in bi lahko ta mož dal omenjene nemške plakate dirkalskega društva za tlakovanje cest na razpolago. Dopisnik, pometaj najprej pred svojim pragom in kadar tam ne bo več nobenih smeti, potem smeš zopet priti. Radi tega, če si večletni volilec za okrajni zastop, mi pa nič ne imponiraš, ker cenim vsakega človeka, kateri je pošten, enako, najsi je bogat ali siromak.

Joško Rajh.

Iz Braslovč v Savinski dolini. Gasilno društvo v Braslovčah si šteje v prijetno dolžnost zahvaliti se tem potom vsem cenjenim gospodim in gospodičam, ki so pri veselici sodelovali in tako pripomogle do lepega uspeha. Hvala tudi sosednim gasilnim društvom, posebno iz Gaberja, ki so nas počastili, kakor tudi domačemu pevskemu društvu za prijaznen nastop. — Jos. Omladič, načelnik.

Nečuvjen šolski škandal se je prigodil letos pri zapisovanju otrok v slovensko šolo v Karčevini pri Mariboru. Pol stoletja obstoji ta šola in vkljub temu, da je šola utraktivna, delujejo vsi nemški krogi s pomočjo oblasti na to, da se šola popolnoma uniči. Ob začetku letošnjega šolskega leta deložirali so ponoči šolo iz njenega lastnega poslopja in jo potisnili v postranske sobe brez vsakega napisa, z namenom, da vjamejo pri zapisovanju slovenske otroke, ki pridejo k zapisovanju. Starši so pa vendar takoj izprevideli peklenski načrt in so povpraševali neki gospodičini, ki sta se slučajno sprehajali po dreveredu pred šolo, kje se vpisuje slovenska deca. Zdaj pa se je zgodilo nekaj, česar še svet ni doživel. Zagrizeni nadučitelj nemške šole Wernitznigg, ki se je vgnezdil v poslopje slovenske šole, planil je ko besnen nad gospodičini in jima pretel surovo z orožništvom, če bosta še naprej staršem kazali v slovensko šolo. Ker pa gospodičini nista hoteli ubogati divjaka Wernitznigga, ampak sta ga prav pošteno osteli, poslal je Wernitznigg po župana, nekega bedastega sprevodnika. Ta je seveda takoj kot besen pritekel in gospodičnima z zaporom pretel — v tuji občini! Nepopisen krah zbranega ljudstva je bil odgovor bedastemu »županu«. Drugi dan pa je Wernitznigg vkljub temu, da sta ga gospodičini pošteno osteli in poučili, nastavljal **policijo pred šolo**, da bi pazila, da ne bo kdo kazal vhoda v slovensko šolo. Pogumne slovenske amonke pa, katerim se je pridružilo nekaj slovenskih gospodov, se nista nič ustrašili policije, ki je stala pred šolo, ampak sta vsakemu, ki ju je vprašal, vljudno pokazali vhod v slovensko šolo. Ko so prihiteli slovenski poslanci na lice mesta in zagrizena nemška hujškača Wernitznigg in Schäfflerja počuli, da šolsko vpisovanje niso volitve na Ogrskem in da se to po celem svetu vrši brez orožnikov in policije, izginila sta z dolgimi nosovi. Ogorčenje nad tem, uprav neverjetnim škandalom, je v slovenskih krogih nepopisno. Slovenski poslanci bodo začeli

neizprosni boj proti vsem, ki podpirajo divjega nemškutarskega nadučitelja Wernitznigga in to sta v prvi vrsti okrajni glavar Weiss in šolski nadzorniki.

VI. »Narodna zbirka« spodnještajerskih Slovencev. Nabiralne pole za »Narodno zbirko«, ki se vrši tudi letos po celem Spodnještajerskem, so razposlane. Kraji, v katerih se bode nabiralo za isto, so sledeči: Bizeljso (Stara vas), Bočna, Boreci, Brežice, Čadram, Dol, Gornja Radgona, Gornji grad, Gradec, Grobelno, Hrastnik, Mostje, Kapela, Konjice, Kozje, Laški trg, Lehen, Lembah, Ljutomer, Maribor, Mestnje, Mozirje, Muta, Ormož, Petrovče, Polensak, Polzela, Rajhenburg, Šoštanj, Šmarje, Sv. Trojica v Slov. gor., Sv. Peter v Sav. dol., Sv. Peter pod Sv. Gorami, Sv. Pavel v Sav. dolini, Sv. Lovrenc nad Mariborom, Sv. Jur ob Juž. žel., Sv. Janž na Dravskem polju, Sv. Anton na Pohorju, Središče, Slovenjgradec, Rogatec, Trbovlje, Velika Nedelja, Vitanje, Vode, Vojnik, Vransko, Vučja vas, Vuhred, Vuzenica, Zidan most, Zalec, Braslovče, Dobova, Dobje, Fram, Gomilsko, Gotovlje, Nova cerkev, Pilštani, Podčetrtek, Podsreda, Poličane, Ptuj, Rečina na Paki, Rog. Slatina, Ruše, Sevnica, Slov. Bistrica, Sv. Juri ob Ščavnici, Sv. Vid pri Planini, Videm in Celje. V navedenih krajih se bo torej nabiralo dne 20. t. m. v narodne in kulturne svrhe slovenske: Za dijaška podpora društva, dijaške kuhinje, ljudske knjižnice, družbo sv. Cirila in Metoda itd. Vse cenjene nabirateljce in nabirateljice — katerim smo vpsalali nabiralne pole — prosimo še enkrat, da prevzamejo nevhaležno, a častno delo nabiranja prispevkov v svojih okrajih. Če kdo na noben način ne bi mogel prevzeti nabiranja, naj izroči nabiralno polo kaki drugi zanesljivi osebi v istem kraju. Tudi po dve osebi skupaj lahko pobirate; v večjih krajih pa se naj razdeli delokrog nabiranja. **Veselo torej na delo, da bo uspeh veličasten!** — Slovenci, dne 20. septembra darujte torej vsi brez razlike stanu za »Narodno zbirko«. — Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju.

Koroško.

Posledica požara. Na Zili je pred kratkem pogorelo več hiš. Povodom popraviljanja je padla pri neki hiši cela stranska stena in pokopala zidaria Miškulnika. Stena ga je popolnoma zdrobila.

Oproščen požigalec. V noči od 25. na 26. majnika t. l. je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju pri Miklavcu. Ogenj se je hitro širil in pogorelo je poleg Miklavčevega še več poslopij, last Seifritzove družbe. Škoda so cenili na 112.162 kron. Ze na pogorišču so začeli sumiti kot požigalca 25letnega pekovskega pomočnika Moritza iz Celovca. Gledal je mirno ogenj in pušil svojo pipo. Aretirali so ga in že med potjo je mož priznal, da je zanetil ogenj vsled nepravdnosti, kmalu na to pa, da je vrge gorečo vžigalico v drva in sicer v jezi, ker so ga po nedolžnem obdobju, da je kradel zemlje. Sodni psihiatři so dognali, da je mož nekoliko slaboumen, pač pa se zaveda svojega zločina. Tudi je kvartalni pijanec, toda v tistem času ni pijančeval. Porotniki so vprašanje glede požiga potrdili soglasno, so pa tudi z 11 glasovi proti 1 glasu, da je požigalec izvršil dejanje v duševni zmedenosti. Moritz je bil torej oproščen.

Celovška porota. — Poskušen umor žene. Pred petimi leti se je poročil zidarski pomočnik Avgust Käfer s svojo ženo Nežo, s katero je živel že 15 let na veri. Nekaj časa po poroki sta se zakonska prav dobro razumela. Toda kmalu je začel mož iz neznanega vzroka ženo in otroke zanemarjati, izostajal je po več dni z doma in se vračal redno pijan domov. Pri takih prilikah je mož vedno vprizoril doma škandal, zmerjal je in vpil in prepeval ženo in otroke. Pri tem je veliko zakrivila žena, ki je moža, mesto da bi ga bila pomirjevala, posebno takrat, ko je bil pijan, zbadala z ženski lastnimi zbadljivkami. Taki prizori so se vedno bolj pogosto ponavljali in so bili vedno hujši. Zgodilo se je nekoč, da je mož polil svojega otroka s petrolejem in ga hotel zažgati. To je preprečila neka sosedka. Mož si je kupil tri samokrese v kratkem času. Prva dva mu je žena vzela, tretjega pa je mož tako skril, da ga ni našla. Tako je šlo naprej in razmerje med možem in ženo je postalo vedno bolj ostro. Konec te družinske žaloigre se je završil sledeče: Žena je večkrat zapustila moža, pa se je zopet vrnila. Zadnjikrat sta se zmenila, da se ločita od skupnega stanovanja letos koncem majnika. Mož je prišel že 28. majnika k ženi in je rekel, da naj mu prinese iz podstrešja malo omaro, on pa bo med tem pripravil svojo opravo, na katero že čakajo njegovi delavci, ki so na cesti. Žena je šla na podstrešje. Mož ji je skrivaj sledil. Ko se je žena pripognila, da bi dvignila omaro, je mož nameril na njo samokres in dvakrat ustrelil. Žena je padla ranjena na rami in na vratu, pobrala pa se je zopet, izvila možu samokres iz rok, pobežnila s podstrešja in zaklenila za seboj vrata. Poklicala je sosedo, ki so šli na podstrešje, kjer so našli moža obešenega na podstrešni tram. Odrezali so vrv, odpeljali so ga v bolnico, kjer so ga rešili. — Pri obnavljanju je mož priznal, da je ustrelil dvakrat na ženo, trdi pa, da ni imel namena žene usmrtiti, marveč jo je hotel samo ostrašiti. Tudi je bil takrat od pijanosti tako zmeden, da ni odgovoren za svoje dejanje. Sodni psihiatři so dognali, da je mož duševno popolnoma zdrav in da ni storil dejanja v hipni blaznosti ali zmedenosti misli. Porotniki so potrdili vprašanje glede poskušnega umora, pa tudi vprašanje glede zmedenosti misli v času dejanja z 8 glasovi, soglasno pa so potrdili vprašanje glede orožnega patenta. Obtoženec je bil oproščen krivde poskušnega umora, obsojen pa je bil zaradi prestopka orožnega patenta na 24. ur zapora.

Primorsko.

Smrt na cesti. V ulici Fonderla v Trstu je zadela ob 11. ponoči kap 42letno blagajničarko pri nekem mesarju V. Bartoljčevu. Vračala se je domov iz službe. Odpeljali so jo v bolnico, kjer je kmalu nato umrla.

Laško nasilstvo. Neznani italijanski zlikovci so se spravili v noči od četrta na petek nad slovensko šolo v Ločniku. Med drugim so strgali tudi črke slovenskega napisa.

Novo vino se sme po oblastveni naredbi prodajati šele z 20. oktobrom t. l.

Rop na cesti. V ulici Tivarnella v Trstu sta napadla dva neznanca nekega izseljenca iz Galicije. Eden roparjev ga je držal, drugi pa mu je vzel iz žepa denarnico, v kateri je bilo 280 kron.

Tržaški občinski svet. V predložni seji so se izvršile volitve v razne komisije, katerih volitev zaradi malomarnosti večine v zadnji seji ni bilo mogoče izvršiti. Od Slovencev so bili izvoljeni v upravno komisijo za tramvaj dr. Slavik, za javno snago Černigoi, za bolnišnice dr. Pertot, za plinaro Miklavčev in za vodovode dr. Slavik. Nato je bila javna seja prekinjena in se je nadaljevala snoči. Sledila ji je tajna seja. V ti so se Italijani zopet pokazali v svoji pravi luči. Imenovanje je bilo več učiteljev in profesorjev raznih šolskih zavodov in pa novi ravnatelj mestne bolnišnice. Izmed treh konkurentov je bil imenovan samo z glasovi laške večine dr. Julij Ascoli, profesor na univerzi v Paviji v Italiji. Dr. Ascoli je bil sicer rojen v Trstu, toda še pred kratkim je bil laški podanik. Dosegel je avstrijsko državljanstvo s tem, da je prosil zanje na Češkem, nakar mu je magistrat takoj priznal tržaško občanstvo.

Velikega morskoga soma so vjeli ribiči pri otoku Velinj. Som meri 4 m 85 cm.

Aretiran je bil v Trstu službenec kantinerja St. Zaklana v veliki vojašnici Gj. Prihbil iz Krbavice na Hrvaškem in sicer zato, ker se je hotel odtegniti vojaški dolžnosti. Laški listi v tem slučaju resnico zlobno zavijajo, ker je aretiranec Hrvat, in mu podtikajo poneverbo in tatvino pri svojem gospodarju. Na policiji je gospodar nasprotno tem dolgovcem in lažnjivim laškim poročilom izpovedal, da je bil fant priden in pošten in da je imel nekaj denarja od doma, nekaj pa si je prištelil v njegovi službi.

Zasačeni vlomilci. V trgovini z mešanim blagom Švageli na cesti Giulia v Trstu so zasačili snoči dva vlomilca, ki sta vrtala blagajno. Vlomilca sta neki Amy iz Francije in brezposelni fakin Culiat iz Trsta. Imela sta izborna vlomilno orodje in sta blagajno že na več mestih navrtala. V blagajni je bilo 4000 kron.

Samovoljna strela. V vasič Maio pri Poreču je udarila strela v hišo Ivana Gerziniča. Hiše ni vžgala in je tudi sicer ni dosti poškodovala. V hiši sta bila takrat samo dva otroka, ki sta spala skupaj na eni postelji. Strela je obiskala tudi to sobo in odrgala od postelje končnico. Kljub temu se otrokoma ni prav nič zgodilo.

Prvi kostanj so prinesli na goriški sadni trg v četrtek.

Nesreča pri streljanju s topi. V Svinem pri Smartnem se je ponesrečil pri streljanju s topi 18letni Fran Ječič. Dobil je težke opekline po prsih, po obrazu in po rokah. Poleg tega mu je popolnoma odtrgalo tri prste na levi roki.

Prvi posredovalni urad. Starešinstvo županije Medena je sklenilo v seji dne 17. avgusta, da ustanovi za svoj okoliš posredovalni urad za opravljanje vseh poslov, ki jih nalaga deželni zakon omenjenim uradom. Za zaupnike so bili izvoljeni: župan Ant. Zucchiati, kot predsednik, in podžupan Henrik Perin in svetnik Fran Krašovec.

Tolmin. Dne 7. septembra se je vršil v Tolminu cvetlični dan, katerega je priredilo akademsko ferjalno društvo »Adria«. Dasi imamo v Tolminu mnogo društev, za katere moramo plačevati precejšnji narodni davek, se je vendar nabralo omenjenega dne 200 K. Da je tako uspel cvetlični dan v Tolminu, se imamo zahvaliti našim vrlim gospodičam, ki so pod skrbnim vodstvom gospe dr. Serjunove nabrale toliko kron v tako blag namen. Nabirale so sledeče gospodičice: Lenči Gabrijelčič, Lenka Devetak, Ilka Devetak, Olga Streiner, Olga Slejko, Marija Sušani, Zorka Gaberšček, Valeska Zarli, Marija Zarli in Milka Primožič. Pri tej priliki bodi še posebe omenjeno, da gospa dr. Serjunova ne zamudi nobene prilike, kadar je potreba podpirati narodna društva. In vendar se dobe še ljudje, ki brez vzroka sumničijo in podtikajo narodno nezavednost dami, ki je in ostane zavedna Slovenka. Zato svetujemo uredništvu ljubljanskega časopisa »Dan«, naj v bodoče bolje pazi na dopisnike iz Tolmina, da se ne bo v javnosti moralno ubijalo narodno zavest, ker neopravičeni napadi bole človeka, ki si je v svesti, da je vedno in povsod vršil svojo narodno dolžnost.

Iz Tolmina. Gospod dr. Alfonz Serjun, c. kr. okrajni zdravnik v Tolminu je blagovolil podariti tukajšnji šoli lepega nagačenega divjega petelina in nagačeno ptico — roparico beloglavega jastreba. Za ta lepi dar se iskreno zahvaljuje — šolsko vodstvo v Tolminu.

Grozen čin pijanega moža. V mali vasi pri Cerkenici sta živelata zakonska Blachova z dvema otrokoma. V zadnjem času je začel mož iz neznanega vzroka pijančevati. V hiši se je nastanil preprij in pretep. Bilo je predvčerajšnjem, ko se je mož vrnil pijan domov. Žena mu je očitala

Dr. M. Zarnik.

pokoino, da bodi vsemogočni bog s svojo neizprosno roko udaril po brezstidnih skrutiteljih mojega onečastjenega svetišča in jih zdrobil v prah.

In že se kažejo znamenja na nebu, da se bliža dan sodbe in da se skoro povrnem v svoje svetišče — tedaj pa gorje, trikrat gorje onim krivičnim nasilnikom, ki so položili svojo umazano roko name, me tepli, suvali in teptali!

Strašen bo dan sodbe in sodba je pred durmi!

Uboga in v prah teptana Pravica je končala, obrnila se en sočuten pogled na nesrečno kranjsko deželo in izginila s perona.

Onkraj črnožoltnih mejnikov.

II.

Po obedu smo bili še v večji konditerni, kjer bi bila moja žena rada jedla krasne jagode s smetano. Ali kako naj razodenemo poljskemu natakariju, kaj je smetana? Te besede ni razumel, nemške tudi ne, francoske tudi ne. Naševal nam je razne primese k jagodam in zlasti vpraševal, če hočemo morda imeti nanje »sljivki«? Hm, mislil sem si, da je to najbrže slivovec ali pa češplje; torej smo vzeli jagode le s sladkorjem. Šele v Peterburgu sem izvedel, da

se topljena smetana po rusko (menda tudi poljsko) imenuje »sljivki«. Kdo bi na to mislil? Beseda prihaja od pojma »vkup zlitie«. »Smetana« je pa le kislja smetana. V konditerni je sedela ob veliki mizi skupina mladih poljskih gospodov z enim praporščakom; govorili so o Srbiji in o morebitni mobilizaciji.

V Varšavi smo, vračajoč se iz Lazienk, stopili tudi v pravoslavno cerkev litvanskega polka, kjer je bila ravno božja služba za vojake. Na Ruskem ima skoro vsak polk posebno garnizijsko cerkev. Pred cerkvijo je stala častna straža z nasajenimi bajonetom, po stopnicah pa so v špalirju klečali berači, moški, ženske, otroci; ko sem cerkev zapuščal, sem jim razdal ves bakren denar, kar sem ga ravno imel. V cerkvi so stali vojaki in so se pri božji službi pač dolgočasili, kakor se vsakdo dolgočas pri uradno ukazani »pobožnosti« oficijalnih maš. Oficirji so prihajali, se trikrat prekrizali, malo postali, se zopet trikrat prekrizali in odhajali z zavestjo, da so Bogu dovolj časti dali.

Sploh velja pravoslavnam zadoštno, so mi rekli, da se le sploh v cerkev stopi z namenom, Bogu pokloniti se, ni pa treba ostati tam med celo božjo službo, ki je tudi precej bolj podolgastra, nego katoliška misa, katero rutiniran kaplan včasih

opravi v 20 minutah. Zares krasno so pa skoro vse pravoslavne cerkve tako zunaj, še bolj pa znotraj. Nima jo tiste distingirane arhitektonske krasote, ki jo renesančni, gotski, romanski ali baročni slog daje katoliškim cerkvam, pač pa so krasnejše za slikarsko gledanje. Tisti nebroj zlata in pozlačenosti, žive barve, nebroj migljajočih lučic — kakor božično drevo. Če to že na obrazenca učinkuje globoko, kako mora ta krasota šele vplivati na prsto ljudstvo, ki vedno ljubi radostne, pestre barve. Škoda je, da tudi naše cerkve nimajo pozlačenih kupol in streh. To je nekaj tako krasnega, če se ti naenkrat v daljavi zablisi ruska cerkev, da ni možno povedati. Če pogledaš tak zvonic, obdan s 4 manjšimi, iz zelenja, dobi cela pokrajina nekaj, rekel bi, pravilnejšega; kakor bi bil došel do dolgo iskanega začaranega gradu. Seveda je to tudi draga stvar. V Carskem selu so nedavno nanovo pozlatili nevelike kupole glavne cerkve; veljalo je 40.000 rubljev.

Ko smo iz Varšave odhajali, je zopet liho. Izvošček je imel razprostrto stelo in zato mi žalibog ni oilo mogoče ozreti se na Aleksandrovo mostu ali v predmestju Pragi nazaj na poljsko prestolico, ležečo vzvišeno onkraj širne Visle.

Karte za vožnjo smo si kupili že dopoldne v biroju, ki je v Moniusz-

kovi ulici. Če imaš na Ruskem daljše vožnje — in naša je imeja urajati 22 ur —, je vedno dobro, da si že mnogo preje kupiš vozni listek, ker se ti sicer lahko pripeti, da nobenega več ne dobiš in moraš čakati na drug vlak. Vsakdo si mora vzeti poleg voznega lista še packarto — oprostite ta izraz, ali po rusko se ji tako pravi. Sedeži so numerirani in vsakdo mora imeti packarto za gotov sedež v vlaku, kar je silno prijetno, ker se ni treba za prostor boriti, kakor pri nas. Packarta stane prav malo, menda 2½ rublja. V biroju je bila pri blagajnah precejšnja gneča in bal sem se, da ne dobim nič, a dobil sem svoje listke brez težave. Dobil sem za 2 osebi 6 listkov: 2 vozna lista, 2 packarti in 2 lista, da velja plačilo za današnji vlak. Uradnik je moral cel kup opazk vpisati v velik tiskan žurnal z rubrikami. Potem je moral še z roko, kakor črkostavec, sestaviti iz kovinastih črk neko opazko in jo pritiskniti na karte in v žurnal. To je bila dolgotrajna manipulacija.

Popoldne ob 5:13 minut varšavskega, ali 5:50 minut peterburškega časa nas je odvedel naš pajezd, t. j. vlak, iz Varšave. Naravnal sem uro na peterburški čas, ki je za 60 minut pred našim.

(Sledi III. članek.)

pijanost, mož je začel razsajati in je končno pograbil sekuro. Zamahnil je po nji, zadel jo je na vrat in ji popolnoma odsekal glavo. Sosea, ki je mimogrede s poti videla, je poklicala orožnike. Ko je morilec zagledal orožnike, je pobegnil. Do sedaj ga še niso dobili.

Dnevne vesti.

Ustavljena in neustavljena dela v Završnici. V zadnji seji deželnega odbora je imel dr. Lampe ugodno priliko, da bi bil nekoliko obrazložil, kako in kaj je z električno centralo v Završnici. Dr. Novak je namreč vprašal, če je vlada res ustavila dela v Završnici, kakor je poročal »Slov. Narod«, in ker se zdaj o Završnici toliko govori in piše, je čisto gotovo tudi dr. Novak pričakoval, da obrazloži dr. Lampe ves kompleks vprašani, ki se skupno lahko imenujejo Završnica. Toda dr. Lampe ni tega storil, celo prijetno priliko zafrkniti »Slov. Narod« je zamudil ter se omejil na nekaj ravno tako kratkih, kakor neresničnih besedi. Uradoma je izjavil, da dela v Završnici niso ustavljena in — baste. Nič več! Po našem skromnem mnenju ima sicer referent v dež. odboru dolžnost, da podaja v takem slučaju vsestransko pojasnilo in se ne omejuje za zvijačne izjave, vendar prepustimo dr. Novaku, da se v tem oziru pogovori z dr. Lampetom. **Tukaj hočemo samo resnico pribiti,** ker želimo, naj izve javnost, da smo mi poročali golo istino in da izve, kako jo je dr. Lampe v dež. odboru popačil. Dežela gradi torej električno centralo v Završnici, a nima za to potrebne koncesije. Proti podelitvi koncesije deželi sta vložena dva ugovora in dokler nista ta ugovora pravovredno rešena in ni deželi podeljena koncesija, dotlej ne sme dežela začeti z zgradbo električne centrale. Zanašajoč se pa na običajno potuho, ki jo dobiva dež. odbor navadno od izvestne strani, je pa vendar začel z deli za Završnico, prav kakor da zanj ni nobene postave. Proti temu nezakonitemu postopanju dež. odbora je bila zopet vložena pritožba in ministrstvo je ugodivši tej pritožbi telegrafično zaukazalo ustaviti dela za centralo v Završnici. Naravno je, da je ministrstvo izdalo ta ukaz samo pogojno, da je njegova prepoved samo kondicionalna: **Ministrstvo je prepovedalo vsa tista dela, za katere je treba koncesije imeti.** Spričo preintimnega razmerja, ki vlada med dež. odborom in dež. predsedništvom se ni preveč čuditi, da so se na Bleiweisovi cesti lahkega srca in s tradicionalnim preziranjem javnih koristi odločili, priskočiti klerikalcem na pomoč. Ministrskega ukaza deželna vlada pač ni mogla ignorirati in je prepovedala izvrševati dela, za katera treba vodopravne koncesije, pač pa je dež. odboru pomagala na drug način. Za zgradbo centrale v Završnici je treba izvršiti različna dela, ne samo na vodi, nego tudi na kopnem, je treba del, za katera mora imeti graditelj vodopravno koncesijo in treba naprav, ki niso v neposredni zvezi s tako koncesijo. V tem dejstvu je vlada našla sredstvo, da je kolikor toliko pomagala dež. odboru iz stiske. **Prepovedala je dela, za katera je absolutno potrebna vodopravna koncesija in ta dela se tudi res ne izvršujejo** — pač pa pusti dež. odbor zidati razne stavbe na kopnem, na svetu, ki ga je dežela kupila. Na tem svetu gradi deželni odbor rove in poslopja in vlada gleda to mirno, postavljajoč se na stališče, da sme dež. odbor na svojem svetu graditi kar hoče, ker za te stavbe ni potrebna vodopravna koncesija. To se pravi: vlada tolmači ministrsko prepoved tako, da so za branijena vsa dela na vodi, vsa tista dela, ki spadajo strogo pod koncesijo, druga dela pa da so dovoljena. To vladno tolmačenje ministrskega ukaza je pa celo enostransko in neobjektivno. Res je, dež. odbor izvršuje le na svojem svetu različne stavbe, torej dela, ki niso v neposredni zvezi z vodopravno koncesijo, **toda veliko vprašanje je, če te stavbe vendar ne posegajo v koncesijo.** Vse te stavbe so namreč brez vsake vrednosti in ves zanje izdan denar bi bil proč vržen, če dežela ne dobi vodopravne koncesije. Naj gradi dež. odbor te stavbe tudi na svojem svetu in naj zanje tudi ni treba vodopravne koncesije — namenjene so te stavbe za elektrarno, namenjene za napravo, za katero treba vodopravne koncesije in torej posegajo ta dela v koncesijo, ki je dež. odbor — nima! Kako je s stavbami dovoljenjem za te zgradbe, to je potem nadaljnje vprašanje, na katero bo morala vlada pač v deželni zboru odgovoriti. Za vsako stavbo je treba oblastvenega dovoljenja. Kako pa je dobil dež. odbor dovoljenje izvrševati stavbe za

elektrarno, o kateri je vsaj jako dvomljivo, če dobi zanjo tudi neizogibno potrebno vodopravno koncesijo, to bo morala vlada tudi pojasniti in povemo ji naprej, da kakšni izgovori na radovljiško okrajno glavarstvo ne bodo akceptirani. — Iz teh pojasnil je torej razvidno, da smo mi poročali golo resnico, pišoč, da je ministrstvo ustavilo dela v Završnici; **dela na vodi, tista dela, ki spadajo strogo pod koncesijo, so tudi res ustavljena,** vsled pristranskega tolmačenja ministrskega ukaza pa izvršuje dež. odbor gradnje na svojem svetu, o katerih pravi vlada, da ne spadajo pod koncesijo, o katerih pa mora vsak razsoden človek priznati, da **posegajo v koncesijo in bi jih vlada tudi morala zabraniti.** Dež. odbor pač upa, da potem, ko bo na svojem svetu vse pripravil, kar je treba za elektrarno, tudi ministrstvo ne bo več ostalo pravičeno in nepristransko ter uvažuje ta fait accompli, dalo deželi vendarle koncesijo.

+ Avtomobilni stroški. Z Dolenjskega se nam poroča: Dež. odbor g. dr. Novak je celo klerikalnim davkoplačevalcem ustreget, ko je v dež. odboru izpregovoril besedo o dijetah dež. odbornikov in dež. uradnikov. Naš kmet je sicer klerikal ali konservativen, ali kar se tiče denarja, je zelo občutljiv. Se prej kakor v mestnih krogih so začeli na kmetih ugibati: kdo neki plačuje te večne vožnje z deželnimi avtomobili po Dolenjskem? Skoro ni minil dan, da se ni kak deželni avtomobil prikazal na cesti proti Novemu mestu ali v Belo Krajino. Časih je pa bilo videti tudi po dva in tri deželne avtomobile a ž njimi se niso vozili sami dež. odborniki in dež. uradniki, ampak dostikrat drugi ljudje, ki nimajo nobene pravice vporabljaliti dež. avtomobile. Najbolj zanimivo bi bilo zvedeti, na čigav račun so šle vožnje dež. odbornikov dolgi v Belo Krajino. Splošno se sodi, da Lončarič ni pravi podjetnik belokranjskega oddelka nove železnice, ampak da je Lončarič samo slavnati mož, za katerim se skriva »Zadružna zveza«, »Gospodarska zveza«, »Ljudska posojilnica«, »Zadružna zveza« in »Ljudska posojilnica« oskrbujejo financiranje, »Gospodarska zveza« pa dela kupčije s svojim najslabejšim blagom, katero so Lončaričevi delavci primorani za drag denar kupovati. Ker je verjetno, da so pravi podjetniki belokranjskega oddelka nove železnice omenjeni klerikalni zavodi, je pač umevno, da so se interesirali kako delo napreduje in kako Lončarič opravlja posel slavnatega moža. Nihče bi jim tega ne zameril, če se gospodje funkcionarji teh zavodov skoro vsaki dan vozijo Lončariča kontrolirati. Ali če že stroški teh večnih voženj ne gredo na račun dežele, kako pridejo ti gospodje sploh do tega, da za take privatne vožnje vporabljajo deželni avtomobil. Dežela avtomobilov vendar ni kupila zato, da se bodo gospodje, ki so slučajno tudi deželni odborniki, na njih vozili po poslih spekulacij, ki kakor ne spadajo v delokrog deželnega odbora. Kaj bo dežela imela od tega, če dr. Šustersič, dr. Lampe, Jarc, dr. Zajec in drugi taki gospodje pri železniški zgradbi zaslužijo nekaj lepih tisočakov. Priporočali bi naprednim poslancem, da bi se posebno tudi za te belokranjske vožnje zanimali, ko pride vprašanje o dijetah na deželni račun v razgovor. Če nič drugega, že to ne more biti v redu, da se omenjeni gospodje pri svojih privatnih spekulacijah poslužujejo prometnega sredstva, nakupljenega iz denarja vseh kranjskih davkoplačevalcev. Dobro pa bi bilo tudi ugotoviti, če si gospodje pri teh vožnjah poleg stroškov na račun dežele niso še zaračunali na konto dežele tudi — dijet, da so Lončariča kontrolirali in mu v deželnem avtomobilu vozili denar za izplačevanje delavcev, zaposlenih pri zgradbi železnice, ki je gotovo deželni odbor kranjski ni pustil graditi, čeprav so deželni odborniki tudi funkcionarji klerikalnih zavodov, s katerih pomočjo se Lončarič postavlja kot stavbeno podjetje za belokranjsko železnico.

+ Grof Barbo o baronu Schwarzu. Pred mnogimi leti se je zgodilo, da je v deželnem zboru kranjskem vstal grof Barbo in začudenim ljudskim zastopnikom dal razumeti, da so graščaki, kakor svoje dni v vojskah tako tudi dandanes v javnih zadevah pravi poklicani voditelji kranjskega prebivalstva. Če tudi ljudski zastopniki, ki so bili zbrani pri tisti seji dež. zbora na starem strelišču niso besede grofa Barbota vzeli za preveč resne — grof Barbo sam jih nosi menda vedno v srcu in kar je v njegovih močeh, stori vse, da bi se uresničile. Treba je le pogledati v dež. odbor, s kakim samozatajevanjem prenaša težave te funkcije in kako prenese celo kako ponižanje, pa se spozna, da mu je res za stvar.

Smatrajoč se za poklicanega voditelja kranjskega prebivalstva se zaniমা seveda za vse pojave javnega življenja, jih motri s kritičnimi pogledi in se bavi z njimi tudi v urah, posvečenih počitku in oddihu. Zdej se nahaja grof Barbo na svojem gradu Rakovniku pri Mokronogu. Navadno je na tem gradu urejeno življenje z malomeščansko štedljivostjo in teče tiho in mirno, tako da ima grajščak dovolj prilike posvečati svojega duha javnim zadevam. Zdej pa utegne biti življenje na tem gradu bolj živahno, ker so prišli odlični gostje, vendar tudi zdej grof Barbo ni pozabil, za kaj je poklican. Sekcijski šef v pokoj Josip baron Bubna je sedaj gost na Rakovniku. Navadno se sicer v pokojeni visoki uradniki ne menijo več dosti za javne zadeve, toda na barona Bubno je morala družba grofa Barbota vsekako osveščujoče vplivati, zakaj celo na oddihu v Rakovniku je našel čas in je prišel v razpoloženje, da je za »Neues Wiener Tagblatt« spisal članek z naslovom »Nationalismus und Bedeutung« (Članek, ki razpravlja o velikem in važnem problemu se pozna, da je pri njega sestavi sodeloval tudi grof Barbo, oziroma da so njegove informacije kolikor toliko vplivale na barona Bubno. Vodilna misel članka je, da je treba posle državne in avtonomne uprave na novo urediti, ker uprava iz narodnostnih in političnih vzrokov ni več nadstrankarska in objektivna. Načelna izvajanja barona Bubne zaslužijo pozornost, posebno pa nas zanimajo pušice, ki jih je izstrelil baron Bubna, nabrusil pa brez dvoma grof Barbo. Ime barona Schwarza v članku sicer ni nikjer imenovano, vendar ni dvoma, da je ves članek spisan s posebnim ozirom na kranjske razmere in na administracijo barona Schwarza ter na poslovanje dež. odbora. Članek pravi, da je avtonomna uprava pristranska, pritožuje se celo, da je pristranska tudi v narodnem oziru, obsoja pa postopanje barona Schwarza. O njem pravi, da ga centralna vlada iz parlamentarnih ozirov ne podpira zadosti in da stoji »unter der Fuchtel eines energischen nationalen Landeshauptmannes« tako, da morajo celo okrajni glavarji sprejemati ukaze deželnih poslancev, da postaja veljava vlade v dež. zadevah vedno manjša, njeno nastopanje brezpomembnejše, njeno posezanje v dež. zadeve vsled strankarskega terorizma vedno bolj brezuspešno, tako da so postali državni uradniki že nepotrební in se je bati za dobri sloves državne administracije. — Kakor se vidi, so pušice, ki sta jih izstrelila baron Bubna in grof Barbo, jako ostre. Grof Barbo je vsekako ustregel vsi javnosti, da je po svojem svaku osvetlil vodilna načela, po katerih uravnava baron Schwarz kranjsko upravo ter javno pribil, da je državna uprava na kranjskem popolnoma v službi klerikalizma.

+ Klerikalna metoda. »Südslavische Rundschau«, napredna jugoslovanska politična korespondenca, je priobčila sredi avgusta članek o razmerah v štajerskem deželnem zboru. Baš takrat je bilo tudi aktualno vprašanje, kdo izmed slovenskih klerikalcev postane naslednik dež. odbornika prof. Robiča. Članek se je ostro izrekal proti kandidaturi prof. Verstovška ter navedel tudi tehtne vzroke za to stališče — ne da bi seveda (kar so ob sebi razume) omenjenega poslance osebno žalili ali se izrekal proti njegovi osebi iz drugih, kakor iz političnih razlogov. Kakor vemo je bil članek doposlan »Südsl. Rundschau« od odlične slovenske strani. Te dni se je vrnil naš urednik, ki je zaeno izdajatelj »Südsl. Rundschau« z dopusta. Med privatnimi dopisi, ki so se bili nabrali v počitnicah na njegovi mizi je našel tudi naslednji dokument:

Maribor, 23. avgusta 1913. Velečeni gospod dr. Kramer! Ko sem prišel danes v Maribor, sem čital v »Südsl. Rundschau« ostuden, lažnjiv napad na našo stranko in zlasti na mojo osebo. Članek »die steierische Landtagskrisen« je perfidnost prve vrste, ki kaže v pravi luči izmišljene liberalne budalosti. (?) Da ni ničesar resnice v njem, kar se tiče napadov na stranko, je najlepši dokaz, da nisem govoril o deželnem odborništvu niti ne z enim tovarišem in da tudi stranka ni imela dosedaj nobenega povoda o tem vprašanju premišljevat. Hudobija in zlobnost liberalna je pa posebno, da hočete vi spraviti v javnost laž, češ da se mi že sedaj pripravim za to odborniško mesto, ko tovariš Robič še živi.

V to perfidnost vpletate mojo osebo; opozarjam vas, da takih žalitev ne bodem več mirno prenašal in jo bodem tudi pošteno poplačal. Če bi bil sedaj na Dunaju, vas bi s pasjim bičem naučil, kako se mora

dostojno in pošteno pisati o osebah, ki delujejo v javnosti. Če še vi tega dosedaj ne veste, bodete nosili svoje posledice. Kje pa je to določeno, da bi smel vsak liberalni pritepenec krasti čast naši stranki in njenim zastopnikom. Tudi v žurnalistiki mora biti poštenje. Kakor se povrnem iz letovišča, bodem se posvetoval s tovariši o nadaljnjih svojih korakih proti falotski pisavi vaše korespondence. Dr. Karl Verstovšek.

Temu pismu gotovo ni treba komentarja. Zanimivo ni le v jezikovnem oziru. Naprednjaki smo dolžni varovati reputacijo slovenskega naroda včasih tudi za klerikalne politike, zato je pač boljše, ako ostane ta dokument »med nami«. Priobčen v »Südsl. Rundschau« bi izzval v drugorodnih političnih krogih predstave o slovenskem političnem življenju, ki bi generalizirale to, kar je tudi pri nas hvala bogu vendar le še precej osamel pojav — profesorja Verstovška. Grozilna pisma ne spadajo v rokodelstvo politika, poslanca in katoliškega voditelja, to so morda povedali prof. Verstovšku že njegovi tovariši, ako je res sklical sejo ali zbor S. L. S. — proti našemu uredniku. Kdo bo streljal na liberalne pritepence s kanoni? Prof. Verstovšek še ministra Hohenburgerja obesiti ne more, akoravno nam je to že ope-
tovano obljubljalo.

+ 20. september. Danes je peta obletnica krvavih dogodkov v Ljubljani. V spomin Lundru in Adamiču je bila danes v trnovski župni cerkvi maša, katere se je udeležilo mnogo narodnih dam.

+ Angleški publicist o jugoslovanskem vprašanju. Seaton Watson, znani ugledni angleški publicist, ki se zlasti živahno zanima za nas Jugoslovane in ki je v javnosti najbolj znan pod imenom »Scotus Viator«, je pred kratkim napisal v neki angleški reviji razpravo, ki ji je dal naslov »Nove faze balkanskega vprašanja«. V tem članku piše Scotus Viator med drugim tudi to-le: Preporod Srbije je v ozki zvezi s prebujenjem Hrvatov, Srbov in Slovencev v habsburški monarhiji. Nasilni sistem, ki je dosegel svoj vrhunec s sistiranjem ustave na Hrvaškem, je vzdrževal jugoslovansko javnost v neprestani razburjenosti. Tako divne zmage njihovih balkanskih sorojakov so padle, kakor žvlgalice v skladišče upaljivega materijala. Kosovo je maščevano; s starodavno siavo srbskega carstva je oživela tudi napozamrla nada v bodočnost jugoslovanskega plemena; ideja jugoslovanskega edinstva ni več san. Od kranjskih Alp do Boke Kotorske, od temešvarskega Banata do dalmatinskih otokov se je jel pojavljati vedno rastoči pokret, nasproten starim strankarskim črtam razdora in prepojen čustev, da so Jugoslovani en narod. Cela vrsta državnikov na Dunaju in v Pešti je poskušala, da uveljavi svoje tesnosrčne namene, razpaljujoč revolucionarni pokret med Jugoslovani habsburške monarhije. Toda znane drastične metode falsifikacij in korupcije so izgrešile svoj zaželeni učinek; narod je ostal miren v kljub skrajnim provokacijam ter vztrajal v svojih nadah v bodočega cesarja. Po balkanski vojni pa je nastala presenetljiva sprememba v razpoloženju. Jugoslovani habsburške monarhije so se odločno uprli njeni protisrbski politiki v prošli zimi. Ti Jugoslovani se upravičeno vprašujejo: Čemu zahteva monarhija za tuji, barbarski narod, kakoršni so Arnavti vse pravice in svoboščine, katere pa odreka milijonom svojih lastnih, mnogo bolj civilizovanih podanikov? Kakšno pravico ima ona, da tira radi Albanije sedem milijonov Jugoslovancev v bratomorno vojno, ne da bi jim dala vpliv na politiko, ki se tako živo tiče njih samih? Kontrast med triumfom svobodnih sorojakov v Srbiji in Bolgariji in med skrajno reakcionarnim sistemom doma je napel težko izkušeno lojalnost Hrvatov do skrajnosti in čisto nič ni pretirano, ako pravimo, da se je Avstrija nahajala pred letom pred problemom, kako bi si pridržala simpatije in lojalnost Jugoslovancev, danes pa mora ona razmišljati, kako bi si njihove simpatije in njihovo lojalnost znova pridobila... Tako piše Anglež Watson-Scotus Viator in nemara popolnoma upravičeno. Watson kot tujec uvideva važnost jugoslovanskega vprašanja za Avstro-Ogrsko, avstrijski državniki pa bagatelizirajo ta problem kot količino, ki za monarhijo sploh ne prihaja v poštev. Kateri nazori so pravi — Watsonovi ali oni avstrijskih državnikov, to bo morda pokazala že bližnja bodočnost!

+ Iz politične računske službe. Računski oficijal Avgustin Zajc je imenovan za računskega revidenta, asistent Milan Juvanc za računskega oficijala, računski praktikant Josip Bitenc pa za računskega asistenta.

— Iz ljudskošolske službe. Absolventka Ana Keršnikova je pripuščena k brezplačni šolski praksi na Brdu, absolventka Ivana Lipovčeva v Koroški Belci, absolventka Antonija Azmanova pa na Kropi. Na mesto vodje na dopustu Frana Škofa pride suplentka Alojzija Trillerjeva v Planino pri Jesenicah, na mesto učiteljice na dopustu Ane Kilarjeva pa Josipina Mikoličeva za suplentko na deklško ljudsko šolo v Novem mestu.

— Specijalni kurzi za stroje-znanstvo, elektrotehniko in za opravnikne parnih kotlov na tukajšnji c. kr. državni obrtni šoli se prično z mesecem oktobrom. Vrše se v večernih urah in sicer od 6. do 8. Prva dva kurza imata po 6 ur na teden in trajata do 30. aprila; tečaj za opravnikne parnih kotlov se vrši 3 ure na teden in traja štiri mesece. Vpisnina za vsak kurz znaša 2 K, drugih stroškov ni nikakih. Za udeležnike teh tečajev, ki si žele izpopolniti svoje znanje v nemščini in v računstvu, bode pouk v teh dveh predmetih po 2 uri na teden. Vpisovanje v označene kurze s vrši v nedeljo, dne 28. t. m. dopoldne od 9. do 12. Tečaj se vrše samo tedaj, če se zglaši zadostno število udeležnikov.

— Nakup slik v Jakopičevem paviljonu. Magistratna komisija za nakup umetnin je nasvetovala magistratnemu gremiju, da se nakupijo na zadnji umetniški razstavi v Jakopičevem paviljonu tlele umotvori: Jakopičeva slika »Za rdečim zastorom« za 800 K, Gasparijeva slika »Berači« za 200 K, Klemenčičeva slika »Pri Kosezah« za 200 K in Vavpo tičeva slika »Otroška glava« za 200 K. Magistratni gremij je nakup odobril.

— Mestni deklški licej. Sprejetih je bilo 343 gojenk in sicer v I. razred 53, v II. 59, v III. 59, v IV. 77, v V. 50 in v VI. 45.

— Opozarjamo na današnji dijaški deklamacijski večer, ki se vrši ob pol 8. zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. Vstopnice po 80 v, 60 v in 40 vin. se dobe v predprodaji pri gđni. J. Dolenčevi v Prešernovi ulici in na večer pri blagajni.

— Dijaška socialna konferenca v Ljubljani. Dnevni red: 1. V soboto, dne 27. septembra ob pol 10. uri dopoldne otvoritev zborovanja. 2. Referati: Matija Ambrožič: O potrebah slovenskega visokošolskega dijaštva. — Dr. Karel Ferluga: O dijaških socialnih institucijah pri drugih narodih in ustanovitve »Slovenske dijaške matice«. 3. Nadaljevanje popoldne ob 3. uri. 4. Referati: a) M. Lemež: O slovenskih podpornih društvih in njih modernizaciji. b) Perič: O podpornih skladih. 5. V nedeljo, dne 28. septembra ob 10. uri dopoldne: a) Debata o delu v jeseni in o izvedbi sprejetih resolucij. b) Zaključitev zborovanja. Zborovanje se vrši v mali dvorani Mestnega doma. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, zato vabimo tem potom na naše zborovanje vse one kroge, ki se zanimajo za dijaško socialno vprašanje iz zlasti one, ki bi bili pripravljeni sodelovati na polju dijaško-socialnega dela. Zlasti pa vabimo na naše zborovanje dijaštvo, da se odzove to v obilnem številu.

O. V. P. O.

— Stavbno gibanje. Magistratni gremij je dal Jožetu Toniju stavbno dovoljenje za zgradbo ritlične hiše v Orlovi ulici.

— Magistratni slugi dobivajo v zmislu službene pragmatike vsako leto par čevljev iz tečnega usnja. Na prošnjo magistratnih slug je gremij dovolil za te čevlje ekvivalent v gotovini v znesku 18 kron.

— Gospod župnik zida. Župnik Janko Petrič pri Sv. Petru v Ljubljani je dobil stavbno dovoljenje za prezidavo župnišča. Na pritlični del župniškega poslopja bo prizidal načrtovane in napravil tu kopalo sobo in veliko dvorano za razne klerikalne prireditve. Gospod župnik seveda lahko zida, saj bodo vse plačali njegovi župljani.

— Jarki v Hauptmancah se na prošnjo okrajnega načelnika Frana Crnogojca iztebi. Magistrat je v to dovolil 230 kron kredita.

— Barako za mesnico zgradi Josip Koprivec na svetu, ki ga je svoječasno mestna občina v regulacijske svrhe kupila od Andreja Sarabona. Potrebno zemljišče mu je dala proti preklju v najem mestna občina. Letna najemščina znaša 50 K.

— Pristojbina za kinematografske predstave. Magistratni gremij je sklenil, da se lastniku kinematografa »Ideal«, Franu Počkaju, predpiše občinska taksa za vsako posamno predstavo 2 K.

— Lillegova hiša ali bolje podrtja v Čevljarski ulici je menda zadnji ostanek iz potresne dobe. Kanilazijska dela v Ljubljani so tako zelo omajala temelje sosedne Naglasove

hiše, do so jo morali podreti. Ker je Lillegova hiša izgubila oporo v Naglasovi hiši in ker je nanjo učinkovala tudi kanalizacija, obstoji nevarnost, da se podrtja popolnoma ne sesede. Z ozirom na mnenje strokovnjakov in izvedencev je magistratni gremij v svoji včerajšnji seji sklenil gosp. Alojziju Lillegu naročiti, naj svojo »hišo« podere. Ta vest bo gotovo zadovoljila vse Ljubljance, ker ona podrtja gotovo ni v okras Ljubljane.

— Palača Ljubljanske kreditne banke. Kakor čujemo, prične Ljubljanska kreditna banka graditi svojo palačo na vogalu Dunajske in Fran Josipove ceste, nasproti »Slona«, prihodno spomlad. — Monumentalna zgradba bo dograjena do jeseni leta 1915. Ta vest bo gotovo vzbudila ne samo v ljubljanski, marveč tudi slovenski javnosti živo zadoščenje in zadovoljnost.

Slovenskemu pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon« je zopet daroval kavarar »Avstrije«, g. Stritar, znesek 10 K. Vnetemu podporniku marljivega društva srčna hvala!

Odbor N. S. Z. ima v torek dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer svoj izredno sejo v društvenih prostorih v Narodnem domu. Radi izredne važnosti dnevnega reda prosimo tov. obrtnike, da se seje polnoštevilno udeležijo.

Posredovalnica za delo in službe N. S. Z. Določa: 1 čevljarški pomočnik, 1 krojaški pomočnik. — Delo išče: 1 trgovski sluga, 1 pisarniški sluga, 1 voznik. — Pojasnila daje posredovalnica N. S. Z. v Narodnem domu.

Kegljaški klub N. S. Z. v N. S. Z. se je ustanovil klub, ki bode prirejal vsako soboto kegljanje za svoje članke in prijatelje. S kegljanjem se bode pričelo v soboto dne 4. oktobra in sicer na novo preurejenem kegljišču v Narodnem domu. Vse one tovariše in prijatelje N. S. Z., ki hočejo vstopiti v kegljaški klub in se udeleževati kegljanja, vabimo, da se udeležijo tozadnjega sestanka, ki se vrši v sredo, dne 24. t. m. točno ob 8. uri zvečer v posvetovalnici N. S. Z. v Narodnem domu.

Pozor! Jutri je zadnji dan kegljanja na dobitke v korist »Političnega društva za vodmatski okraj«, ki ga priredi kegljaški klub »Venček« v gostilni pri Draščku, Bohoričeva ulica št. 9. — Iz naklonjenosti sodeluje kvartet »Ljubljanskega Zvona« ter priznana dobri šramel. Ob 10. zvečer razdelitev dobitkov. Plesateljini se bodo lahko vrteli do ranega jutra. Ker je čisti dohodek namenjen naši politični organizaciji, se je nadejati obile udeležbe.

V Notraje gorice priredi jutri, v nedeljo, odsek Sokola Vič izlet, kjer se bo vršila tudi javna telovadba. Spored te prireditve priobčujemo danes na drugem mestu. Telovadke in telovadkinje ter vse prijatelje Sokolstva, ki se vpludno vabijo, da se udeležijo tega izleta, opozarjamo, da odhaja vlak iz Ljubljane ob 1. uri 18 minut popoldne. Na zdar!

Krasen pogled nudi onim, ki posetijo Novi Vodmat, vrt gospe Franje Mozetičeve v Novem Vodmatu številka 29. Vrt je bogat na različnih vrstah hrušk, ki dozorevajo, obenem pa se vidi med napol dozorelim sadom popolnoma razvite cvete. Obenem je zasajena na vrtu vinska trta, na kateri se lahko opazi na več pogankih zgoraj cvet, spodaj pa droben grozd.

Priporočamo vsem našim gospodinjam Kolinsko kavno primes, ki je neoporečno najboljši kavni pridelek in ki ima obenem še to odlično prednost, da je pristno domače blago, edino te vrste sploh. Zahtevajte torej v vseh trgovinah samo Kolinsko kavno primes!

Nalivi. Od 16. t. m. naprej, zlasti pa včeraj, so bili v Ljubljani in v raznih drugih krajih hudi nalivi. V novomeški okolici je bila ploha s strelami. Marsikje je veliko škode. Iz Bele cerkve se nam poroča, da je strela ubila Marijo Kaplan iz Bele cerkve št. 6 triinpolletnega vola in triletno kravo. Požari so se videli daleč po ravnini, a bili so po možnosti preprečeni.

Spomin na katoliški shod. Prireditelj katoliškega shoda so imeli največ skrbi zaradi stroškov. Bali so se izgube in zato so pritiskovali in prosili za prispevke ne samo pri svojih pristaših, nego tudi pri liberalcih. Pri teh še posebno. Tedaj se je zgodilo, da je odlični in bogat klerikalec poslal za katoliški shod — tri krone! Seveda je v klerikalnem taboru za vladalo veliko ogorčenje in dobilo izraza v jako ostrih in nelaskavih besedah. Toda — poslane tri krone so le sprejeli in obdržali. Ko pa je katoliški shod minil, so klerikalci svojemu odličnemu in bogatemu pristašu one tri krone — nazaj poslali! Če bi ne imeli dosti denarja, bi jih obdržali, a ko so videli, da imajo preveč denarja, so pa postali moški in so rečene tri krone »hvaležno odklonili«.

Football-Match Celovec - Ljubljana. Prijateljem športa je znano, da

vabi ljubljanska »Ilirija« v Ljubljano na tekme moštva, ki so vsaj enako močna, ako ne jača. S tem zasleduje dvojni cilj. Občinstvu hoče nuditi res športni užitek, svoje moštvo pa kaj naučiti. To velja tudi glede jutrnje tekme, ki prične točno ob 4. in se vrši ob vsakem vremenu. Sodeč po rezultatih, ki so jih Celovčani v zadnjem času dosegli, so v svoji sedanjosti sestavi nekoliko močnejši kot »Ilirija«. Tako so n. pr. proti prvorazrednim dunajskim atletom podlegli z 1 : 2, kombinirano moštvo najboljšega dunajskega kluba »Rapid« pa jih ni moglo bolj poraziti kot 0 : 2. V nemški alpski nogometni zvezi se bore za drugo mesto z graškim klubom »Sturm«, katerega so enkrat premagali, drugič pa proti njemu podlegli. Ker so zmagali zadnje nedelje nad Celjem in Knittelfeldom, tekmujejo prihodno nedeljo z najboljšim graškim moštvom, namreč s tamšnjimi atletiki za bokal graškega jesenskega zbora. Gotovo je torej, da tekmuje v nedeljo proti »Iliriji« prav močno moštvo in skoraj gotovo tudi zmaga z malo diferenco. Nikako presenečenje pa bi ne bilo, ako zmaga »Ilirija«. »Ilirija« ima namreč, kakor smo že poudarjali, dovolj povoda in vzroka, pokazati jutri svojo najboljšo igro in formo, zlasti mora pokazati, koliko je pridobila vsled tekme s »Slavio« in po enomesečnem sistematičnem trainingu. Z ozirom na precejšnje troške je določena sledeča vstopnina: Zaklopni sedeži 2 K, navadni sedeži 1 K, stojišča 60 v, dijaška in vojaška stojišča 40 v. Blagajne so odprte ob pol 4. P. n. občinstvo naj blagovolji upoštevati odredbe rediteljev; zlasti naj ne prestopa mej igrišča in naj se na noben način ne umešava v igro. Prosi se končno, naj se opusti ono običajno obkolenje igralcev sredi igrišča po končani tekmi.

Nogometna tekma za prvenstvo Celovec - Ljubljana. Tukajšnji športni klub »Ilirija« se je odločil, da razpiše za nogometne tekme, ki se vrše v Ljubljani vsako leto enkrat med najboljšim celovškim in ljubljanskim moštvom, posebno prehodno darilo (srebrnen bokal), ki pripade končno onemu moštvu, oziroma klubu, ki zmaga trikrat zaporedoma, oziroma štirikrat sploh. Nedeljska tekma pride v tem oziru že v poštev. Vsled tega se precej zveča pomen nedeljske tekme, na drugi strani bo pa tudi tekma sama živahnjša, ker bo gotovo boj za zmago še bolj vroč, oster in napet. Tekma za prvenstvo mest v nogometu je za nas nekaj novega, kar bo gotovo še bolj povzdignilo gojenje športa, kakor tudi zanimanje za šport. Poleg tega ima pa nedeljska tekma še drug velik športni pomen. Klub »Ilirija« je bil namreč vsled razmer, ki vladajo na športnem polju v Avstriji, primoran, da je vstopil v avstrijsko nogometno zvezo, v kateri so sedaj včlanjeni klubi vseh avstrijskih narodnosti. Drugače bi se namreč delalo zapreke pri razvoju klubovega športnega delovanja. Vsled tega je treba uvrstiti »Ilirijo« v gotovi razred. Klasifikacija pa se izvrši vedno na podlagi moči dotičnega kluba. Za presojno moči posameznega kluba pa služijo rezultati tekme. Nedeljska tekma in tekme prihodnjih nedelj bodo klasifikacijske tekme, ker igra takrat »Ilirija« z že klasificiranimi moštvami. »Ilirija« ima tedaj v nedeljo dvojni vzrok, da pokaže vse, kar zna. Čim boljši rezultat za njo, na tem višje mesto lahko asperira. Gotovo je torej, da bo nedeljska tekma ena najbolj zanimivih, kar se jih je igralo dosedaj v Ljubljani; pozabiti se namreč ne sme, da si pri vseh teh okoliščinah stojiča nasproti dva približno enako močna nasprotnika, ki oba stremita za tem, da porazita sotekmovalca.

Iz Kranja. Kakor smo že poročali, vrše se že blizu 14 dni v okolici Kranja velike vaje trena. Danes je odšel ves tren na vajo v Bohinj, čez Črno prst — z vozovi, od koder se vrnejo čez nekaj dni skozi Selško dolino nazaj v Kranj, kjer ostanejo do 25. t. m. V četrtek, 25. t. m., ob 8. uri jutraj prodala bode uprava na živinjskem trgu sto vojaških konj.

Nesreča. Kranjska podjetniška družba gradi iz Kranja čez vas Cirčiče v Hrašnje vodovod. Ker je zemlja skalovita, razstreljuje se skale vsak dan. V četrtek popoldne kopali so delavci pri vasi Cirčiče: pri tem je pa zadel eden izmed teh s krampom na izdolbeno, z dinamitom napolnjeno in neizstreljeno luknjo. Nastal je nenavaden močan pok. Ker se ob tej uri navadno niso razstreljevale skale, hoteli so delavci na lice mesta, kjer se jim je nudil grozen prizor. Trije delavci ležali so na tleh v krvi. Enemu je razbilo cel obraz in ga oslepilo na obeh očeh, drugemu je raztrgalo prsa in tretjemu zlomilo roki in eno nogo. Zakaj je ostala luknja napolnjena, ne da bi se bila že razstrelila, se sedaj še ne ve. Naibrže

se ni dovolj pazilo pri zadnjem izstreljevanju, mogoče je pa tudi vplivalo na to vedno deževje.

Umrl je nenadoma v Malem Naklu posestnik Anton Voglar vulgo pri »Zaletelu«; prejšnji dan je bil še na lovu. Imel je srčno hibo. — V petek jutraj je pa po kratki boleznini umrl šolski vodja v Olševku pri Kranju gosp. Leopold Ferjan v starosti 38 let.

Radi špionaže je bilo aretovanih pred tremi tedni na progi Mangarta osem delavcev tovarne Kozina & Ko. iz Tržica, kateri so naredili izlet ter fotografirali planine. Pri tem so nevede zašli na laška tla, kjer so jih tamošnje obmejne straže prijele ter odvedle v zapore trdnjave Videm. Ker so imenovani delavci državljani Nemčije, brzojavila je tovarna v tej zadevi konzulatu v Trstu. Ta je pa v sporazumu s konzulatom v Benetkah izposloval, da se je delavce izpustilo, ker se je dognalo, da niso niti mislili na kako špionažo, temveč le hoteli imeti slike gorovja. Ker so bili omenjeni večinoma oženjeni in jim je trdka baje hotela že službe odpovedati, bile so njih družine v velikih skrbih.

Iz Tržica. V torek se je pričelo s poukom v novozgrajeni nemški šoli. Da bodo imeli tamošnji Nemci več veselja, je poslalo več slovenskih staršev svoje otroke v ta popolnoma nemški učni zavod! — Ker je v Tržicu tudi slovenska šola in se bo v kratkem gradila nova (slovenska), smo mnenja, da bi svoji domovini več koristili, če bi bili poslali svoje otroke v slovensko šolo, kjer bi se otroci tudi dobro izšolali.

Iz Tržica. Slovenski delavec je trpin, da mu ni enakega. Za pičel zaslužek množi dan za dnevom vrednosti svojemu, večinoma drugorodnemu gospodarju. Pa če bi bilo to zadosti. Še pri volitvah mora slovenski delavec svojemu gospodarju delati tlako. Kar pa je še huje, je to, da mora celo svoje otroke tako vzgajati, kakor je to prav gospodarju. — Tako se godi slovenskemu delavcu tudi v Tržicu. Schulverein je sezidal tukaj nemško šolo. Kdor je videl to poslopje, se je čudil, zakaj je tako veliko, ko je vendar vseh nemških otrok v Tržicu in njegovi okolici komaj za en razred. Schulverein je treba poznati. On ni zidal šole toliko za nemško mladino — za to je komaj kazalo postaviti tako šolo — kakor za slovenske otroke. Dobro je vedel, da bodo njegovo šolo napolnili šele slovenski otroci, katere bo gnala nezavednost njihovih staršev in nasilnost nemških gospodarjev. Nemška šola naj bo past za slovenski naraščaj. Schulverein se ni motil. Rossegger je sicer zagotavljal, da nemške šole ob mejah niso namenjene pomemčevanju, ampak da varujejo samo nemške otroke, da se ne izgube za Nemstvo. Tudi tržiški Gassner je obetal, da ne bodo podili slovenskih otrok v nemško šolo. To so pa bile, kakor se je pokazalo, samo lepe besede, katere niso našle lepih dejanj. Za novo nemško šolo so zbornali Nemci vse svoje otroke, kar jih je v Tržicu, pri Sv. Ani, pri Sv. Katarini, v Bistrici in Pristavi, torej otroke iz 4 političnih občin. Morda jih je 30 ali pa tudi ne. Seveda je to premalo za trirazredno šolo in za tako velikansko poslopje. Slovenski otroci, sem! To edino je moglo pomagati. Delavci pri tržiških tovarnarjih so vrgli svoje otroke v nemško brezdnjo, da bi zamašili. Kakor poznamo razmere, se je krčilo marsikateremu slovenskemu delavcu srce, predno se je za to odločil. Ali pomagaj si. Ako nisi pokoren, izgubiš lahko ljubi kruhek. Mošnoj ali življenje, otroke ali si ob kruh. Ta ali oni se je tega zbal. Pretekli ponedeljek in torek je bil žalosten dan za Tržič. Slovenski starši so svoje otroke trumoma peljali v nemško šolo. Pri nekaterih je bila nezavednost in priliznost, pri veliki večini pa strah pred svojim gospodarjem, kateri znajo tako prebrisano pritiskati po svojih priganjajih. Otroci so jokali, starši pa so si skrivaj brisali solze. Nemška šola. Tako je ponosno zapisano na novem poslopju. Res, lepa nemška šola, v kateri je od približno 82 otrok, morda 50 slovenskih, kjer se razlega samo in edino slovenščina. Dr. Ambrositsch iz Ljubljane je kričal v svojem dopisu na tržiško občino, kako veliko kulturno delo je nemška šola. Res je kulturno, slovenske otroke trgati iz slovenskih šol, kamor edino spadajo in jih mašiti v nemške šole; res je kulturno, ako mora slovenski delavec svojega otroka prodati svojemu gospodarju; prav kulturno je, ako se vzgaja slovenski otrok, da zaničuje jezik svojih staršev. Letos je zboroval ves kulturni svet v Londonu, kako bi onemogočili kupčijo z dekleti. Ali ni človeka in ni oblasti, ki bi prepovedala tudi prekopavanje slovenskih otrok. Nič ne kratki Nemcem pravice, da vzgoje svoje otroke v nemškem duhu, ali slovenske otroke naj pa puste pri miru. Kako grdo je

to, da se šopirijo kakor sraka s slovenskim perjem s slovenskimi otroci. Res ni viteško, gospodje, ako prežite kakor roparski vitezi na slovenski plen, res ni lepo, ako natakate slovensko vino, slovenske otroke v svoje velike prazne sode; res je umazano, ako si grdite svoje roke s takim dejanjem. Ali vas ne zbode jok slovenskih otrok, ki gredo neradi, kakor v mesnico, v vašo šolo; ali vas ne gane žalosten obraz staršev, ki bi radi videli, da bi bili njih otroci to, kar so sami, to je Slovenci. Trdosrčni in neusmiljeni ste, ako se za to ne brigate, ako se za to ne zmenite. Ali zapomnite si, da bodo maščevane solze slovenske dece in žalosti njih staršev. Kako pa naj vrši nemška šola svojo nalogo, ako slovenski otrok ne razume učitelja? Ali ni to samo mučilnica? Da, da. Zato se pa otroci jokajo in silijo v slovensko ljudsko šolo. Tako je prijovala deklica, češ, jaz bom hodila v to šolo, tam v nemški je tako dolgečas. Ali zavrnili so deklico v ljudski šoli, češ, tja hodi, kamor so te poslali starši. Poleg nasilnosti se tudi nezakonitosti in nepravilnosti ne boje. Otroke, ki so hodili lansko leto v četrti razred ljudske šole, so potisnili kar nazaj v tretji razred, ker ima njih šola dosej samo tri razrede. Tržiški Slovenci se obračajo za pomoč na okrajni šolski svet in svojega deželnega poslanca, da izpregovori v deželnem zboru radi teh nasilstev. Ali bi ne bilo mogoče, da bi se zakonitim potom onemogočilo tako harantanje s slovenskimi otroci? Čas bi bil, da se naredi konec takemu nekulturnemu početju. Šola vzgaja mladino v verskonrav, duhu, kakor zahteva šolski zakon, ne pa v pruskem duhu, to pa vsaj slovenskih otrok ne. Tudi bi bilo dobro, ako bi se razglasilo na merodajnih mestih, zlasti po listih, kako postopajo Nemci.

Iz kamniškega okraja. Ker se bližajo drugo pomlad deželnozborske volitve, se klerikalci že sedaj pridno pripravljajo. Kjer je prilika nanese, pa prirede shod. Posebno »gonilna sila napredka v Kamniku« dekan Lavrenčič, ta je junak, ki prireja shode o priliki novih maš (Šmartno v Tuhinju), na božjih potih (Limbarska gora), ob cerkvenih slovesnostih (na Homcu) itd. Mož se zanese, da mu na novi maši ali na božji poti ne bodo upali nasprotovati, pa tudi večje število poslušalcev-backov se zbere ob takih prilikah. V Tuhinjski dolini je mrtvo. Tu je domena klerikalcev, ker v celi dolini dobiš redke naprednjake. Kamniška okolica ni dosti boljša, zato pa je mesto Kamnik prišlo v tak položaj, da mu pri občinskih volitvah izvoli okolica klerikalni občinski zastop. V mestu res šari »gonilna sila« dekan z raznimi novotarijami, toda, na račun drugih bi vsak bedak delal in do kam pojde vse to, to bode pokazala prihodnost. Dne 7. septembra so v Kristofovem hotelu v Kamniku miši preganjali katoliški dijaki ali kakor si sami pravijo »bizgeci«. To je bil rumel, ki se je končal s strašnim pijančenjem pozno v jutro. Posebno so se odlikovali bizgeci iz škofovih zavodov, ki so z neke vrste turško »muziko« spuščali v svet take glasove, kakor znani salonski orkester kaplana Tomca iz Višnje gore. Le tako naprej! V našem okraju je tudi Johanca iz Vodice. Ko so pretečeni teden prihajali ljudje gledat ta »krvavi čudež«, jo niso dobili doma. V župnišču so rekli, da je šla — s škofo in Dolenjsko k birmi. Tega pa res ne verjamemo, kajti to bi pa bilo že od sile. Odkar je odšel okrajni glavar Krese, hodi dekan Lavrenčič v posete na glavarstvo. Kaj išče tam, si lahko vsak misli. Ampak to je preveč, da bi sedaj že okrajna glavarstva bila pod nadzorstvom dekanov. V kratkem bodo imenovani novi krajni šolski nadzorniki. Dekan Lavrenčič ima že sestavljen imenik, ki mu ga bodo potrdili kimovci v okr. šolskem svetu.

Ponočen prizor z dežele. O župniku iz Gozda pri Kamniku se je že marsikaj čitalo po listih, zlasti da božje besede ne oznanja samo z jezikom, marveč tudi s — pestjo. A vendar nam je težko verjeti, kar se nam zdaj poroča od popolnoma zanesljive strani. Poročilo pravi: V noči od 10. na 11. t. m. okrog ene ure sta se dve kmečki deklici vračali od obiska pri bolnem sorodniku. Župnik — kaj pa ima župnik ob taki uri na cesti opraviti? — je deklici začel zmerjati z besedami, ki jih ne maramo ponoviti. Med tem, ko je eno dekle prestrašeno zbežalo, se je župnik druge deklice dejansko lotil, jo vrgel na tla, ji iztrgal uhanje iz ušes, ji strgal obleko in jo vlačil po tleh. Končno se je dekle vendar iztrgalo župniku iz rok in je zbežalo. Ljudstvo je zaradi tega župnikovega divjanja zelo ogorčeno, sicer pa se zanima za ta dogodek tudi orožništvo, kajti ta dogodek spada na vsak način pred sodišče. Tako ravnanje, četudi

je morda storjeno v prenapljenosti, zasluži vsekako eksemplarično kazeno. Ljudje vendar niso psi, da bi »dušni pastirji« z njimi tako ravnali.

Vsled deževja narasle vode na Dolenjskem. Zadnje dni je v veliko žalost vinogradnikov tudi na Dolenjskem pravo aprilovo vreme. Čisto jasno nebo se naenkrat preobleče z nevihtnimi oblaki, nakar se pojavljajo najraje v zgodnjih ali nočnih urah hude nevihte z nalivi. Vsled teh nalivov so v petek vse vode narasle, doline ponekod so že pod vodo. Tudi Krka je pri Novem mestu že zvrhoma polna. Ti čudni vremenski pojavi so v zvezi z izbruhom ognjenika, najbrže Vezuva.

Iz Mokronoga se nam piše: Zelje na Dolenjskem izvanredno obrodilo. V trgovini Peter Streil v Mokronogu je na ogled zelna glava, ki tehtja čez 12 kilogramov. Seme je od tvrdeke Mauthner iz Budimpešte.

Acetilenova svetilka je eksplodirala v roki. Pred kratkem se je napotil novomeški mesar Pavel Haider z acetilenso svetilko v nek prostor, da posveti. Ker mu ni hotela goreti, je pri luči menda odvil gornji del, da bi na suh karbit vliil vode. Acetilenov plin pa je eksplodiral in mu je desno roko popolnoma osmodilo. Proti hudim opečeninam — odločila se je bila namreč po celi roki koža — je moral iskati pomoči pri zdravniku.

Avtomobilna zveza Novo mesto-Krško. V tozadnjih poročilih, ki smo jih prejeli z Dolenjskega, smo nehoti spravili interesne v neka optimistično pričakovanje. Na našo zadnjo tozadevno notico z dne 17. t. m. se nam zopet poroča, da je konsorcij za to zvezo kakor tudi g. Globočnik, ki prevaža dnevno pošto na tej progi pač že vložil prošnjo za koncesijo in naročil pri trvdki Puch v Gradcu dva nova avtomobila, da pa leži ta prošnja še vedno pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Krškem. Ker izda koncesijo v tem slučaju (zaradi prevažanja pošte) trgovinski ministrstvo, je lahko izračunati, koliko časa bode vloga potrebovala, predno bo rešena na Dunaju. Pri deželni vladbi pa so še počasnejši, kot pri glavarstvih in tako lahko pričakujemo rešitve tam okoli novega leta, ko z avtomobilom promet sploh ne bo mogoč. Iz tega je razvidno, da je ob taki polzevi hitrosti avstrijskega birokratizma vsako napredovanje v prometnem oziru jako težavno. In če bi danes hotel kak ameriški milijarder naši državi napraviti zastoj vse potrebne železnice, bi se sprejem teh železnic sigurno desetletja pri raznih instancah sv. Birokracija reševal. G. poslancu Jarcu pa čestitamo, da ga je »Slovenec« tako potegnil.

Škrlatinka v novomeški okolici. Zadnja leta razgraja škrlatinka takorekoč stalno in brez presledka ali v Novem mestu samem ali pa v njegovi okolici. Tik pred začetkom letošnjega šolskega leta je zopet izbruhnila ta nevarna in zavratna bolezen v novomeški okolici, posebno v Cegelnici in Češčivasi. Nevarnost je velika, da se zdaj bolezen še bolj razpase, ko pridejo otroci iz vseh krajev v šoli v dotiko. Tudi legar je bil ponekod letos poleti hudo razsajal, no zdaj se ne sliši o njem ničesar več. Seveda je zopet res, da neuki ljudje prikrivajo take bolezni, dokler jih le morejo in je to največji vzrok, da ni mogoče zatreči omenjenih bolezni popolnoma.

Božji namestnik prav po Kristovem nauku. Iz Novega mesta se nam poroča: Kanonik gospod Zlogar je oče in vodja novostrujarske klerikalne politike v novomeškem okraju. Dokler njega ni bilo, smo živeli tudi s klerikalci lepo v prijateljstvu, razen če smo se v dneh volitev malo postrani pogledali. Takoj po volitvah pa naj so izpadle tako ali drugače, pa smo zopet živeli, kakor bi med nami ne bilo sploh nobene razlike. Vse to se je hitro spremenilo, čim sta se med nami pojavila kanonik g. Zlogar in za njim njegov asistent vikar Supin. Ne bomo se spuščali v podrobnosti; dovolj je, če rečemo, da je g. Zlogar vsepovsod uveljavljal strogo »katoliška načela« po katerih skuša spraviti vse zasebno in javno življenje na katoliško podlago. Kanonik Zlogar je postal nekaka luč na svečniku. Prižgal si je to luč z »Dol. Novicami«, ki pred njim niso bile dosti prida, ki pa jih je Zlogar spremenil v čisto strankarsko klerikalno trobilo. Ali luč brez loja in voska ne sveti. Oboje si je Zlogar preskrbel s tem, da je postal načelnik klerikalne posojilnice v Kandiji, katero mesto so preje zavzemali domačini, navadno obrtniki. Kristus je sovražil denar in nabiranje zakladov, kanonik Zlogar pa ljubi denar, si nabira in čuva zaklade in po maši, bere v cerkvi oznanjuje o posojilnici evangelij o bogastvu. A navsezadnje imamo danes na vseh koncih dosti takih mašnikov in kanonik Zlogar bi med

njimi ne mogel goreti kot posebna luč na svečniku katoliških načel. Zato je sveti mož preskrbel še za vse drug vosek in loj, da bi med božjimi namestniki zasvetil kot posebne vrste katoliška luč. Poslušajte! Znano je, da je glavna in najlepša Kristusova zapoved, ki tvori glavno vsebino in jedro krščanstva, njegova zapoved o ljubezni do bližnjega in da je naš bližnji vsak človek, tudi če je ta sicer naš sovražnik. Med vsemi civiliziranimi narodi pa tudi brez te zapovedi obstoja še ena naravna zapoved, ljubezen do svojih najbližjih sorodnikov. Eden najbližjih sorodnikov je naš brat. Tudi kanonik Zlogar ima brate in sestre doli v Beli Krajini, kjer je njegov rojstni dom. Zdaj pogledajte, kako kanonik Zlogar praktično izvršuje Kristov nauk o ljubezni do bližnjega in naravno zapoved o ljubezni do svojega rodnega brata. Njegov brat ima v Bušnji vasi domačijo. Kanonik mu je res včasih pomagal iz denarne zadrege, tako da mu je vsega vkupaj dal blizu 2400 K. Če bi jih kanonik ne imel, in sicer prav na lahek način imel, bi jih bratu ne mogel dati. Brat-kmetovalec si je mislil, da njegov brat-duhovnik tega kar mu je dal, ne bo terjal od njega nazaj. Brat-kmetovalec je imel več hčera, katere je vse lepo odpravil ter pomagal. To stane, dandanes denar in to naš kmet dandanes najbolj občuti. Vselej, kadar se sin ali hči ločita od doma kot ženin in nevesta, odtrga vsak svoj kos od rodne doma. In baš zadnja leta so bila za kmeta tudi sploh slab vsled splošne denarne krize. Kanonik g. Zlogar ki hoče po celem Dolenjskem uvesti radikalna krščanska načela, je ta svoj evangelij nasproti bratu praktično izvršil tako: Ravno v času, ko je šlo bratu najhujše, je kanonik brata terjal, naj mu takoj izplača, ne kar mu je pomalo izposodil, ampak čujte in strmite, kako daleč gre krščanska ljubezen do lastnega brata: **Kanonik Zlogar je od brata zahteval kar 6000 K, namesto samo 2400 K**, katere je dejansko bratu posodil. Pisano je sicer v sv. pismu: Ne jemlji obresti od denarja, zakaj denar je hudičeva iznajdba, ki omadežuje in pači božjo podobo v človeku — ampak kanonik Zlogar se za ta nauk sv. pisma ni zmenil. Računal je bratu ne samo navadne obresti, marveč od obresti obresti po načinu židovskih oderuhov. Brata je ta terjatev zadela kot strela iz jasnega. Vse prošnje in tarnanje, da ne more plačati, ni nič zaleglo. Kanonik ima preveč krščansko srce, da bi bil brata vsaj počakal, zato ga je iz same krščanske ljubezni raje — tožil. To je Krist sicer tudi prepovedal in prepovedano je bilo duhovnikom se tožariti še v prvi dobi krščanstva, ampak kdo pravih Kristovih namestnikov se danes briže tudi za to zapoved. Brat je bil obsojen na povračilo posojila, glede obresti pa je sodišče moralo božjega namestnika poučiti, da niti po poganski postavi ne gre jemati takih obresti, ki bi znašale še enkrat toliko **likor glavnica**. Morda si mislite, da je bil kanonik Zlogar vsaj s tem uspehom zadovoljen in si terjatev dal na kak način zasigurati. Kaj še! Ker toženi brat — kmetovalec sedaj še manj kot prej ni mogel plačati, ga je ljubeznivi brat-kanonik dal — zarubiti. Da, zarubiti mu je dal vso premočino, h kateri spada seveda tudi živina, pridelki in drugo. A izkupiček še ni zadostoval za pokritje terjatve. Ostal je še grunt. Zdal se je božji namestnik skušal pokazati kot skrajno prizanesljiv in je dejal, da mu grunt se pusti izven rubežni. Toda dobil je v odgovor: Ko si že vse drugo požrl, daj še grunt, kaj nam hoče grunt, če pa ni živine in ne drugega. In glejte: tudi kanonik Zlogar je postal enakih misli in **bo prodal še grunt** in brata z družino vred pognal po svetu. Če še pripomnimo, da se brat-kmetovalec glede povračila malih posojil tudi za to ni brigal, ker ga brat-kanonik za to tudi do zadnjega časa tiral ni, imamo tu pred seboj krasen vzgled, kako se kanonik Zlogar strogo ravna po krščanskih načelih, katere ima tako rad v ustih in jih oznanja po svojih »Dol. Novicah«. Vprašate pa, kaj je moža napotilo, da je tako postopal proti lastnemu bratu. Na to vam kanonik Zlogar sam odgovarja tako: Preje sem lahko bratu pomagal, zdaj pa so nastali taki slabi časi, da skoro ne morem živeti, kar zaslužim kot kanonik... Revež, res velik revež je kanonik Zlogar. Ima kot kanonik dohodke, ob katerih drugi kanoniki dobro živijo in si še kaj prihranijo in ima v hranilnici samo nekaj okrog 60.000 K denarja naloženega.

Prvi letošnji mošt so točili že dne 8. septembra pri Selaku, po domače pri Kuharici v Sevnem pod Trško goro. Ta dan je namreč na Trški gori cerkveno prošenje in ob vznožju Trške gore ni druge gostilne kakor Selakova. Ni čuda, da je v tej gostilni vsako leto ta dan velik naval ljudstva. Zato je napravil Selak že v soboto, dne 6. septembra 6 veder vinskega mošta, takozvane črne portugalke ali kakor ji veli naše ljudstvo »potrgavke«. Točil jo je po 80 v, sladka pa ni bila posebno.

Glas iz Senožec. Civilni pogreb, ki se je vršil pri nas, provzročila naši troperesni deteljici grenke ure. Rada bi maloštevilnim čitateljem »Slovenca« natrosila nekaj peska v oči. Na neslane fraze nepoklicanega adjutanta v generalnem štabu, ki v lastno skledo pljuje, niti ne odgovarjam, ker so preizkušene. Pomilujemo pa srditost našega kaplana, ki na prostoru, kjer se mu po postavi ne sme ugovarjati, grdo žali žive in mrtve ljudi, o umrlem človeku govori, da je frdaman, pogubljen, da zanj ni več pomoči, da se ne bodo zanj brale sv. maše, da so ga vrgli v jamo, kakor mačka itd., to je grdobija napram vsem in nikaka tolažba ne družini, ne težko bolnemu sinu, ki ga omenja dopis v »Slovenca« št. 222. Naj vzame g. kaplan v vednost, da je bil njegov g. sobrat v neposredni bližini bolj usmiljenega srca ter je bila za pokojnika dne 3. t. m. v Postojni darovana črna maša za pokojnega Lončarja, katero mašo je plačala pokojnikova hčerka, G. kaplan! Predno ste prišli v Senožce na trda kraška tla ste se morali prepričati, da pri nas ne bivajo backi, nego da leže Senožce na državni cesti, ki pelje na levi strani mimo Ricmanj in v prometni Trst. Po našem mnenju ste primarširali 600 let prekasno k nam. Prav brez potrebe se jezite. Nam bi bilo bolj pogodu, če bi nas povabili na kak prostor, kjer bi se lahko brez jeze pomenili. Povabite tudi g. Janeza Evangelista. Bomo vsaj izvedeli, kar ključarji zaman povprašujejo. Saj smo vendar farani in smemo vedeti, zakaj se je kupilo drago poslopje poleg farovža in še zakaj na drugo ime, da se je moralo dvakrat plačati percentualno pristojbino, in za kake uspehe in neuspehe služi imenitna dvorana. Ali je bilo v obširnem farovžu in v kaplaniji pre malo prostora, ker se ga je že prej v najem dalo? Kaj se s popravno cerkvice Matere Božje v trgu. Cerkvica, ki je bila od naših prednikov toliko češčena, stoji zaprta. Ni časa ne denarja zanjo. O priliki še nekaj drugih podatkov. — Več občanov.

Tržne vesti. Danes sta dva Vipavca pripeljala na trg 112 škatulj grozdja. Perutnine je bilo na trgu 61 kurnikov, jajc 40 košar in precej domačih zajcev. Par piščancev je veljalo okoli 2 K 60 v, kokoši so bile po 2 K 80 v, race po 2 K 10 v, jajca komad po 9—10 v, stari zajci so bili po 1 K 20 v, mladice pa so prodajali par za 1 K. Sadija, t. j. jabolk, hrusk in češpelj (domačih) je bilo 161 košar ter so jih prodajali debelejša jabolka 2—3 za 10 v, drobnejša pa po 1 v. Drobne hruske so bile 2 za 1 v, debelejša pa 2—3 za 10 v. Češplje so bile 2—3 za 1 v. Krompirja je bilo na trgu 23 voz in so ga prodajali 100 kg za 5 K, zelja pa 8 voz, katerega je veljalo 100 glav 8 K. Solata je obdržala navadne cene. Nek posestnik iz škofjeloške okolice je danes pripeljal na trg 10 vreč lepih kumar, katere je prodal komad po 4 v in jih vsled silnega pritiska žensk izredno naglo spečal v denar. Tržno nadzorstvo je od 15.—20. t. m. z električno lučjo preiskalo 7780 jajc, med katerimi je bilo samo 26 pokvarjenih.

Prvi domač kostanj na trgu. Danes je bil na trgu prvi letošnji domač kostanj, katerega so prodajali liter po 30 v. Kostanj so začeli tudi že peči.

Služkinjina smola. Danes je na trgu kupovala služkinja Marija Skubiceva jajca ter si jih, kakor sploh običajno, nakladala v košarico. Kadar pa ženska, ki je jajca prodajala ni gledala ravno nje in je imela kupčijske pogovore tudi z drugimi, je služkinji ušla roka z jajcem v žep. Ko je to napravila tudi pri drugi ženski, kakor strela z jasnega pristopi k nji tržni stražnik, ki je to manipulacijo od daleč opazoval ter jo hoče legitimovati. Navihanka pa ni hotela povedati takoj svojega imena, narkar so poklicali policijskega stražnika, ki je navihanko, katera je tatvino priznala, odvedel na policijo.

Poživljen oče. Pred nekaj dnevi so si prebivalci, ki stanujejo v bližini stanovanja nekega trgovskega hlapca, začeli na ušesa šepetati nekaj tajinstvenega, kar je dalo policiji povod, da je hlapca aretirala, pridržala nekaj časa v začasnem zaporu, sedaj ga je pa oddala v sodne zapore. Sedaj gre pa po fari glas, da je poživljenec onečastil svojo 12letno hčerko, za kar bo pač dobil zasluženo plačilo.

Predrzn tatvina. Danes okoli 3/4. zjutraj je bilo izpred električne akumulatorske pretkalnice na magistrnem dvorišču ukradeno višjemu

monterju »Puchovo«, že obrabljeno, okoli 60 K vredno kolo. O predrznem storilcu ni nikakega sledu. Prodajalca naj se takoj izroči orožništvu, odnosno policiji.

Strela je udarila včeraj popoldne v hišo gostilničarja Jurja Marinceta na Dolenjski cesti št. 20. Povzročila je na dimnikih, ometu ter strešni opeki precej škode. Hišnim stanovančcem, ki so se zelo prestrašili, se ni nič hudega zgodilo.

Prememba posesti. Nekdanji perutninarški zavod v Šiški je dobil včeraj nove gospodarje: Bivšo Hudabiunigovo hišo s kosom vrta spredaj ob cesti je kupil gostilničar gosp. Franc Čonček za 25.000 K. — Drugo hišo v ozadju in kos vrta je kupil nekdanji restavratvter v kazini gosp. Avgust Eder. Ves ostali, že parcelirani svet pa je ostal »Kmetijski posojilnici za ljubljansko okolico«.

Jupiter Pluvius in Hefajst sta se včeraj zopet sprijaznila in znesla nad nedolžnimi zemljani. Že dopoldne se je stemnilo nebo in začelo je deževati, vmes pa se bliskati in treskati, kakor v najhujšem poletju. Lilo je potem skoraj cel dan in še zvečer. Tudi treskalo je včeraj in predvečernišnjim ponoči, da je bilo jo. Včeraj je strela omamila v prisilni delavnici vojaka na straži; treščilo je v Vodmatu v dimnik neke hiše in je strela omamila gospodinj in tudi v par drugih posopij in v električno napravo je udrihalo, da se je pri akumulatorjih kar kresal ogenj. V mestu strela ni napravila škode. Kakor je preje vreme postalo naglo lepo in podnevi temperatura vroča, vsled česar se je obetala za jesenske sadike dobra letina, tako naglo se je vreme zopet izpremenilo na slabo. Temperatura je padla, noči so postale naravnost mrzle in ob večerih in zgodnjih jutranjih urah je že potreba pelerine ali pa površnika. No, pa saj je že stara prislovica, da vojaki in dijaki prinese v jeseni v mesto mraz, Gorenjec pa, da pride na češpljev semenj v Ljubljano v kožuho. Sicer se moramo pa itak sedaj že pripravljati na dolgočasne večere.

Kinematograf »Ideal«. »Benečanske sanje«, velen film pretresljive vsebine predvaja se še danes, jutri in v ponedeljek pri vseh predstavah in je tudi šolski mladini dostopen. V torek drama »Izgubljeni sin« in pa učinkovitost z Maks Lindrom.

Izrežite in pošljite! Ako nam pošlete to notico, dobite 3 tople tigraste jesenske in zimske spalne odeje 134 x 190 cm za reklamno ceno 5 K 70 vin. za vse tri komade po povzetju. Tvorinška firma S. Schein, c. in kr. dvorni dobavitelj, Dunaj I., Bauernmarkt št. 10, 12 in 14.

Izpred sodišča.

Značilna dogodba iz krščanske hiše. Pred porotnim sodiščem v Gradcu se je vršila obravnava proti 22letni dekli Angeli Fliesser, ki je služila pri daleč na okoli znani, strogo krščanski in pobožni hiši Stubenrauchovi v Mitteregg. Dekle je obtoženo detomora. Pri prvi porotni obravnavi je bila obtoženka obsojena na 4 leta ječe, oče otrokova pa, domač sin Franc, na tri leta ječe. — Zagovornika obsojenih sta vložila ničnostno pritožbo, kateri je najvišji sodni dvor ugodil in odredil novo obravnavo. Sokrivec obtoženke Franc Stubenrauch je medtem v Karlu umrl. Pri obravnavi je izpovedala obtoženka sledeče: Kmalu, ko sem vstopila v službo, vdati sem se morala vsem trem domačim sinovom, ker so bili zelo nasilni in so mi grozili, da me spravijo iz hiše, če ne ustrezem vsem njihovim željam. Posledica tega je bila, da sem postala noseča. Ko so domači to uvideli, se je napravila ta krščanska hiša, kot bi tega ne videla in ne vedela. Pobožni ljudje so pač računali še takrat na »nekaže«, kar naj jih reši sramote. Ker jaz tega nisem razumela, mi je rekla nekoč gospodinja, da bi moralo iti dekle, ki bi postalo noseče z njenim sinom, takoj od hiše. Jaz se za to nisem menila. Bolj jasno pa je začel kmalu nato govoriti otrokova oče Franc. Rekel mi je, da naj skrijem, da naj spravim proč, da ne bodo opazili starši. Dal mi je tudi neki prašek, katerega sem zaužila. Po njem me je bolel delj časa želodec. Dne 8. januarja sem čutila, da se mi bliža usodni trenotek. Splazili sem se hotela v silnih bolečinah, katerih pa kljub temu, da jih nisem mogla skriti, ni hotel nihče opaziti, v svojo kamro, toda bila sem že preslaba in šla sem v hlev. Med potjo sem srečala Francu in ta mi je rekel, da naj gledam, da ne bodo starši izvedeli in da mi hoče pomagati. Jaz sem njegovo pomoč odklonila. Porodila sem v hlevu. Naenkrat je zakričalo dete na tleh in silno sem se prestrašila. Zamašila sem mu usta in ga skrla na kup stelje za svinjakom. Nato sem šla v svojo kamro po perilo. Ko sem se vrnila, sem našla

Franca. Vprašala sem ga, kam je dejal dete. On mi je odgovoril, da me to nič ne briga in da so ga morda snedle svinje. Zaihtela sem in ga še enkrat vprašala, kje je dete. On mi je dal nato strašno klofuto in me spodil z besedami, da če bi ne bilo šlo tako, da bi bila oba uničena. Franc mi je že preje večkrat grozil, toda tako nerazumljivo, da nisem vedela, kaj misli, pač pa sem se ga silno bala. — Porotniki so krivdo obtoženke zanikali in nesrečno dekle je bilo po 9 mesecih preiskovalnega zapore zopet prosto.

Društvena naznanila.

Ob priliki petdesetletnice prirediteljsko društvo »Sokol« v Ljubljani sokolsko razstavo. Da mu bo mogoče podati čim najboljšo sliko o društvenem razvoju, se obrača tem potom do cenj. občinstva, zlasti pa do starejših bratov z vpludno prošnjo, da mu blagovolijo prepustiti za ta namen potrebni razstavni material, kakor: dele starega kroja, sokolske tiskovine (letna poročila, vabila itd.), darila in diplome s tekem, fotografije, zlasti iz starejše dobe in druge enake spominke, ki so v tesni zvezi z društvenim razvojem. — Predmeti za razstavo naj se blagovolijo oddajati od 17. do 24. t. m. izvzemši nedelje 21. t. m. v društveni sobi v Narodnem domu od 6. do 7. ure zvečer. V nedeljo, dne 21. t. m. se bo pa sprejemalo za razstavo namenjene predmete dopoldne od 10. do pol 12. ure. Po zaključku razstave se bodo vsi predmeti točno in nepoškodovani vrnili lastnikom.

Slov. trg. društvo »Merkur« priredi v torek 23. t. m. ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih sestanek, na katerem se bo razpravljalo o prireditvi učnih tečajev in plesnih zabavnih večerov v letošnji zimski sezoni. Z ozirom na ta važen razgovor vabimo gg. člane, da se tega sestanka v čimvečjem številu udeležijo.

»Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj« je napredovalo na polju prosvete za važen korak in izdalo za čitajoče občinstvo tiskani katalog vseh knjig, ki se nahajajo v njegovi knjižnici in so vsakomur proti nizki izposojevalnini na razpolago. S svojim korakom je stopila društvena javna knjižnica v krog modernih knjižnic, ki nudijo izposojevalcu priliko, da lahko že doma v miru preudari in se odloči, kake knjige si bo izposodil. Katalog bo pa tudi omogočil hitrejšo in mirnejše poslovanje, ker bo odpadlo osobito pri navalu dokaj otežkočeno dosedanje izbiranje knjig iz pisanih zapisnikov, ki so bili le v enem izvodu na razpolago. Iz kataloga je razvidno, da se odlikuje knjižnica med drugimi, tudi nemškimi knjižnicami po svoji bogati vsebini, ker šteje 1524 slovenskih in 1371 nemških leposlovnih, 203 slovenskih in 89 nemških poučnih in 89 tujejezičnih, skupaj to 3276 knjig. Obenem je knjižnična uprava odredila tudi pomnožitev poslovnih ur, da se tudi tako še bolj pospeši hitro poslovanje in odpomore potrebi, in je odslej knjižnica odprta vsako sredo in petek od 6.—8. zvečer in vsako nedeljo in praznik od 10. do 12. dopoldne; nastanjena je Pred igriščem št. 3 (nasproti Marčanu na Rimski cesti). — Upamo, da je na ta način knjižnična uprava najbolj dostojno odgovorila raznim neokusnim reklamam in neosnovanim podtikanjem zadnjega časa.

Olepevalno društvo v Rožni dolini ima v nedeljo, dne 21. septembra 1913 v gostilni g. Končan v Rožni dolini vinski trgatve. Na sporedu je: Sviranje godbe. Prihod očeta župana v spremstvu viničarjev in viničaric. Šaljiva pošta. Prosta zabava in ples. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 40 vin. Za dobrodelen namen, ki ga ima društvo se darovi hvaležno sprejemajo.

Telovadni odsek Sokola Vič v Notranjih Goricah pri Ljubljani priredi v nedeljo, dne 21. t. m. na vrhu gostilne pri Pavletu v Notranjih Goricah javno telovadbo in veliko vrtno veselico. Sodelujejo vsa sosednja sokolska društva. Ker je že stara navada, da se ob takih prilikah zgleda pri nas obilo prijateljev, pričakujejo kar največjo udeležbo, posebno tudi iz Ljubljane.

Odpor telovadnega društva Sokol v Štepanji vasi vpludno naznanja, da priredi svoj pešizlet skozi Štepanjo vas na Janče, iz Janč na Litijo ob ugodnem vremenu jutri dne 21. t. m. Odhod iz telovadnice br. Josip Anžiča točno ob pol 7. uri zjutraj. Povratek iz Litije iz osebnim vlakom zvečer nazaj. Vabimo ponovno še enkrat bratska društva Sokol I., II., Ljubljano, odsek Moste in vse prijatelje sokolstva k veliki udeležbi. Na zdar!

Kranjska podružnica S. P. D. priredi ob ugodnem vremenu, dne 27. t. m. izlet na Stol. Naslednji dan

se Prešernova koča na Stolu za-pre!

Razne stvari.

*** K zagonetni smrti princezinje Sofije Sasko - Weimarske** poročajo, da oficijozni krogi še vedno taje vzrok samoumora. Princezinja je bila res skrivaj zaročena z dr. pl. Bleichröderjem in njeni starši njuni zvezi niso nasprotovali. Pač pa je zahteval njen stari oče, da se odpove v tem slučaju princezinja naslovu in značaju in to zato, ker dobiva on od nadvojvode, ki je še hiše, letno apnazo, katero bi v nasprotnem slučaju izgubil. Zaročenec samomorilke dr. Bleichröder je izvedel za smrt svoje neveste v Heringsdorfu in je takoj odpotoval v Heidelberg. Nasproti temu pa trde poročila iz Monakova, da je bila cela stvar malo drugačna. Po teh poročilih lahkoživa princezinja ni izvršila samomora zaradi razmerja z baronom dr. Bleichröderjem, marveč zaradi skrivnih ljubavnih zvez z nekim mladim častnikom heidelberške garnizije.

*** Ljubezenska tragedija.** V nekem hotelu v Pfaffstättenu pri Dunaju so našli ustreljena mladega moškega in mlado žensko, ki sta se vpišala v knjigo za tuje: Ljudevit Groger s soprogo iz Solnograda. Oba sta ustreljena v senci in sta bržkone begunca.

*** Ponesrečeni planinci.** Pred nekaj dnevi so pogrešili v Curihu družbo, obstoječo iz štirih, ki je šla na planine in se ni vrnila. Odposlali so v gore rešilno ekspedicijo, ki je našla vse štiri metre v razpoklini ledenika. Ponesrečenci so brata Kristian in Fran Kaspar iz Pontresine, Wilkowski iz Samadije in gdč. Bünzli iz Celerine.

*** Velika nesreča pri konjski dirki.** Pri konjski dirki v Aristiani sta se splašala dva konja in sta planila med gledalce. En jezdec je obležal na mestu mrtev, neki mladi zdravnik je umrl kmalu po nesreči, čez 50 oseb pa je težko ranjenih. Poginil je tudi še na dirkališču en konj, drugi je težko poškodovan.

*** Aretiran gimnazijec — ruski vohun.** V Krakovu je aretirala policija gimnazijca Vencle Cerceka, sina tovarnarja v Přemyslu zaradi vohunstva v prid Rusiji. Zasačili so ga v trenutku, ko je hotel odpeljati iz neke vojašnice dele strojne puške. Pri njem so našli tudi natančna navodila, kako naj vohuni po trdnjavah.

*** Avtomobilska nesreča.** Na cesti v kopalšče Oldesloe na Holstanskem je trčil avtomobil graščaka Gülo na nekem ovinku v drevo in se je preuknil v globok jarek. Nesreča se je pripetila, ker se je pokvarilo krmilo. V vozu je bilo pet oseb. — Lastnik voza Gülo je obležal na mestu mrtev, neki posestnik iz Berlina je težko ranjen, ostala gosta in sofer pa so lahko ranjeni. Avtomobil je popolnoma razbit.

6kratni požigalec — 12 oseb pogorelo. Pred porotnim sodiščem v Dunajskem Novem mestu se je začela te dni zanimiva obravnava proti požigalcu, ki težko najde par med požigalci. Obtoženec je 42letni premožni kmet Jurij Riegler iz Mönchskirchna. Obtožen je, da je šestkrat požgal. Eden teh požarov, bilo je 19. junija 1903, je zahteval 12 človeških žrtve. Bili so po večini tuji, Dunajčani, ki so bili tam na letovišču. Dolgo časa niso prišli zločinc na sled. Bil je pač enkrat v preiskavi, toda izpustili so ga, ker je manjkalo zadostnih dokazov. Jurij Riegler je vedno kupoval hiše od sosedov. Če mu kak sosed ni hotel prodati svojega posestva za ugodno ceno, mu je iz maščevalnosti hišo zažgal. Pri predzadnjem požaru je hotel uničiti dve osebi, od katerih je kupil njiju hišici, toda s pridržkom, da imata prodajalca pravico do dosmrtnega stanovanja. To se mu ni posrečilo, posrečilo se pa tudi ni oblasti, da bi ga prijel. Preselil se je nato v Niederschöckl, kjer je kupil posestvo za 72.000 K. Tudi to hišo je zažgal, da bi dobil veliko zavarovalnino. Pri tem požigu pa so ga zalotili in dobili nepobitne dokaze, da je on požigalec. Obravnava bo trajala več dni. O koncu bomo svoječasno poročali.

*** Rop v železniškem vozu.** Med vožnjo iz Szigeta v Sobotico je vstopila v Debrečino v kupe II. razreda, v katerem se je vozila učiteljica Scaldia, mlada, neznana ji dama. Kmalu nato je postala tuji dami slaba. Učiteljica Scaldia je stopila k nji in ji je odpela bluzo. V tem trenutku se je razširil vonj kloroforma, ki je učiteljico onesvestil. Ko se je zopet zavedla, je bila v kupeju zopet sama, iz njene torbice pa je izginil bankovec za tisoč kron.

*** Telegram iz Stub-planine.** Dimeža ni mogoče dobiti; najbrže lazi brez hrupa okoli po Bersonovih gumijevih podpetnikih.

Rnjževnost.

— »Srca jek« i »Pjesma i ples«. G. Š. Bosiljevac v Hvaru v Dalmaciji je izdal dva lična zvezka hrvaških slovenskih narodnih pesmi, ki so prirejene za en ali za dva glasova s spremljevanjem klavirja ali za klavir. Zvezek »Srca jek« v velikem formatu obsega 25 pesmi, zvezek »Pjesma i ples« pa v manjšem formatu tudi več lepih hrvaških in slovenskih pesmi prirejenih za petje s spremljevanjem in za ples. Oba zvezka, bogata na vsebini, sta primeroma jako ceno in se naročata v »Narodni knjigarni« v Ljubljani v Prešernovi ulici.

Gospodarstvo.

— Moratorij v Bolgariji. Tvrde, katere prizadeva moratorij v Bolgariji, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani o njem pojasnila.

— Izprememba imena. Železniško ministrstvo določa, da se imenuje od maja prihodnjega leta naprej kolodvor državne železniške družbe na Dunaju Vzhodni kolodvor.

— Zlato in srebro. Kovinski zaklad Avstro-Ogrske banke se je zvišal v drugi polovici septembra za 36 milijonov kron in sicer za 1.888.000 K v zlatu in za 1.700.000 K v srebru.

— Prepoved izvoza živine iz Srbije? Zaradi pomanjkanja plemenke živine v novoosvojenih deželah predlaga minister za narodno gospodarstvo delj časa trajajočo prepoved izvoza živine.

— Jamstvo železnice za shranjevalne efekte. Glasom odločbe najvišjega sodišča v nekem konkretnem slučaju, je smatrati železnice, če se izgubi ali ukrade kaka stvar iz garderobe, samo za shranjevalko in ne smatrati shranitve za transportno pogodbo. Vsled tega je železnica dolžna plačati za vsak kos, ki se izgubi samo po 100 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zvišanje rekrutnega kontingenta.

Budimpešta, 20. septembra. Vojni minister Krobatin je dospel snoči sem in danes dopoldne konferiral s honvedskim ministrom Hazayem. — Oba sta se nato odpeljala na posebno ministrskega predsednika, kjer so se konference nadaljevale. Predmet konferenc je bilo zvišanje rekrutnega kontingenta, o katerem vprašanju je vojna uprava že izdelala konkretne predloge. V sredo se sestane ogrski ministrski svet, ki se bo bavil z vprašanjem rešitve hrvaške krize in z vojnimi vprašanji.

Strašna vremenska neizgoda na Hrvaškem.

Zagreb, 20. septembra. Predsnočnim je razsajalo v celi zagrebaški županiji strahovito neurje, kakršnega ljudje še ne pomnijo. Najhuje je nevihta divjala med Belovarom in Ogulinom, najbolj pa sta trpeli mesti Sisek in Petrinja. V Petrinji se je pričelo neurje ob 5. popoldne s silnim vetrom in grmenjem. Ob 6. je jela padati toča, kakršne ljudje še ne pomnijo. Toča je bila debela, kakor velika kokošja jajca, posamna zrna pa so tehtala nad pol kilograma. Toča je razbila vsa okna na hišah, veter pa je odnesel strehe s poslopji. V mestu je nastala silna panika. Iz hiš, kjer je vihar odnesel strehe, so ljudje bežali v kleti. Živina je pobegnila iz hlevov ter splašeno begala po ulicah. Mnogo živine, ki je bila na paši, je ubite. Po gozdovih se nahaja mnogo ubite divjadi. Petrinjskega župana je zalotila nevihta zunaj mesta. Mož je moral ves čas neurja ostati zunaj, za to je dobil od toče več lahkih poškodb. Toča je tudi poškodovala nekega meščana, ki je bil baš na lovu. Vihar je odtrgal streho s poslopja na železniški postaji in jo nesel 20 metrov daleč. Železniška proga je na raznih krajih popolnoma razrušena. Brzovlak, ki je bil na potu na Reko, je silno trpel: toča je razbila vsa okna na vagonih. Stekleni obok nad železniško postajo v Sisku je bil popolnoma razbit. Iz Zagreba so poslali v Sisek oddelek pijonirjev. V celi zagrebaški županiji je uničena vsa letina. Vsi vinogradi so popolnoma uničeni, na trtahn ostala cela niti ena vejica.

Zagreb, 20. septembra. Kakor v okolici, tako je tudi v Zagrebu divjal strašen ciklon. V raznih ulicah je toča pobila vse šipe, vihar pa je z raznih hiš odnesel strehe. V parkih je vihar ruval drevesa s koreninami. 200letna plantana pred vseučiliškim poslopjem je postala žrtev viharja. Škoda, ki jo je napravilo neurje, se ceni na več milijonov.

Bosna.

Sarajevo, 20. septembra. Od nedelje sem se vrše tu posvetovanja katoliške duhovščine, katerih se udeležuje tudi papežev odposlanec Bastien, zaradi avtonomije katoliške cerkve v Bosni in ureditve kongruje. Sklepe predlože v dveh zakonskih predlogah saboru.

Rusi in Balkan.

Petrograd, 20. septembra. Moskovski slovanski komite je sklenil z ozirom na dogodke na Balkanu porabiti vse velike zneske, ki so bili nabrani v zadnjem času, za izključno ruske namene.

Rusija in Romuni.

Petrograd, 20. septembra. Ruska vlada je izdala važno odločbo, ki bo vplivala gotovo tudi na zunanjo politiko. Odredila je, da smejo Romuni v Besarabiji zopet opravljati cerkvene službe v svojem jeziku. S tem je odpravljena glavna ovira za romunsko-ruski sporazum.

Francoska in Grška.

London, 20. septembra. Reuterjev urad izve, da je grški kralj v Londonu izjavil, da ga zelo veseli, da pride na Francosko, zlasti v tem trenutku, da odstrani vsa nesporazumjenja med Grško iz Francosko. Čuti se srečnega, da sme izraziti svoja čustva napram Francoski, katere veliko podpora Grški polno priznava.

Dogodki na Balkanu.

Grško-turška pogodba.

Carigrad, 20. septembra. Turški ministrski svet je izdelal nekaj izprememb v grško-turški pogodbi, ki jih bo naznanil grški vladi pismeno. Vsled tega se je odpotovanje Rešid bega v Atene nekoliko zakasnilo.

Srbsko-črnogorska meja.

Cetinje, 20. septembra. Kralj Nikolaj je sprejel danes v daljši avdijenci srbskega poslanika in se je posvetoval z njim o obnovitvi mejnih pogajanj. Srbski poslanik je nato obiskal črnogorskega ministrskega predsednika generala Vukotića. Oba državnika sta potem v skupni konferenci določila podrobnosti za nadaljnja pogajanja, ki se bodo obnovila baže že v par dneh.

Mir med Bolgarsko in Turčijo.

Sofija, 20. septembra. Poročilo o sklepu miru je sprejelo prebivalstvo kljub velikim žrtvam Bolgarske mirno. Mir bo podpisan v ponedeljek. Mirovni protokol bo obsegal tudi določbo, da mora poslati Turčija v zahodno Trakijo komisijo, da pomiri tamošnje mohamedance.

Albanski roparji.

Dunaj, 20. septembra. »Albanska korespondenca« potrjuje v vesteh iz Drača in Valone, da so se vršili krvavi spopadi med Albanci na eni in Srbi in Črnogorci na drugi strani. — Krivdo zvrča seveda na Srbe in Črnogorce, priznava pa, da so albanski četaši udrl globoko v srbsko in črnogorsko ozemlje.

Valona, 20. septembra. Iz južne Albanije prihajajo sem dan na dan številni begunci, ki poročajo, da vlada v okraju Korica popolna anarhija. Roparski oddelki hodijo iz vasi v vasi in požigajo in more. Cele pokrajine so brez prebivalcev.

Valona, 20. septembra. Včeraj se je vršilo tu veliko, od vlade aranžirano zborovanje, ki je protestiralo proti postopanju Esad paše in prosilo italijansko in avstrijsko vlado za pomoč.

Drač, 20. septembra. Tu in v sosednjih krajih se vrše dan za dnem velike demonstracije za Esad pašo in proti provizorični vladi. Na shodih sprejemajo resolucije, ki zlasti proklamirajo stališče, da so okrajši okrog Drača popolnoma neodvisni od provizorične vlade v Valoni in priznavajo za edinega ministra Esad pašo, ki je prevzel opravila tudi ostalih ministrov, zlasti finančnega ministra.

Albanski knez.

Dunaj, 20. septembra. V diplomatičnih krogih se zatrjuje, da se naj ob navzočnosti albanskega zunanje ministra Mufid bega na Dunaju in v Rimu odloči vprašanje zasedanja alban. prestola. Knez Viljem Wied naj bi bil srečni bodoči knez Albanije.

Grki in Albanija.

Janina, 20. septembra. Med Janino in Santi Kvaranto, Delfino in Argyrokastron ter s Prevezo so ustvarjene redne avtomobilne zveze, ter jemljejo avtomobili s seboj tudi pošto. Promet se bo še izpolnil, kadar dospo nadaljnji avtomobili.

Esad paša.

Rim, 20. septembra. Tu se zatrjuje, da namerava Esad paša vreči Izmail Kemala, da pride sam na njegovo mesto. Italijanski krogi so mnenja, da njegova akcija ne bo imela uspeha.

Bolgarska in Romunska.

Sofija, 20. septembra. V ponedeljek se obnove diplomatske zveze med Bolgarsko in Romunsko.

Pašić.

Pariz, 20. septembra. Srbski ministrski predsednik Pašić je dospel sem ter je odpotoval nato v Biarritz, kjer ima svojo rodbino.

Darila, došla upravništvu »Slovenskega Naroda« izkažemo v ponedeljek.

Današnji list obsega 18 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Pobiti, izmučeni, za delo nespodobni so mnogi ljudje, ki nimajo rednega telesnega odvajanja. Kdor se hoče ohraniti svežega in zdravega, použij vsako jutro pred zajtrkom pol vinske kupice prirodne Franc Jožefove grenčice. To hitro in pripravno uredi odvajanje, čisti kri, pospešuje presnavljanje in tako varuje pred težkimi obolestmi in njih posledicami. Dr. Felix, telesni zdravnik Nj. Vel. kralja Belgijcev, pripominja: »C'est un des meilleurs toniques purgatifs«. — Zahtevajte v najbližnji lekarni, drogeriji ali trgovini z rudninsko vodo pristno Franc Jožefovo grenčico. Kjer se ne dobi, od tam se obrnite naravnost na razpošiljalno ravnateljstvo v Budapešti.

Zahvala.

Telovadno društvo »Sokol« na Viču se tem potom iskreno zahvaljuje vsem, ki so drage volje sodelovali pri njegovih nedeljskih prireditvah, takisto tudi narodnemu občinstvu z Viča, iz Ljubljane in okolice, ki je v tako lepem številu prihitelo na veselico in s tem pripomoglo k povoljnemu gmotnemu uspehu, prav posebno zahvalo pa izreka bratskima društvoma — »Sokolu« v Ljubljani za sodelovanje, »Sokolu« iz Spodnje Šiške pa za korporativno udeležbo. — Na zdar!

Na Viču, dne 17. septembra 1913.

ODBOR.

Zahvala.

Povodom smrti preljubljene gospe

Slavice Sajko roj. Strniša

soproke notarskega sollicitatorja v Postojni

došlo mi je od vseh strani toliko ganljivih dokazov sočutja, da si s tejem v prijetno dolžnost, se na tem mestu vsem prav iskreno zahvaliti. Zahvaljujemo se posebno čast. duhovščini, blag. g. notarju, p. n. gg. uradnikom, slav. občinstvu, učitelstvu in vsem drugim za častno spremstvo na zadnji poti, gg. pevcem za ganljive žalostinke na domu in ob grobu. Posebej se še zahvaljujemo častitim damam za nosenje sveč. Skratka: Iz globin srca vsem iskrena zahvala.

3371

V Postojni, 17. septembra 1913.

Žalujoci soprog Matko Sajko v imenu vseh sorodnikov.

Vajenca za krojaško obrt sprejme

3338

Ivan Magdič, krojaški salon za gospode. Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

2 čevljarska pomočnika sprejme tako

3352

Fr. Sterle, Spod. Šiška 224.

Radi odpotovanja se od 22. — 27. t. m. proda staro pohištvo in salonska garnitura.

Poizve se

3377

Zatiška ulica št. 1, II. nadstropje.

Sprejme se

čevljarskega pomočnika

za stalno delo in

3372

učenca v popolno oskrbo. Josip Kerševan v Idriji.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2		Srednji zračni tlak 736 mm			
sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
19.	2. pop.	733-8	15-3	sl. svzh.	nevihta oblačno
„	9. zv.	733-1	13-5	sl. zah.	„
20.	7. zj.	732-7	12-4	sl. jzah.	„

Srednja včerašnja temperatura 14-3°, norm. 14-3° Padavina v 24 urah 30-7 mm.

Notarski kandidat,

ki ima pravico namestovanja ali jo v kratkem pridobi, se takoj sprejme pri notarijatu na Spodnjem Štajerskem. Ponudbe z navedbo zahtevane plače in možnosti vstopa na uprav. »Slov. Naroda« pod šifro: »Notarski kandidat«.

3373

Dijaki

ali gospodične

se sprejmejo ceno na sta lovanje in hrano pri boljši rodbini. Vprašati je na Mestnem trgu št. 25. I. nadstr.

Mesečna soba!

Lepo meblavana se s 1. oktobrom odda.

Več se poizve na Sv. Petra cesti št. 4, I. nadstropje na levo.

Razgled na cesto.

Išče se majhna, dobro idoča

gostilna v najem

n. pr. pri tovarni ali kolodvoru, kjer bi nekoliko kuhinja poslovala. — Ponudbe je nasloviti na Špitcing 36, Weitensfeld, Koroško.

3358

Na prodaj je dobro idoča

gostilna

z gospodarskimi poslopji in zemljišči v Guštajnu na Koroškem, kjer je več tovarov. — Pojasnila daje Oton Ploj, c. kr. notar v Črnomlju.

3204

Dobro idoča pekarija,

poleg sodnije in davkarije,

jepa enonadstropna hiša s stanovanjem in vrtom, se zaradi odpotovanja in boleznih pod ugodnimi pogoji takoj proda v trgu Vransko pri Celju. — Pojasnila daje gospod župan Karol Schwenitzer na Vranskem.

3327

Prodajalka

se sprejme

3211

v večjo galanterijsko trgovino v Ljubljani.

Ozira se le na prvo moč te stroke. Ponudbe na poštni predal „št. 84.“

Resna ženitna ponudba!

Trgovca star 34 let, v Trstu, se želi tem potom seznaniti s simpatično gospodično s premoženjem, vdova ni izključena.

3335

Centene ponudbe s sliko, ki se diskretno vrne, pod „Trst“ na upravništvu »Slovenskega Naroda«.

No VIII 207/13/2

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri okrajnem sodišču v Ljubljani sta po prošnji lastnika g. Josipa Tribuča, posestnika na Glincah št. 37, na prodaj po javni dražbi hiši št. 20 in 116 na Glincah, »pri Bobenčku«, tvoreči vl. št. 489 d. o. Vič, za kateri se je ustanovila izključna cena v zneskih 20.000 K za hišo št. 20 in 10.000 K za hišo št. 116 na Glincah.

Dražba izvršila se bo v soboto, dne 27. septembra 1913 na licu mesta na Glincah ob 9. uri dopoldne.

Dražbeno izkupilo se položiti na roki prodajalca. Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri c. kr. notarju Ivanu Plantanu v Ljubljani, kot sodnemu komisarju.

V Ljubljani, dne 20. septembra 1913.

Dobroohranjeni

pisalni stroji

kakor Remington, Smith Bros, Ideal Underwood itd. se dobijo po nizki ceni pri Oliver Trading Office Ljubljana, Miklošičeva cesta 16,

Gospodična

izurjena v vsem gospodinjstvu, v kuhanju, šivanju in drugih gospodinskih stvarih, želi primerne službe pri boljši rodbini v mestu ali na deželi. Razume se tudi na trgovino, gre tudi na deželo šivat.

Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod „M. M. 26, 3379“.

3379

Sprejme se takoj

trgovski pomočnik

v trgovino Josip Seunig, Ljubljana.

Popolno znan: prodaje usnja na drobno (Lederausschnitt.) Ozira se samo na popolnoma izvežbane moči. — Plača po dogovoru.

3338

Avtomobil

20 HP Austro-Daimler se radi nabave večjega voza po nizki ceni prodaja.

Pojasnila daje upravništvu »Slov. Naroda«.

3368

Stalni

3363

krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod „MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20.

Zahvala.

Prav okoli pol leta sem pri vas naročil 2 para čevljev po K 10.— in moram reči, da sem jako zadovoljen, ker do danes še nisem imel popravila, razen par podplatov. Izvolite tudi na mojega svaka g. K. L. v B. l. (Češko) takoj po povzetju poslati par moških čevljev št. 42 in 2 para damskih čevljev št. 36.

Pozdravlja Vas K. B. v M. O. (Morav.)

Išče se za oktober

stanovanje

z dvema sobama in pritliklinami.

Ponudbe na upravništvu »Slov. Naroda«.

3374

Zasebni pouk

v slovenski in nemški stenografiji (korespondenca in debata).

Ponudbe pismeno na upravništvu »Slov. Naroda«.

3370

Italijansko konverzacijo

dvakrat na teden zvečer, daje po 5 K mesečno za osebo s 1. oktobrom

Hedvika Kislinger, drž. izprašana učiteljica italijanskega in francoskega jezika v Streliških ulicah št. 8. Udeležniki naj se zgledajo do 26. septembra t. l.

3364

Hotel-restavrant

s kavarno v bližini Zagreba, kompletno opravljeno s tujskimi sobami, hlevi, ledenico, se zaradi drugih podjetij ceno da v zakup.

Ponudbe pod „št. 1913“ na uprav. »Slov. Naroda«.

3375

3380

Ivan Plantan,

c. kr. notar kot sodni komisar.

Leçons de Français

Mademoiselle Prévot (Parissienne)
Institutrice brevetée. 3273
S' adresser de 11 h. à midi 1/2 **Blei-**
weisova cesta št. 13, na dvorišču.

Društvo oddaja 3362

mesto inkasanta

Ponudbe s kavcijo (naj se navede vi-
šino!) imajo prednost. Prijave do 24.
t. m. na upravnštvo »Slov. Narod«.

Gospodična,

ki je dovršila letos
trgovski tečaj z do-
brim uspehom, zmo-
žna strojepisa in
nekoliko stenografije ter dobra računa-
rica, želi kot začetnica ali stroje-
piska vstopiti v kako trgovino ali
pisarno. Nastop takoj ali pozneje. —
Cenjene ponudbe naj se blagovolijo
poslati pod »marljivost 3353« na
uprav. »Slovenskega Naroda«. 3353

Dekliški penzionat Moll Dallmer

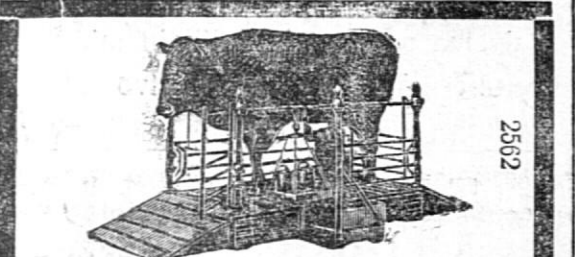
Dunaj VIII., Wickenburggasse 3.
Kuharska in gospodinjska šola.

Domovališče za mlade študentke. Znan-
stveno-praktični tečaj. V zvezi s Schwarz-
waldovimi učilišči, konservatorijem in dru-
gimi šolami. Izborna preskrba. — Fina,
skrbna vzgoja. Lepi, zračni prostori.
Zmerne cene. Sprejem za vse šolske leto
ali za krajši čas. Prospekti in pojasnila v
internatu VIII., Wickenburggasse 3 (govo-
rilne ure od pol 11. do pol 1. Telefon 18025)
in v Schwarzwaldovih učiliščih 1. Wallner-
strasse 2 (Telefon 19227). Imetnica gospa
Ivana Moll Dallmer, dr. dipl. učiteljica
kuhanja in gospodinjstva.

Pege

in vse napake polti, ogrce,
rdečo raskavo kožo, celo
gube odpravi samo in edino
dr. A. Rix Pasta Pompa-
dour v malo dneh. Obla-
stveno preiskano in spoznano za zar.
neškodljivo. Od mnogih profesorjev in zdrav-
nikov najbolj priporočeno. Ob neučinku
denar nazaj. Poizkusna škatla K 1—, velika
K 3—. **Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Du-**
naj IX., Berggasse 17/E. Zaloga v Ljubljani:

Lekarna pri „Zlatem Jelenu“,
drogerija A. Kanc in drogerija
„Adria“. 3365

Prva slovenska izdelovalnica mo-
stnih, živinskih in drugih tehnic
za trgovino in obrt, stavbeno in
umetno ključavničarstvo

Iv. Rebek
Celje, Poljska ul. št. 14, priporoča
svoje tehnice. Ceniki na razpola-
go brezplačno in franko.

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah
odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixa 3354
odstranjevalec kocin.

Zaj. neškodljivo, gotov
uspeh. Pušica za 4 K
zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno.
Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.
Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem
jelenu“, drogeriji A. Kanc in „Adria“.

S tem razglasom, da so mi poverili, da takoj
razprodam zalogo prve vrste tvornice za
čevlje in sicer pod izdelovalno ceno. Oddaja
se po povzetju vsakemu, dokler bo kaj
zaloga

2 para čevljev
: na trakove :

iz najboljšega črnega usnja, prikupne, moderne
oblike in trpežne kakovosti za

samo K 10—

popolnoma na izbiro za
moške ali dame.

3 pare iste kakovosti samo K 14-50. Za
naročitev zadostuje navedba številke ali
dolgoti v cm. 3351

J. SCHÜLLER, Dunaj III., Krieglberggasse 6/II.

NEIGE DE FLEURS * „Cvetlični sneg“.

nove vrste, znan-
stveno izdelana **krema za roke in obraz** higienično najb. toaletno
pušica 80 h. **Dobiva se povsod.** 3347 **škatlja K 1-60.**

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin
balzam Rix Vaših kurjih oči, bradavic,
otičancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin,
Cena lončka z garancijskim pismom 1 K.
Kemeny, Košice I., Postlisch 12/64 Ogrsko

Večja parna žaga v lepem kraju Bosne
sprejme s 1. ali 15. oktobrom v službo:

vodjo žage povsem večega v mani-
mašinista pulaciji bukvine, z več-
skladiščnika letnimi spricvali, vesten,
maljiv, plača mes. K 180—

ki je tudi izvežban v
popravi strojev, jarmenikov
električnih naprav, pla-
ča K 150—;

(za skladišče živil) za-
nesljiv, nekoliko izur-
jen v trgovini, dober
računar, plača K 120—.

Vsi imajo poleg plače tudi prosto neopremlje-
no stanovanje, kurjavo in svečavo. — Natančne
ponudbe s prepisi spricval na upravnštvo
»Slovenskega Naroda«. 3345

Ostanki 5 kg.

Obleke, bluze, perilo in prteno blago
25 K po povzetju. Tovarna
Schmid, Dunaj III., Rudolf Altpl.

Ugodno za prekupevalce.

Prodajalniški prostori

za trgovino ali za mesnico
so na razpolago v Mokronogu

tik stare gostilne in glavnega sejmišča
v Mokronogu. — Jako ugoden prostor.
Pojasnila daje **Peter Jerič, po-**
sestnik v Mokronogu, (Dolenjsko.)
3299

Namesto K 12— samo K 5—

Elegantni pristni usnjati moški ali
damski čevlji na **trakove**, kakor jih
kaže slika, napravljeni po najnovejši
obliki z dobro zbitimi podplati in
vsake poljubne velikosti, za trdnost se
jamči, vsak par samo **K 5—** po
povzetju pošilja samo firma

Schächter Leopold,

Dunaj XVI/4, Lerchenfeldergürtel 5,
Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

MARXOVE EMAIL

in glazure za tla izborne
specialite, ki se hitro suše

in jih vsak lahko rabi.

Zaloga tovarne za lake

Ludvika Marxa

pri tvrdki brata Eberl, Ljubljana

V Ameriko in Kanado

CUNARD LINE.

Ivernia iz Trsta dne 28. septembra 1913.
Saxonia iz Trsta dne 12. oktobra 1913.
Pannonia iz Trsta dne 26. oktobra 1913.

Iz Liverpoola:

Mauretania dne 20. septembra, 11. okto-
bra 1913.

Caronia dne 23. septembra 25. oktobra 1913.
Campania dne 27. septembra 1913.

Lusitania dne 4. oktobra 1913.
Carmania dne 18. oktobra 1913.

Pojasnila, vozne karte:

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškova ul. 25

Dunaj I., Kärlntnerring 4, Trst, Via Ghega 8,
pri vseh agenturah v deželnih glavnih
mestih, vseh potovalnih pisarnah, pri tvrdki
Thomas Cook & sin, pri vseh Lloydovih
agenturah in agentih Dalmatije. — Cene:
III. razred Trst-New York: za v Kanado po-
tujoče K 120 za prostor, za v Združene
države potujoče K 140 s pristojbino za osebo.

Absolvirani šestošolec išče v lekarni

mesto praktikanta

Ponudbe na upravnštvo »Slovenskega
Naroda« pod »praksa«. 3339

Dobro idoča rudniška kantina

išče spretnega kantinerja

ki bi skrbel za dobro kuhinjo.

Pojasnila daje **Fran Sitar**, za-
stopnik pivovarne Göss, Šiška. 3313

Dva nova pisalna stroja

„Mignon“ in „Oliver“ ter druge dobro
obranjene stroje „Smith-Bros“, „Empire“,
„Hamond“, „Corona“ itd.

proda po nizki ceni
(od K 120. naprej) tudi na obroke, trdka
THE REX CO. v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 7, I. nad.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Fer-
lach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuše-
valnici in od mene preizkušene. — Ilustro-
39 vani ceniki zastojni.

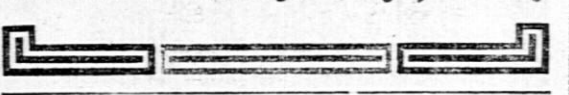
Elektromonter

popolnoma več obratovanja z Diesel
motorjem

se sprejme s 1. novembrom t. l.

Ponudbe z navedbo dosedanje prakse
in plačilnimi zahtevki naj se pošljejo
do 1. oktobra t. l.

Elektrarna Marije Mayr, Kranj.

G. Flux

Gosposka ulica 4,

I nadstropje, levo. 3349

Uradno dovoljena, že 20 let obsto-
ječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

je v udobnost cenj. občinstva zopet v
središču mesta.

„Priporoča in namešča le boljše“

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobe
izbira različnih služeb, zlasti za ženske
vestna in kolikor možno hitra postrežba
zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosi znamka za odgovor

Proti 22

zobobolu in gnjilobi zob

izborno deluje dobro znana

antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani

bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne

tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar!

Prosim vljudo, pošljite mi zopet

tri steklenice Vaše izborno delujoče

antiseptične melusine-ustne zobne

vode, katera je neprekosljivo sredstvo

zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštari

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 94
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

POZOR!

Vedno velika zaloga
klobukov
in čepic

lastnega izdelka.

Kupuje kože

vseh divjačin po
najvišjih dnev-
nih cenah.

Se priporoča
za izdelovanje

kožuhov vseh vrst, kakor tudi **damskih jop, kolerjev, mufov.** V za-
logi ima vedno veliko izbiro vseh vrst **kožuhovine.** — Sprejemajo se
popravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. Izdeluje se vse po
najnižjih cenah. 3369

J. Wanek, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21.

Št. 20464. 3367

RAZGLAS.

Iz mestnega kamnoloma v Lanišah pri Škofelji
prepeljati je v Ljubljano na Domobranksko cesto 392 m³ gramoza.

Podjetniki, ki bi hoteli to vožnjo prevzeti naj blagovolijo staviti svoje ponudbe,
katerim je priložiti dvesto kron vadija v denarju ali hranilno knjižico z vlogo
v enakem znesku,

do najkasneje 30. septembra t. l. do 12. ure opoldne

na mestni stavbni urad v Ljubljani. Gramoz mora biti tekom dveh mesecev
prepeljan in na Domobrankski cesti v figure zravnane. Na ponudbe brez vadija
se ne bode oziralo.

Nadalje se razpisuje tudi

dobava gramoza iz mestnega kamnoloma v Lanišah,
z lomenjem, drobljenjem in prevažanjem na mestni travnik pod
dolenjskim kolodvorom ob Dolenjski cesti.

Ako bi se taki podjetniki našli, naj se oglasijo v mestnem stavbnem uradu v
Ljubljani in oddajo svoje ponudbe v gori določenem času na zapisnik.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 17. septembra 1913.

Št. 1025/pr. 3376

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeče

službe okrožnih zdravnikov

na Kranjskem:

1. V Fari v Kočevskem okraju s sedežem na Petrinji z letno plačo
1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K.

Poleg tega dobiva zdravnik za uradna pota v Osilnico in Banjolo 3000 K na leto;

2. na Grosupljem v Ljubljanskem okraju z letno plačo 1600 K, akti-
vitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

3. v Logatcu s sedežem v Planini z letno plačo 1400 K, aktivitetno
doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdrav-
nik od občine Planina še posebno doklado letnih 500 K;

4. na Raki v Krškem okraju z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado
200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega uživa zdravnik za
brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raka prosto stanovanje z vrtom in
vinogradom;

5. v Trebnjem z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s
pravico do 2 petletnic po 100 K;

6. v Trzinu z letno plačo 1200 K, aktivitetno doklado 200 K in s pra-
vico do 2 petletnic po 100 K;

7. v Žužemberku z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in
s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za zdravniške
uradne dneve v Ambrusu, Ajdovcu in na Šmuki 800 K letne odškodnine in
400 K stanarine od zdravstveno-okrožnega zastopa.

Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisnemu deželnemu
odboru

do 1. novembra 1913

in jim prilože dokazila o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse,
avstrijskem državljanstvu, fizični sposobnosti, npravnosti, dosedanjem službovanju
ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

Od dež. odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 15. septembra 1913.

Kdo je užgal Moskvo.

Nemci v rajhu in pri nas praznujejo zdaj z velikim hrupom »osvobodilno vojsko« leta 1813., vojsko, ki je naredila konec vladanju cesarja Napoleona in premoči francoskega naroda v Evropi. Nemške čeljusti so na stečaj odprte in tulijo o slavi nemškega orožja, a vse skupaj je sama baharija. Pri Ulmu in Wagramu in pri Jeni je bil Napoleon svoje nasprotnike tako zbil in stolkel, da se tista sramota nikdar ne izbriše. Tudi l. 1813. je bil Napoleon Avstrijance in Pruse zbil in zmlel, da niso bili Rusi na njihovi strani. Usoda Napoleonova se je odločila na Ruskem; Rusi so ugonobili Napoleonovo veliko armado in šele ko je bila ta armada ugnobljena, so priskočili Prusi in Avstrijanci.

Leta 1812. se je začel propad velikega Napoleona in sicer v tistih dneh, ko je zgorela Moskva. Plameni moskovskega požara so uničili Napoleonovo moč, ne pa tisti Schwarzenbergi, Yorki in Blücherji, ki jim zdaj slavo pojo, dasi so prihiteli, ko je bila že Napoleonova armada uničena.

Kdo je užgal Moskvo? To je vprašanje, s katerim se bavi svet že sto let; brez števila je brošur in spisov, ki pretresajo to vprašanje, a jasnega dokaza najbrž nikoli ne bo doprinesli.

Najprej se je reklo, da je požar provzročil cesar Napoleon s tem, da je dal razstreliti Kremelj. Ta trditve je seveda samo smešna. Napoleon pač ne bi bil za nobeno ceno užgal mesta, kjer je hotel prezimiti, mesta, ki je bilo edini kraj, kjer je sploh mogel čez zimo ostati s svojo armado. S tem bi bil sam sebi prizadejal največjo škodo, med prebivalstvom pa vzbudil najhujše sovraštvo.

Dalje se je reklo: Moskvo so užgali francoski vojaki oziroma tiste številne roparske družbe, ki so takrat sledile vsaki armadi. Rostopčinu pa tudi ni mogel zabraniti zadnjega sredstva za uničenje sovražnika. Požar je bil dogovorjen ponoči od 9. do 10. septembra v hiši generalnega guvernerja Rostopčina. Navzočni so bili sami odlični moskovski možje, med njimi tudi policijski ravnatelj Broker in vsi so obljubili, da s požarom uničijo Moskvo in francosko armado. Uradni bulletini francoski poročajo torej zmoto, da so iz ječ izpuščeni zločinci in razbojniki užgali Moskvo; storili so to najboljši možje tega mesta.

Fjodor Vasiljevič Rostopčin je torej v resnici pravi provzročitelj moskovskega požara. Njegovo dejanje ima značaj divjega veličanstva. Z njim je osvobodil Rusijo, zločil francosko hegemonijo v Evropi, uničil največjo armado, kar jih je bilo do tedaj postavljenih na nogo in izkopal grob Napoleonu. Samo z njegovim žrtvovanjem Moskve je prišel Napoleon v tak položaj, da so se ga Prusi in Avstrijci upali lotiti. Rostopčin je zlomil in zdrobil Napoleonovo gospodstvo pa ne tisti Yorki, Schwarzenbergi in Blücherji in kakor se že imenujejo ti klavni vitezi iz »Befreiungskriege«.

Se ko je Moskva gorela, je šla po svetu vest, da je generalni guverner, čim se je ruska armada pred Francozi umaknila iz Moskve, izpuštil iz ječ 3000 zločincev in te kakor mestno sodro oborožil ter jim dovolil, da smejo pleniti po mestu, iz katerega je bilo pobegnilo vse boljše prebivalstvo.

Iz francoskih uradnih poročil je razvideti, da je ob prihodu francoske armade vladala v Moskvi največja anarhija. Dne 14. septembra 1812. je začela goriti borza, potem bazar in končno velika bolnica. Dne 16. septembra je divjal močan veter; to priliko so porabili požigalci, da so na več, kakor sto krajih zanetili ogenj, ki se je z grozno naglico razširjal. Francosko vojaštvo je ujelo mnogo teh požigalcev in jih je postrelilo. Nekateri izmed njih so priznali, da jih je najel policijski ravnatelj, naj mesto zažgo. Napoleona je moskovski požar grozno potrl. V svojih uradnih belletinih dolži Rostopčina, da je Moskvo dal užgati in ga imenuje francoskega Marata. Tako imenovanje pač ni bilo na mestu, kajti Rostopčin je v obrambo svoje domovine in v uničenje njenih sovražnikov žrtvoval Moskvo in Napoleon priznava sam, da je požar v Moskvi bil smrtni udarec za njegovo armado.

Rostopčin je v poznejših letih živel v Parizu in je l. 1823. izdal posebno brošuro, v kateri je odločno tajil vsako udeležbo na moskovskem požaru. Rekel je: Bistvo ruskega značaja je, da Rus raje kako stvar uniči, kakor dabi si jo dal vzeti, moskovsko ljudstvo je že pred prihodom Francozov očitno govorilo, da bi bilo bolje, Moskvo užgati,

kakor pa jo prepustiti sovražniku. Moskva je bila cilj Napoleonove ekspedicije in Napoleon je svoji armadi slovesno obljubil, da bo smela svobodno pleniti po mestu. Goreti je začelo koj prvi dan prihoda Francozov, tretji dan pa je močan veter raznesel plamena po mestu in je požar uničil 7630 poslopij.

General Segur, ki se je poročil z Rostopčinovo hčerjo, je pozneje zastopal nazor, da Rostopčin pač ni edini provzročitelj moskovskega požara, pač pa glavni, da sicer požiga ni naročil, a da ga je pripravil in ga želel.

Zdaj so izšli v Petrogradu spomini Rostopčinove hčere, gospe Nariškinove, in iz njih je spoznati, kako je prišlo do požara v Moskvi. Rostopčin je hotel uničiti francosko armado; spoznal je, da tega ne more drugače storiti, kakor če žrtvuje Moskvo. To je bil že prej carju dal razumeti, rekoč mu: »Če se Napoleonu po odločilni zmagi tudi posreči priti v Moskvo, pomagano mu ne bo, ker bo našel le razvaline in pepel.« Car je razumel, a ni ničesar rekel; odgovornosti za tako dejanje ni mogel prevzeti — češ: pijani vojaki so nepredvidni in preserni — pri kuhanju nič ne pazijo, razbojniške tolpe pa so potrebovale nemir in nered, da bi laglje plemili. A tudi ta hipoteza ne drži. Slučajni požar, provzročen po vojaki ali razbojnikih — le-teh je dal Napoleon več sto postreliti — bi se ne bil mogel nikdar tako razširiti po celem velikanskem mestu, v katerem se je nahajala ogromna armada.

Pred vsem je vpoštevati, da je moskovski generalni guverner grof Fjodor Vasiljevič Rostopčin pred prihodom francoske armade odredil več prav sumljivih stvari. Odpraviti je dal iz Moskve vse tiste ljudi, ki bi bili mogli Francozom moralno ali fizično pomagati, odpeljati je dal iz Moskve ne samo vse cerkvene zaklade, nego tudi vse svete podobe in odpeljati je dal vsa živila. Ali se je s tem pripravil na požar?

Pisalo se je, da je ruski car Aleksander sam zaukazal zažgati Moskvo. Kaj car Aleksander naj bi bil imel dušo Brutusa, naj bi bil vse riskiral in žrtvoval največje mesto svoje države, sveto matuško Moskvo? Da, če bi bil car Aleksander to ukazal, bi bil to pač čin divje in obenem veličastne požrtvovalnosti — ali car Aleksander ni bil mož za taka dejanja. Bil je doberčina, ki se je težko za kako stvar odločil in ki gotovo ni bil v nobeni zvezi z moskovskim požarom.

Smolensk je bil užgan in užgana je bila Moskva in vse bolj se utrjuje v zgodovini hipoteza, da je moskovski guverner Rostopčin zaukazal užgati matuško Moskvo; ljubše mu je bilo, da zgori, kakor da pride v roke Francozov in pomaga veliki armadi na toplem prezimiti.

Varujte se

ponaredb,

ki niso 'FLORIAN' in zdravju ne koristijo!

Kdor živa,
Zabi težav;
Danes vesel je,
Jutri bo zdrav.

Naslov za naročila: 'FLORIAN' Ljubljana.

Postavno varovano.

Sukna
in modno blago za gospe in gospe dobe zasebniki najboljše iz prvovrstne izvozne hiše
Prokop Skorkovsky & Sin

Humpolec, Češko.

Velika izbira. Vzorci na zahtevo franco. Na željo damo napraviti moške obleke tukaj.

Spominjajte se
dijaškega društva 'Domovina'.

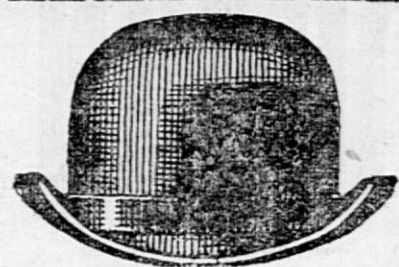

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe,

graver in izdelovatelj kavčukovih štampilj

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1.
Ceniki franko. Ceniki franko.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11
priporoča

klobuke, slamnike
cilindre, čepice itd.

najnovije fasone
po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto

Popravila in preoblike
:: točno in ceno. ::

Popravila in preoblike
:: točno in ceno. ::

dežnike
in solnčnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalec streh in klepar, vpeljalet
strelovodov, ter instalater vodovodov
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrliljem z

asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Halsehek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

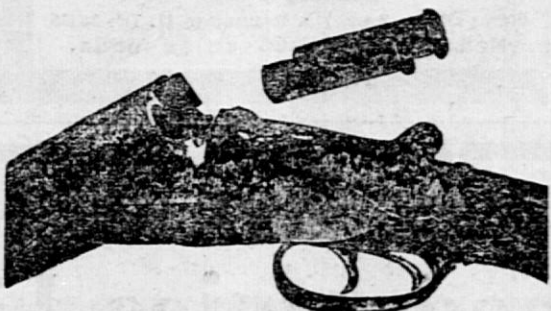
Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Hišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lovskih potrebnih, vseh del koles (biciklov)
kakor tudi

umetni ogenj po najnižjih cenah.
Popravila pušk, samokresov in biciklov
točno in solidno.

Cenovnik zastoj in poštne prosto.

Od dobrega najboljši! je še vedno izvirni
Singerjev šivalni stroj

Dobi se samo
v naših prodajalnah s takim izveskom

in s to
varstveno
znamko

Ljubljana, Sv. Petra c. 4,
Novo mesto, hiša lekarja
Bergman,
Kranj, Glavni trg 119 in
Kočevje, Glavni trg 79
ali pa po naših potnikih.

Ustanovljeno leta 1834.

Ustanovljeno leta 1834.

Trgovsko učilišče in vzgajališče.

Pričetek šole 1. oktobra 1913.

Vpisovanja 27., 28., 29. in 30. septembra.

3220

Artur Mahr

ravnatelj.

70 h 1/2 kg sivega posteljnega perja.

K 250 zglavnica s perjem.

K 7— pernica, 118—150 cm dolga.

K 9— pernica, 118—180 cm dolga,

polnjena z zajamčeno novim perjem, brez prahu.

Anton Polednak, Gradec, Mariahilferstr. 11/S.

Modni salon

Stuchly-Maschke

3 Ljubljana, Židovska ulica, 3

Priporoča po najnižji ceni cenj. damam tu in na de- želi svojo bogato zalogo

zimskih klobukov in šport. čepic za dame in deklice.

Priznano dobro blago. — Nizke cene.

Popravila se točno izvršujejo. 1463 Žalni klobuki vedno v zalogi.

Ivan Bizovičar
umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana, Kolesarska ulica št. 16

priporoča slavnemu občinstvu svoje bogato opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno

:: izdelane vence, šopke in trakove. ::

Dalje ima na razpolago

:: za izposojevanje ::
ob mrtvaških odrih
drevesne cvetlice,
kakor tudi najfi-
nejše dekoracijske
cvetlice za dvorane
:: in balkone. ::

Imam tudi vsakovrstne
sadike do najzlahnej-
ših cvetic in zelenjadi.
Sprejemam tudi naro-
čila za na deželo. Vsa
naročila se izvršujejo
:: točno in solidno. ::
Brzjavke: I. Bizovičar,
:: vrtnar, Ljubljana. ::

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :

Fr. Kapus

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

:: v različnih najnovjših slogih. ::

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznano solidno blago

ter najnižje cene.

Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice

različne kakovosti.

Velika izbira 340g

otroških vozičkov,

vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Domače podjetje!

3147

Domače podjetje!

Janko Češnik

Lingarjeva ulica — Ljubljana — Stritarjeva ulica

Priporoča slavn. občinstvu pri nakupovanju jesenskih in zimskih potrebščin tudi svojo lepo izbiro najnovejšega

modnega blaga za ženske in moške obleke.

Velika zaloga modnih pletov, šerp, rut itd.

Vzorci na ogled pošiljam po pošti brezplačno. — Cene nizke. — Postrežba strogo solidna.

Vtisnite si v spomin

sliko in ime

cigaretnega papirja in stročnic

OTTOMAN

ker s ponaredbami

hočejo konsumente

zavajati.

Pozor, peki! Pozor, peki!

Samo eden je lahko srečen in dobi prav dobro, moderno, dobičkanosno 3281

pekarijo

brez konkurence. — Naslov se izve proti priloženi znamki pri uprav. „Slov. Narod a“

Vsaka gostilna, sploh vsaka hiša,
ki mora kdaj streči gostom :

potrebuje nujno bogato opremljeno strokovno knjigo

„Nauk o serviranju“

ki stane v platno vezana K 5.—, po pošti K 5.50 in po povzetju K 5.70.

Pošilja se samo proti naprej nakazani naročnini ali po povzetju. Naroča se pri upravnistvu „Gostilničarskega Vestnika“ v Ljubljani.

2941

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri 41

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Pozor! Pozor!

Drože (Presgerm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez konkurence po nizkih cenah in z najboljšim blagom. — Opozorjam pa, da moje materične drože so za 50% boljše od vsakih spiritalnih drož. Spiritne so mehke in vsebujejo vodo, zato jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s spoštovanjem

Makso Zaloker

tovarnar drož 3627

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

G. Skrbic
Zagreb, Ilica 40.Tvornica žaluzij
rolet, lesenih in
železnih vetrnic
Telefon 492.
Ceniki in troškovnik
na zahtevo brezplačno.Mnogo milijonov
konzervnih steklenic
vkuhalnih aparatovpoceni domače konserve.
Nova iznajdba: Dreyerjev aparat za sadni sok „REX“.
Dobiva se povsod za konzervnih trgovinah
„REX“, družba za konzervne steklenice
Hamburg a. d. H.
Glavna zaloga: Dunaj VII., Neubaugasse 41. Tel. 33435
Nekaj prodajališč se še odda.**Hotel Lloyd.**

Restavracijo in najlepši gostilniški vrt

priporoča slavnemu občinstvu

2106

KAROL TAUZES, hotelir na Sv. Petra cesti št. 7.

Gospice za pouk v kuhanju se vedno sprejemajo.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C., ki daje vsak dan čez 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pijem in kopanjem, Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 1178

Naznanilo preselitve obrti.

Podpisani uljudno naznanjam p. n. občinstvu, da sem svojo

tesarsko obrt preselil iz Domžal v Ljubljano.

V Domžalah obdržim na nedoločen čas podružnico v istem obsegu in prostoru kot dosedaj.

Priporočam se cenjenemu občinstvu, slavnim korporacijam ter častiti duhovščini za naročila vseh v mojo stroko spadajočih del, katere bodem po mnogoletnih izkušnjah po najmodernejših pravilih stavbarstva izvrševal solidno in po zmernih cenah.

Zahvaljujoč se za vse dosedaj mi izkazano zaupanje, se priporočam tudi za nadaljno naklonjenost. 3322

Franc Ravnihar, mestni tesarski mojster, Linhartova ulica št. 25.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Krasne

KOSTUME,

KRASNE PLAŠČE,

: NOČNE HALJE, :

KRILA.

Fine

BLUZE

Moderne

JOPICE,

ZIMSKE PLAŠČE,

BOE IN MUPE,

PERILO.

Otroške oblekice in plašče za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

K 214,160.979.—

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 31. avg. 1913:

K 71,024.722.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejši predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike. 1660

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41.

Giovanni Boccaccio.

Italija, blažena dežela velike preteklosti, bogata slavnih sinov vseh vrst in časov, slavi šeststoletni enega svojih najslavnejših, najbolj italijanskih sinov.

Giovanni Boccaccio je rojen v Parizu v letu gospodovem 1313. od neznane matere. Njegov oče je imel nežno razmerje bojda s Parižanko, več se o tem ne ve, niti je li se je njegov oče spoznal z materjo v Parizu na enem svojih trgovskih potovanj, ali pa je ona odšla v Pariz, ko se je bilo razmerje razdrlo. Gotovo je le, da Giovanni matere ni poznal in da ga je njegov ljubeči, toda izredno strogi oče vzel k sebi, da ga vzgoji v dobrega trgovca. Stara pesem: Sinu, ki je bil deležen najbolje vzgoje, kakor so jo dobivali mladiči »boljših rodbin« one dobe, niso dišali banco, menjice in blago, raje se je naslajal na verzih Ovida in Dantejeve Božanske komedije. Prepotoval je po trgovskih potih ne le vso srednjo in zgornjo Italijo, marveč dežele do Pariza, in trgoval šest let v Napoli. Tu je občeval z napolsko juneesse dorée na dvoru in se zaljubil v lepo kraljico Maria d' Aquino, s katero ga je potem dve leti vezala intimna ljubezen. Ko ga je zapustila, je globoko užaljen napisal svoj roman Fiametta, visoko pesem ženske nezvestobe in nestalosti ter resne moške ljubavi. S tem romanom je postal — dasi kot lirik in latinski pesnik — dotlej znan — i znamenit. — Zapustil je Napoli ter se 1339. napotil v Firence, kasneje v Ravenno, vrnil se zopet v Firence, kjer je živel dolgo časa ob svojem, po očetu smrti 1348. pripadlem mu premoženju. S slavnim Laurinim pesnikom Petrarco ga je združilo tesno prijateljstvo, na firenškem vseučilišču pa je postal eden najslavnejših in do danes nedoseženih znanstvenih komentatorjev Dantejeve Divina Commedia, tu se je bavil izredno mnogo s političnimi posli svoje republike, tu je pisal dolga leta na svojem za nas, za italijansko in sploh svetovno slovostvo najznamenitejšem delu, na »Pripovedkah desetih dni« (Il Decamerone). Ko je v svojih mlajših in moških letih potoval po gorenji Italiji, je slišal one »narodne pripovedke«, ki so najrealističnejše, s silo umetniškega dojemanja narodovega življenja, z epično širino opisov, pregnanco pointe, dovršenostjo stilistike najprej, najživlje in obenem najhumorističnejša slika italijanskega quattrocenta, kakor je oblikovalo to heroično, da, revolucionarno stotletje trgovca, meščana, plemiča, kmeta, in last not least cerkev. Quattrocento, ta najsilnejša revolucija gospodarstva, politike, idej, umetništva in slovstva, je našla v Decameronu svojo verno sliko, italijansko slovostvo je z Decameronom dobilo svoj vzor umetniške proze, svetovna literatura pa biser, — ki je bil žal prevečkrat serviran puišom. Tudi Slovenci so ta biser poznali doslej po veliki večini le iz nemškega Sacher - Masochovega prevoda, malo jih pozna edini nemški dober prevod v Insel - založbi, in na prstih se dajo seštet med nami oni, ki so radi estetičnega in literarnega užitka (ne radi drugih!) segli po originalu.

V Firenci razsaja kuga. Vse mesto je izumrlo, povsodi preži črna smrt na svoje žrtve... Opis te kuge je poleg slavnega, četudi ne tako dovršenega Manzoničevega opisa milanske kuge (v »Promessi sposi«) najslavnejši in obenem najtočnejši opis te vrste, kar jih pozna slovostvo vseh narodov in časov od Plinijevega opisa propada Pompejev sem. Arhaistična dialektika ne more zakriti nezasišano realističnega opisanja smrti, trpljenja, pogrebcev in sebičnosti... — V tej sili se zbero v cerkvi trije mladi plemiči in sedem plemiških deklet, da se skupno poda na deželo, v letni gradič, kamor se hočejo umakniti morilki, jo odpraviti z uživanjem prirode in vseh njenih darov, pa z družabnostjo, petjem in pripovedkami. Vsak dan si hočejo povedati vsak po eno pripovedko, vsak dan bodi drugi ali druga njih kralj ali kraljica, kateri se morajo vsi pokoriti, ona (oziroma on) tudi določa predmet, o katerem naj pripovedujejo pripovedke naslednjega dne. Tako si pripovedujejo v desetih dneh o grešniku, ki postane svetnik, o nunah in njihovem vrtnarju, o kuharju in čapljah, o slikarjih, fratrih, trgovcih, plemičih in kraljih, meščanih, menjičnih skopuhih, kmetih in prigradah galantnih dam, bonmotih in nešteto drugih kratkočasnih rečeh. Zopet in zopet se pa vrača cerkveni motiv, in ne da se tajiti, da opis cerkvenih razmer quattrocenta ravno tako ne riše askeze, kakor opis življenja laikov... Frate Cipolla in oni slavn dolinski župnik sta pač

postala stalni figuri vseh narodov, tako nekako, kakor Moliérer Tartuffe in Shakespearjev Falstaff, in ironija usode je pač, da so stavile vse tiste v svojem realizmu nekoliko pikantne zgodbe roke — nun v nunski tiskarni.

Prokletstvo iz Rima tudi ni ostalo. Toda v kratkih letih se je Decameron preveč udomačil po celi Italiji in na papežovo povelje od republike firenške vzpostavljena »Komisija deseterih« je morala vsebino purificirati, da vsaj malo pomore smrtno ranjenemu ugledu cerkve in vzame najneprijetnejše osti temu »proticerkvenemu pamfletu«. Pa tudi to ni pomagalo, ne zažiganje, ne prokletstvo, ne redakcije in komisije, Il Decameron je doživel samo v Italiji do tristo izdaj, po vsem svetu pa nad tisoč, njegove »novelle« so uporabili za svoje fabule in pesnitve med drugimi Lafontaine in Hans Sachs, za svoje slike pa poleg quattrocentovih in cinquecentovih velmož cel legija baročnih, rokokojevih in kasnejših slikarjev notri do moderne (Bayros in dr.). Letos pa, ob šeststoletnici Decameronovega pesnika, se bliža dovršenju že tudi slovenski prevod »Pripovedkah desetih dni«, — ali mu bo usojeno ista usoda, kakor originalu, bodi li bevskali vsi uradni in neuradni zakupniki morale in moralina?

Druga njegova dela so roman Filocopo, pesnitve Filostrato, The-scide, Ninfale Fiesolano, Ninfale d' Ameto, Amorosa Visione, roman Fiametta, dve satiri Corbaccio in Labirinto d' amore, velikemu filozofu in pesniku posvečeni spis Vita di Dante in komentar Commento sopra la Commedia.

Na stara leta je Giovanni Boccaccio našel po burni preteklosti in bojih svoje zavetišče v Cestaldu, malem mestecu v bližini Firence, kjer je na svojem posestvu umrl 1375., ko je pred smrtjo še postal v svoji matorosti bigoten in preklel svoje najslavnejše delo... Ondi stoji v starem mestu še sedaj njegova hiša, z onim stolpom in kratko ložijo, siva kamenita zgradba, sedaj njegov muzej. Tam se je pred 14 dnevi vršila velikanska spominska slavnost, katere protektor je bil kralj, in katere so se poleg petdesettisočglave množice udeležila po deputacijah poleg Pariza, Firence in Napoli vsa italijanska mesta, zlasti pa vsa firenška republika, razdeljena v ona okrožja, kakor jih je poznal Giovanni pred šestimi stoletji, — in pred spomenikom njegovim se je slavnostna povorka poklonila, da vidi slavljenec še enkrat draga mu odela patricijev, notarjev, sodnikov in kancelarjev, oklopnikov in pažetov, — Cestaldo samo je itak neizpremenjeno, kakor je bilo pred šestimi stoletji...

Kakor po našem Primorju, v Moščenicah ali na Rabu ali kjerkoli po kršni Istri, tako se dvigujejo vsa italijanska mesta, tako se tudi dviguje stari Cestaldo nad kraševitim gričem, nad zelenimi vrtovi in vinogradi, pod tistim vročim solncem in sinjim nebom, v tistem zdravem zraku, s katerim nehoti vdihavaš veselje do življenja in do ljubezni, in skoraj razumeš božanstvenega Giovanni in celi quattrocento z njegovim savoir vivre, z njegovo genialno lahkomišelnostjo in malico, in skoraj se sprijazniš s fra Cipolla in ser Caipelletto... četudi, no četudi še nista izumrla in hodita v istih maskah po današnji zemlji slovenski. Naj odpušta blagohotno tudi grešniku, ki ju hčoe predstaviti tudi slovenskemu bralcu, in naj ga blagohotno priporoči svojim slovenskim bratom v duhu, da ne zaropotajo nad njim s svojim (sicer čisto nedolžnim) anathema sit...

Vladimir Knaflič.

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkočam prebivanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravn neobhodno potrebno domače zdravilo pristni »Moll-ov Seiditz prašek«, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnovallno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštne povzetji razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Moll-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

Mnogo je preizkušena
MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina
pri kamenu
in boleznih
mehurja
kot sredstvo
spojilno s sečno kislino.

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakišna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se biagovolj vzorce poslati. 40

Dobro blago se samo hvali!

G. F. JURÁSEK

lastnik zaloge prvovrstnih glasovirjev, pianin in harmonijev, zavod za vglasčevanje ter popravila glasovirjev in vseh glasbil,

Ljubljana, Poljanska c. 13.

S 1. avgustom povečam in razširim svojo zalogo ter jo preselim iz I. nadst. v prodajalne prostore v isti hiši. Prodajal bom tudi vse glasbene instrumente, ter vse potrebščine. Posojevalnina ter mesečni obroki. Najnižje cene. Ko je instrument izplačan, ne zahtevam obresti. — Iščimo realne tvrdke.

Dobro blago se samo hvali!

Josip Rojina

krojač prve vrste

se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi tvrdkami glede finega kroja in elegantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl. in franc. specijaliteta blaga.

: Zavod za uniformiranje.

Josip Stupica

jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljeno

kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine, že obrabljene vozove in konjske oprave.

33

Specialna trgovina

finih

ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 5.

Originalni

starokranjski vzorci

porabljeni v usnjati aplikaciji na blazinah, torbah in pasovih.

Kot specialiteta samo pri meni.

Lepe prsi

Suhi

Pred rabo.

dobe deklice in žene vsake starosti, ako rabiyo moje najnovejše mazilo ali vodo za prsi, rabi se samo na zunaj, edino resnično učinkujoče sredstvo, zajamčeno neškodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Zraven spadajoče milo 60 vin.

dobe lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko »Käthe«, zajamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih pisem. Cena kartonu K 2-20 po povzetju. Od 4 kartonov naprej pošt. prosto. — Pošiljajte poste restante samo če se pošlje denar naprej. — Razpošilja ga

Käthe Menzel, Dunaj, poštni urad 59, poštni predal 5.

Po rabi

Franc Kos

Ljubljana, Sodna ulica.

Podpirajte domačo industrijo! Stare nogavice se ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Sivalni stroji od 70 kron naprej.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

Priznано najnižje cene!

1^a perilo

za gospode, dame, in otroke.

Klobuki

Cepice

i. t. d.

1754

Priporočam se modna trgovina
Peter Šterk
Ljubljana, Stari trg 18.

Najmodernejše

bluze,

jutranje

: obleke. :

Sportne jope in čepice za dame in otroke.

Vse potrebščine za šivilje.

Postrežba solidna in točna.

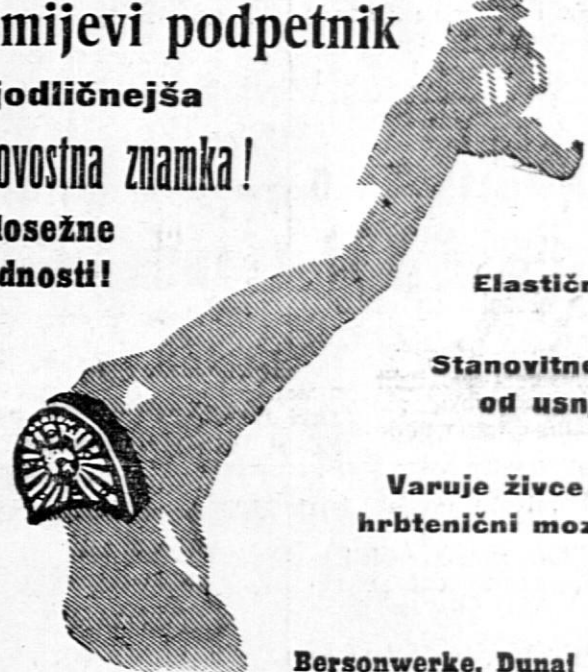
Berson

gumijevi podpetnik

najodličnejša

kakovostna znamka!

Nedosežne prednosti!

Elastično.

Stanovitneje od usnja.

Varuje živce in hrbtnični mozg.

Bersonwerke, Dunaj VI.

NAZNANILO.

Zaradi opustitve koles prodajam iste po zelo znižanih cenah z jamstvom. Kdor si misli drugo leto kupiti kolo :: naj se potrudi v mojo trgovino. ::

Vljudno vabi

3192

FR. ČUDEN

trg vina s kolesi, Prešernova ulica št. 1.

Modely 1913

7/20 HP 12/30 HP

16/40 HP

Automobily

Laurin & Klement

del. dr.

Tvornica v Mladi Boleslavi.

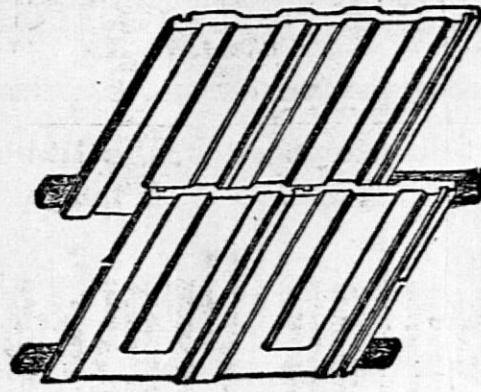
Imperialgarage, Gradec, Pestalozzistrasse 37.

J. C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
nega blaga.

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Parna tovarna opeke v Brdu
p. Vič, tvrdke I. Knez v Ljubljani

priporoča svoje izdelke **strojne zidne in**
vsakovrstne zarezne strešne opeke
garantirano dobre in trpežne kakovosti po znižani ceni.
Vzorci pošilja brezplačno. 579 Sprejema zastopnike.

POZOR!

Vile, stanovanjske hiše stav-
bne parcele v mestu kot v
okolici **se pod jako ugod-**
nimi pogoji prodajo.

Posredovalnica za nakup in prodajo:

Valentin Accetto
Kolodvorska ulica štev. 8.

Angleške kostume
različne toalete

priporoča in izvršuje
damski modni atelje
Josipina Šetinc-Bersin
Ljubljana, Kongresni trg 6.
Naročila z dežele se točno izvršujejo.
2120

POZOR! Ker izdelujejo enako se glaseče, ničvredne ponaredbe, zahtevajte torej izrecno **gozdni biser** iz izdelovalnic gozdnega bisera, Brno-Hruvovice.

Pekovski pomočnik

išče službe kot delavec pri peči, sprejme
tudi službo pekovskega poslovanja in tudi
navadno delo v pekariji. — Naslov pove
upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 3311

Pozor kolesarji!

Namesto K 120
samo kron 80.

Franko na vsako
postajo.

V reklamne namene razpošljam 200 novih sve-
tovno znamenitih **grških** dvokoles model
1913, elegantnih in čvrstih, s torbo in orodjem
namesto za K 120, za 80 K. S torpeditnim prostim
tekom K 95— s poštnino vred. Ze rabljena
kolesa od K 40— naprej. Nova čvrsta guma
po K 5—, 6—, 7—, 8—, zračne cevi po
K 3—, 4—, 5—. Svetiljke, zvonci, pedali in
vsa ostala pritrdila po cenah na debelo. Po-
pravila, emajliranje in poniklanje v lastni de-
lavnici hitro in ceno. Razpošiljanje po povzetju.
Na dvokolesa naplačila K 20—. Plačevanje na
obroke izključeno. Cenovniki gratis in franko.
Srbo-hrvaško dopisovanje. 1069

Tvorniško skladišče dvokoles in šivalnih strojev
A. Weissberg, Dunaj II.
Untere Donastrasse štev. 23/III.

Vinko Majdič

valjični mlin v Kranju

(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana naj
boljših pšeničnih mok in krmini izdelkov
ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih
vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode
v se in dajo kvantitativno nedosegljiv
pridelek, kar je zlasti za gospode pe-
kovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 65
V Ljubljani, Cerkljici, Trnovem,
Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Za-
dru, Spiljetu, Ercegnovem, Kotoru,
Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu,
Inomestu, Bolcanu in Tridentu
Brzjav: Valjični mlin, Kranj.

Hapag, Hamburg

(Hamburg-Amerika Linie).

Prevažanje oseb v vse dele sveta.

Hamburg—New York
Boulogne—New York; Cherbourg—New York;
Southampton—New York.

Hamburg—Philadelphia
Hamburg—Boston
Hamburg—Kanada
Hamburg—Kuba
Hamburg—Meksika
Hamburg—Brazilija
Hamburg—Argentinijska
Hamburg—Zapadna Indija
Hamburg—Čile
Hamburg—Peru
Hamburg—Afrika

Zabavne vožnje

s posebno v to svrhu napravljenimi parnikl.
Potovanja okrog sveta Potovanja na severni rib
Potovanja v Indijo Potovanja v Islandijo
Potovanja v orient Potovanja v zap. Indijo
Vožnje po Nilu.

Ravnokar je stopil v službo turbinski poštni brzoparnik

„Imperator“
največja ladja sveta.

Dolgot 919 čevljev, širokost 98 čevljev, globočina 63 čevljev, 50000 ton obsega.
Vožnja traja: **Hamburg—New York sedem dni.**
Štirje vikaji. Popolnoma mirna vožnja.

Prednosti:

Prva kajuta. Brez postelj eno vrh druge, sobe
v velikosti in opremljeni kakor sobe
na kopnem, 119 sob z lastno ko-
palnico in toaletno, v prvi kajuti
skupno 180 kopalnih sob, poleg tega
tudi električne in turške kopeli v
vseh sobah tekoča gorka in mrzla
voda, 3 dvigala, promenadni krov
v pol klim. dolgoti, velika plesna
in slavnostna dvorana, restavracija
Ritz-Carlton, velika pavalna dvo-
rana, obedna dvorana, palmov vrt,
Grill-prostor, pisalna in bralna dvo-
rana, telovadnica, kadinski salon, salon
za otroke igralske.
Tretja kajuta. Sobe za dve in štiri osebe z uni-
valnikom in elektr. razsvetljavo,
jedilnico za 440 oseb, zabavni salon,
kadinski salon, knjižnica, promenadni
krov, 17 kopalnih sob z banami.
Druga kajuta. Velike sobe za 2,3 in 4 osebe, z elek-
trično lučjo, električnim zvonom,
umivalniki in omarami za obleko,
jedilni salon za 354 oseb, zabavni
salon, lopa, pisalna soba, kadinski
salon, telovadnica, dvigalo, prostor-
ni sprejemalni krov, 20 elegantnih
kopalnic z banami.
Medkrov. Preskrbovanje celih družin in žensk
v posebnih prostorih. Ti prostori
imajo po dve ali štiri postelje in
so električno razsvetljeni. Jodi se
servirajo po posebnih postrežnikih
in postrežnicah potnikom na mizah.
Krošniki, noži, vilice in žlice, kakor
tudi žimnice, zglavja, odeje, brisače
in mila se daje na krovu. Poseben
oddelek za umivanje, kjer se pere
lahko tudi otroške in drugo perilo,
je na razpolago. Istotako gotovo
število banj.

Prospekti brezplačno in poštino prost.

Hamburg-Amerika Linie, Abteilung Personenverkehr, Hamburg.

Zastopstvo v Ljubljani: generalna agentura za Kranjsko Kolodvorska ulica št. 28.

Ugodna prilika za mesarje in gostilničarje
Dobro Idoča

mesarija in gostilna
v trgu Radeče štev. 4

na pripravnem prostoru, nova hiša in
nova ledenica, se prodaja, ali da v najem
radi smrti lastnika pod ugodnimi pogoji.
Pojasnila daje Narodna hranilnica
in posojilnica v Radečah, registrovana
zadruga z neomejeno zavezo. 3285

Že od 1. 1868 sijajno preizkušeno

Bergerjevo medicinsko
kotranovo milo

tvrdke G. HELL & COMP.

priporočano od najodličnejših zdravnikov, se v skoro vseh
evropskih državah s sijajnim uspehom rabi proti
izpuščajem vsake vrste
zlasti proti kroničnim in letajem na glavi in parazitarnim
izpuščajem. Bergerjevo kotranovo milo obsega 40 od-
stotkov lesnega kotranova in se bistveno razlikuje od vseh
drugih kotranovih mil, kar jih pride na trg.

Pri trdovratnih boleznih se obrnite na jako učinkovito
Bergerjevo kotranovo-žvepleno milo.

Milješe kotranovo milo za odstranitev vseh nečistosti
polti, proti izpuščajem na koži in na glavi pri otrokih ter
kot neprekosljivo kosmetično umivalno in kopalno milo
za vankdanjo rabo je:

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo.
Za radikalno zdravljenje proti izpuščajem las in boleznim
lasišča rabimo

Bergerjevo tekoče kotranovo milo.
Izvrstne uspehe kot odlična kožna sredstva dosegajo na
dalje Bergerjeva medicinska mila brez kotrana:

Bergerjevo boraksovo milo
proti ogroem, pegam in pršicam ter komarjem s ben-
coem, žveplom, žveplanim mlekom, naftolom in timolom
in druga v brošuri priporočana.

Cena komadu vsake vrste 70 h z
navodilom vred. Zahtevajte pri na-
kupu izrecno Bergerjevo kotranovo
milo in boraksovo milo in glejte na tu
vpodobljeno varstveno znamko in na
poleg stoletni podpis firme G. Hell &
Comp. na vsaki etiketi.
Odklikovano s častno listino
na Dunaju leta 1883 in z zlato
svetnjo v Parizu leta 1906.

Dobiva se po vseh lekarnah in zadevnih trgovinah

Na debelo: 1383

G. Hell & Comp., Dunaj, I., Biberstrasse 8.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah:
Milana Leustika dedič, Ph. Mr. Josip
Čizmar, J. Mayr, G. Piccoli, Ubald pl.
Trnkóczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem

Za jesensko in zimsko sezijo sem dobil nad 30 tisoč komadov

blaga najnovejše mode in sicer:

nad 5000 oblek za dečke in gospode od K 8—, 10—, 15— dalje
„ 2000 raglanov ali površnikov „ „ 10—, 15—, 20— „
„ 2000 otročjih kostumov . . „ „ 3—, 4—, 5— „
„ 2000 štof. hlače in mod. telov. „ „ 4—, 5—, 6— „

nad 1000 klobukov za dečke in gospode od K 1-90, 2-90, 3-90 dalje
„ 3000 pelerin nepremoč. najb. kvalitete od K 5, 6, 8, 10 „
„ 15.000 kostumov, paletov, kril in bluz za dame in deklice
najnovejšega kroja po priznanih nizkih cenah.

V zalogi so vedno tudi najnovejši pariški modeli. Postrežba točna in solidna.

Angleško skladišče oblek, O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na trdsko

Katinka Widmayer

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z napisi. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice, vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje. Prosim prepričajte se! 3440 Prosim, prepričajte se!

Prodajajo se tudi narodne peče.

C. kr. priv. tovarna za cement

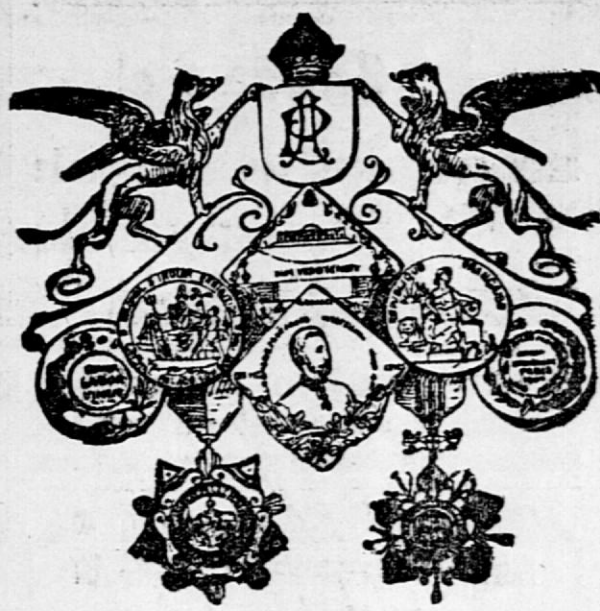
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkrijujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 2307

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Anton Presker

krojač 40

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plašče za gospe, nepremičljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Vsak dan svež

sladoled

in

ledena kava

se dobi

v slaščičarni
J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

G. Čadež
v Ljubljani

Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve manuf. trgovine
priporoča

klobuke
slamnike

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Več tisoč kg lepega zimskega krompirja

se proda do 25. septembra pri 3302

St. & C. Jauzher, Dunajska cesta št. 47. — Telefon št. 152.

Velik semenj za posodo na Resljevi cesti.

Prodaja porcelana iz Karlovič varov, steklenega, emajlnega litiga in luksuznega blaga. Prodaja se samo od 15. septembra do 29. septembra.

3265

Obilega obiska prosi

Ivan Kus.

Usta-
novljeno
L. 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
številka
154.

BRATA

EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvena pleskarja 231

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

Delavnica:

Igriška ulica št. 6.
Električna sila.

s-Ka
s-Ka
s-Ka
s-Ka

Prvovrstna in najboljša

kolesa

sedanjosti.

Adler
Adler
Adler
Adler

Specialna trgovina s kolesi in deli

Ana Gorec, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 14 (Novi svet, nasproti Kolizeja).
Zahtevajte cenik. Rabljena kolesa od 25 K naprej. Izposojevanje koles.

Kolo Adler

tvrdke A. GOREC, Ljubljana

je bilo

pri nedeljski dirki Ljubljana-Sogatec-Ljubljana

prvo in drugo
brez defekta — na cilju!!

Brizgalnice

cevi, telovadno orodje in avtomobile

kupujte samo pri

R. A. Smekal, Zagreb

katera trdka se zdaj glasi:

2093

Središčna prodaja ognjegasnih brizgalnic in potrebnih
telovadn. orodja in avtomobilov d. s. o. j. Praga-Smichov
R. A. Smekal. V. I. Stratilek. V. K. Smakal.

Opozorjamo

da v zadnjem času razpošiljajo različne nemške trdke po svojem za-
stopniku v Zagrebu na gasilna društva nemške cenike in ponujajo
svoje blago. — Ne podpirajte jih, ker imate svojo slovensko trdsko!

Vsled sklepa c. kr. deželnega kot konkurznega sodišča v Ljubljani z dne 5. septembra 1913, opr. št. 310/13/4 se bode

trgovina Fr. Igliča

prot. trgovca v Ljubljani, Mestni trg št. 11

na daljevala,

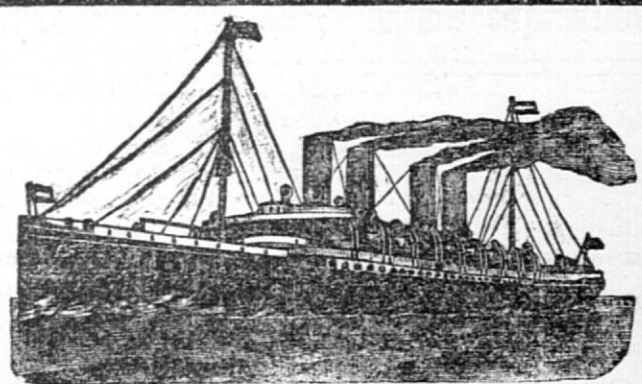
vsled česar se bode v konkurzno maso spadajoče blago, in sicer:

papir, zvezki, pisalno orodje, galanterijsko blago, oprava
za turiste, žepni in stenski koledarji i. dr.

na drobno razprodajalo po
globoko znižanih cenah.

Dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani,
začasni upravitelj konkurzne mase.

3307

Najhitrejša
in najsigurnejša
vožnja

v Ameriko

je z ekspresnimi cesar-
skimi brzoparniki:
„Kaiser Wilhelm II.“,
„Kaiser Wilhelm d. Gr.“,
„Kronprinz Wilhelm“, „Kronprinzessin Cecilie“, in z največjimi brzoparniki
„Princ Friedrich Wilhelm“, „George Washington“, „Columbus“ itd.

Vožnja 5 do 6 dni!

Posebno opozarjam na novo vpeljane kajute (kabine). — III. razr. I v teh je pro-
stora za 2—4 osebe, opremljene so čim najudobneje. Potniki dobivajo v posebnih
jedilnih dvoranah ob pogrnjenih mizah izborna hrana. Na razpolago imajo poleg
družabnih in kadilnih dvoran tudi posebni šetalni krov, kopelji itd. Na krovu
im igra vsak drugi dan godba. — Odhod potnikov iz Ljubljane vsak torek in
četrtok. — Potnik, ki kupi pri meni vozni list, dobi hrano in stanovanje v prista-
nišču brezplačno! — Edino veljavne vozne listke za te parnike, kakor tudi za vse
proge ameriških železnic pri

EDVARDU TAVČARJU v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35
nasproti občeznane gostilne „pri Starem Tišlerju“.

Izdajanje voznih listov tudi za proge: Baltimore, Filadelfija, Galveston, Kanada,
Avstralija. — Zabavna potovanja v Italijo, Egipt, na severni rt itd.

Triumph-

Štedilnike, peči,
trajnogoreče vloge
(za vžigat vlončene peči)

varstvena **TRIUMPH** znamka

ceniki zastoj!
Do bavi nastavi se vsakemu naznani jo.

Triumph tovarna

Štedilnikov in peči z.z.o.z. Wels
Gorenje, Avstrijsko.

Perje

za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje **F. Hiti**
Pred Skofijo štev. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjše

žime.

M. Pakič
v Ljubljani.
Neznanim naročnikom se
pošilja s povzajem.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apertura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga
steklenine, porcelana,
svetilnik, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska
namizna posoda
po najnižjih cenah.

Zdrave, rdečelične otroke

hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično **ribje olje** iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

Zoper kašelj, zaslize-nost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljše preizkušeno in mnogostransko priporočeno **trpotčev sok**. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijske specialitete

Oddajajo se tudi zdravila za člane vseh bolniških blagajn.

Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Josip Čižmár

lekarna pri zlatem orlu
Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Keil^{ov} lak

najboljši plesk za mehka tla.

Keil-ova bela glazura za umivalne mize . . . 90 v
Keil-ova voščena pasta za parkete . . . 90
Keil-ov lak za pozlatenje okvirov . . . 40
Keil-ov lak za slavnike v vseh barvah . . . 30
Keil-ova pasta za čevlje . . . 30

3059 Dobiva se vedno pri **Leskovcu & Medenu v Ljubljani.**

Kranj: Franc Dolenz. :: Idrija: Valentin Lapajne. Novo mesto: Ivan Picsek.
Radovljica: Oton Homan. Zagorje: R. E. Michelčič. Kočevje: Franc Loy. ::
Kamnik: I. Petek. Črnomelj: Anton Zorc.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
najbolj priležni, lični in najboljše
kakovosti. Napredaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.
Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12-50—16-50.

Idrija - Logatec, kolodvor. **Avtomobilna zveza** Idrija - Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije:	Prihod v Logatec:	Odhod iz Logatca:	Prihod v Idrijo:
ob 6- zjutraj	ob 7-50 zjutraj	ob 8-30 zjutraj	ob 10-20 zjutraj
12- opoldan	1-40 popoldan	2-30 popoldan	4- popoldan
3-30 popoldan	5-10 popoldan	6-30 zvečer	8-15 zvečer

Cene z avtomobilnim umnibusom:

4649	I. razred za osebo	II. razred za osebo
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3-—	K 2-—
Idrija - Godovič	1-50	1-—
Godovič - Hotedrška	1-50	1-—
Hotedrška - Logatec	1-50	1-—

Cene s kombiniranim avtomobilom

I. razred za osebo	II. razred za osebo
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3-— K 2-—
Idrija - Godovič	1-50 1-—
Godovič - Hotedrška	1-50 1-—
Hotedrška - Logatec	1-50 1-—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

POZOR! NA OBROKE! BERITE!
Prva, največja, najstarejša in najsposobnejša slovenska trdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrijskem jugu. Velikanska trgovina vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

ALFONZ BREZNİK

učitelj Glasbene matice in sodno zapriseženi strokovnjak o. kr. dež. sodnije

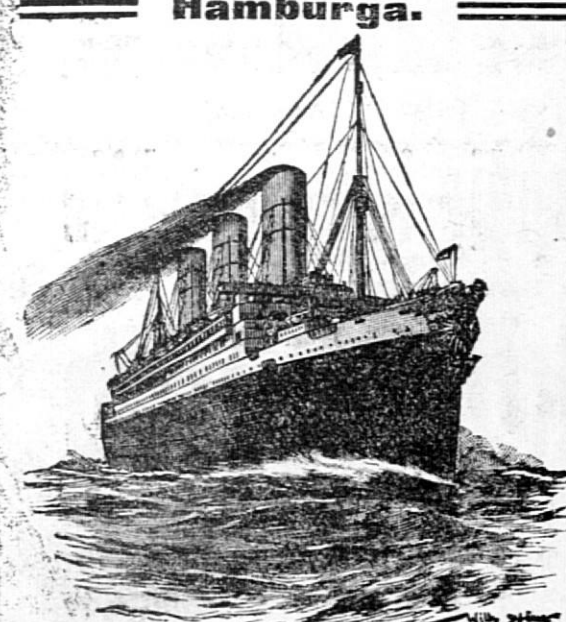
»Zvezda« nasproti »Zvezda« nasproti
»nunske cerkve« Ljubljana, Kongresni trg št. 15 »nunske cerkve«

Klavirji, pianini in harmoniji
najslavnejših svetovnih trdk
Bösendorfer, Rudolf (ne Anton)
Stelzhammer, (najboljši : angleški sistem sedanosti) :
Hölzl & Heitzmann (neprekosljivi pianini z Lexovo mehaniko),
Bratje Stingl, Czapska, Laub & Gloss (koncertni 7¹/₄ okt. pianini)
in **Hörögel** (amer. harmonij od 90 K naprej), imam le jaz, njih edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri (vedno 30 do 40 instrumentov). Zato svarim pred nakupom event. falsifikatov ali navidezno cenega bofelna zlasti, ker vsakdo kupi pri meni na obroke od K 15 naprej prvovrsten instrument goraj omenjenih najboljših trdk z resnično 10letno postavnobvezno garancijo. Tudi preigrani klavirji v zalogi. Zamenja najugodnejša. Ugaševanje in popravila sol. in ceno. Nobena druga trdka ne zamore nuditi tako cenega, ugodnega in zanesljivega nakupa že zategadelj, ker goraj označene prve tovarne ne dajo svojih klavirjev na Kranjskem nikomur v zalogo kakor edino meni in drugič pa zato, ker je ta kupčija moj postranski zaslužek in brez vsake režije

Potniki v Ameriko!

Ki so previdni, se vozijo dandanes, samo z najnovejšimi parniki „Velikani“ preko **Hamburga.**

Največji parnik na svetu je „**Imperator**“.

Dolg je 920 čevljev (280 metrov), nosi 50.000 ton ter je prva ladja na 4 vijake, dočim so bili dosedaj največji in najhitrejši parniki samo na 2 vijake. „Imperator“ je široko morje preplul v 20 dneh trikrat ter se je moral pri tem še v Hamburgu in v New Yorku z izkladanjem in nakladanjem po poldrug dan muditi.

Morska vožnja v 6 do 6¹/₂ dneh se popolnoma jamči.

O prvi vožnji „Imperatorja“ piše „Glas Naroda“ iz New-Yorka: „Imperator“ je višek moderne tehnike. Rotovanje strojev se čisto nič ne sliši. Ladja pluje tako mirno, da človek skoraj ne ve, da je na vodi ter se niti malo ne da pri-merjati z drugimi morskimi velikan. Približno tako so urejeni tudi drugi „Velikani“ Hamburg-Amerika linije. Vsi imajo v III. razredu sobe z 2, 4, ali k več-jem s 6 posteljami. Hrana je obila in dobra. Taki „Velikani“ so poleg „Imperatorja“: Kaiserin Auguste Viktoria (25.000 ton), „Amerika“ (24.000 ton), „Cleveland“ in „Cincinnati“ (po 20.000 ton) itd. Važno! Vsak potnik dobi pri meni pismeno garancijo, da je prost vseh stroškov za hrano in stanovanje, kakor hitro se prijelje v Hamburg. — 2558 Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Kolodvorska ulica, velika številka 28.

Najnižje cene.

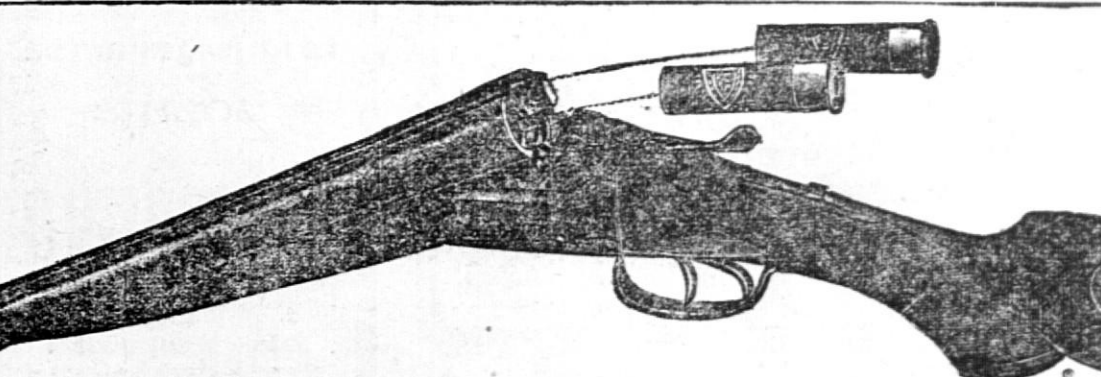
Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 232

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Ljubljana **Fr. Ševčik** Zidovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke trocevke in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

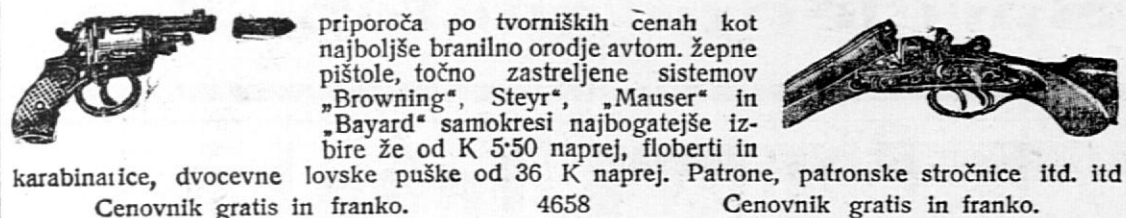
Luserjev obliž za turiste.

Zahtevajte pri nakupu vedno izrecno Luserjev obliž za turiste po K 1-20 najboljše in najzanesljivejše sredstvo proti kurjim ušesom in žuljem. Dobiva se po vseh lekarnah. Glavna zaloga L. Schwenk, lekarna, Dunaj, Meidling. — Premnoge ponaredbe, ki nikdar ne dosežejo Luserjeve originalne znamke, dokazujejo izborna kakovost Luserjevega obliža za turiste. — Pozor pred ponaredbami!

Obleke po meri B. Götzl Ljubljana

najnovejše oblike pri: Mestni trg 19 — Stari trg 8.

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

priporoča po tvorniških cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov „Browning“, Steyr, „Mausler“ in „Bayard“ samokresi najbogatejše izbire že od K 5-50 naprej, floberti in karabinatice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 4658 Cenovnik gratis in franko.

„PFAFF“ Pozor! Pozor!

Kdor si želi kupiti v resnici dober šivalni stroj, naj kupi samo pravi

PFAFFOV STROJ

ki nosi na glavi in stojalu ime „Pfafl“ in se zanj 10 let jamči.

Velika zaloga koles

kakor Waffenrad, Puch, solidno ljudsko kolo Kosmos in Ilirija kakor tudi vsi posamezni deli in popravila po najnižji ceni pri trvdki:

Franc Tschinkel, Kočevje št. 240.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Izdelovanje nevestinskih oprem.

Ustanovljeno 1870.

Moško, damsko in otroško

perilo

lastnega izdelka

daleč znano zaradi izbornega kroja, točnega dela, zmernih cen priporoča

C. J. HAMANN

dobavitelj perila ces. in kralj. Visokosti, častniških uniformiranj, zavodov, samostanov i. t. d. v

LJUBLJANI.

Perilo po meri se izgotavlja najhitreje. Istotam prva kranjska

pralnica in likalnica

moškega perila.

Motorni obrat.

Največje varovanje perila. Najnovejši stroji.

Perilo se na način prve dunajske čistilnice zlika brezhibno kakor novo in se vse do srede poslano perilo zgotovi v soboto tistega tedna.

Ob čistilnem zaslužku K 6— se perilo pošlje franko nazaj in že ob zaslužku K 12— se vrnejo tudi stroški za sem, da stranke ne teže nobeni poštni izdatki.

Priznana najpoštenjša postrežba.

Posteljno perje, puh in kapok.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in zaloga štedilnikov

se nahaja: 535

Ambrožev trg šte. 9.

Jos. Rojina

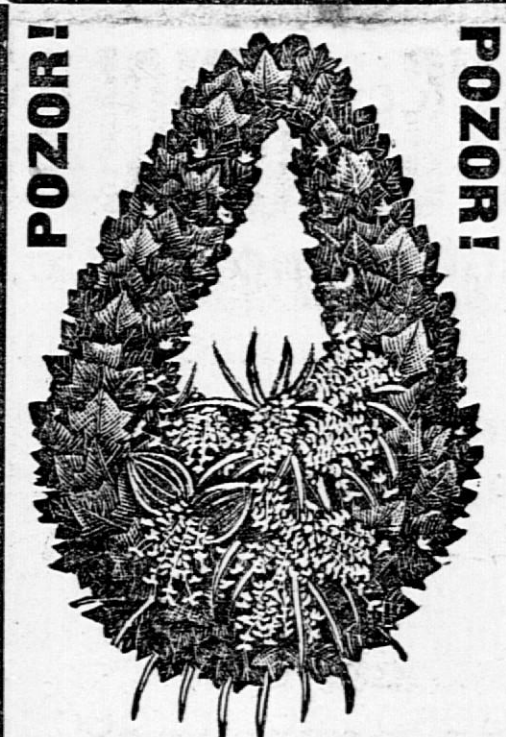
modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Najnovejši londonski kroj.
Pristno angleško blago.
Elegantna izdelava.
Točno in solidno.

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhih vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Brzjavlj: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Kolesarji, zahtevajte

v lastnem interesu nemudoma brezplačno in poštne prosto prvi slovenski pravkar izšli

bogato ilustrovani cenik 1913

za kolesa in posamezne dele.

Poglejte ga pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

Karel Camernik & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

Peter Lassnik

najstarejša in najsolidnejša trgovina v Ljubljani

priporoča svojo

3019

vedno svežo zalogo špecerijskega blaga

ter raznovrstne vedno sveže mineralne vode.

Najnižje cene, točna ter strogo solidna postrežba!

Peter Lassnik, Ljubljana, Marijin trg — Wolfova ulica.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz

Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga

Red Star Line Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, ljudna postrežba in spalnice po novem urejene kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc v Ljubljani,

Kolodvorska ulica odslej stev. 35, od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

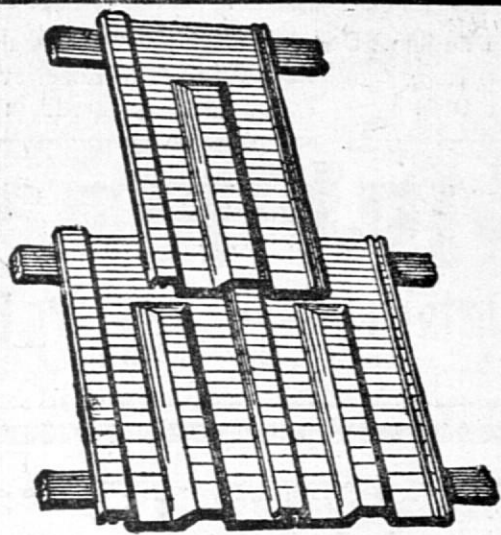
obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

Fr. Mally & dr. tovarna opeke v Sr. Gameljnih

pisarna v Ljubljani, na Resljevi cesti št. 2

➔ priporoča zarezno strešno, navadno strešno in strojno zidno opeko v vsaki množini in najboljši kakovosti. ➔
Vzorci brezplačno. 1218 **Sprejema zastopnike.**

Velik koncert

se vrši

jutri, v nedeljo 21. sept. t. l. na prostornem vrtu pri Travnu na Glincah - Viču.

Začetek ob 4. uri pop. Vstopnina prosta.

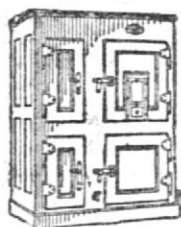
za dobra gorka in mrzla jedila ter pristno pijačo bode preskrbljeno. K obilni udeležbi vljudo vabi J. Traun.

Pri neugodnem vremenu se vrši koncert valsonu. 2124

1995 Prva domača tovarna

omar za led

Simona Praprotnika
v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.

Prevzemajo se vsa v stavbo in pohištveno: mizarstvo spadajoča: dela, katera se točno in po najnižjih cenah izvršujejo.

Velika zaloga gostilniških okroglih miz.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Millijoni rabijo proti

kašlju

hripavosti, kataru in zaslezenju, krčnemu in oslovskemu kašlju, nego slastne

Kaiserjeve
prsne karamele
s „tremi jelkami“

6050 not. poverjenih izpričeval od zdravnikov in zasebnikov jamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni in slastni bonboni. 1562

Zavitek 20 in 40 vin. škatlja 60 v. Prodaja jih v Ljubljani:

Ubal pl. Trnkoczy, lekarna. Rih. Sušnik, lekarna. Dr. G. Piccoli, lekarna. Deželna lekarna. Mr. Ph. And. Bohine, lekarna pri kroni. Mr. Ph. Jos. Čizmar, lekarna. Ant. Kanc, drogerija. B. Cvančara, drogerija „Adrija“.
 Daniel Pirc, lekarna Idrinja. J. Bergmann, lekarna. Novo mesto. C. Andrijašič, lekarna. Novo mesto. Jur. Hus, lekarna pri Mar. P. V. pava. Mi an. Wach, lekarna. Medlika. A. Roček, lekarna. Radovljica. Hinko Brilli, lekarna. Litija. Karel Šavnik, lekarna pri „Sv. Trojici“, Kranj. Fr. Baccarich, lek. Postojna. Jos. Močnik, lekarna. Kamnik. E. Burdych, lekarna v Šk. Lok. Mg. Ph. B. Lavica, lekarna. Tržič. Ph. Mr. E. Koželj, lekarna. Jesenice. V. Arko, trgovec. Senožec. Jos. Rudolf, drog. Litija. J. Kandušar, trg Menges. Jos. Ancik, lekarna v Ribnici. J. R. Hočevar, lek. na Vrhniki

Ob pričetku šol

priporoča trdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

svojo bogato zalogo vsakovrstnih

zgotovljenih oblek

za dečke in deklice.

Dijaške

klobuke,

čepice,

kravate,

raznovrstno perilo,

toaletne potrebščine

i. t. d.

== priporoča ==

špecialna modna trgovina

za gospode in dečke

J. KETTE, Ljubljana,

Franca Jožefa cesta šte. 3.

Jabolčnica

prav dobra domača

se nadomesti s naravnim sredstvom

Muskatin

Muskatin je zlahten naravni preparat za pripravo dobre domače pijače. Iz Muskatina narejena pijača, da moč, poži in krepi živce. Muskatina stane liter na 4 do 5 vin. Muskatina se pošilja vsak dan po pošti in železnici po povzetju. Muskatina se dobi samo v glavni zalogi **Ivan Andraschitz v Mariboru, Koroška ulica.** 2685

! Superfosfat !

obsega v vodi topljivo fosforjevo kislino! najučinkovitejša, zato najcenejša

gnojilo s fosforovo kislino

Zajamčeno največji donosi na tleh vseh vrst, za vse sadežne in kulturne stroke! Zajamčeno najhitrejši učinek! Superfosfat prekaša vsako drugo gnojilo s fosforovo kislino. Posebno učinkuje mešan s kalijem, amonjakom in solitrom. Dalje amonijakove, kalijeve in solitrove superfosfate dobavljajo vse tvornice umetnih gnojil, trgovci, kmetijske družbe in društva. Predznanbe za gnojilne poskuse sprejema:

Centralna pisarna društva avstr. superfosfat. tvornic

Praga, Příkopy 17.

Strogo solidna najstarejša domača trdka.

Juveli, zlatnina,
srebrnina ter razne ure.

Popravila in nova dela po najnižji ceni.

Edina zaloga ur

z znamko

„TUP“

Ceniki zastonj.

Ceniki zastonj.

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-

seženi sodni cenilec. 234

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

„MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA“ V LJUBLJANI

v lastni hiši, Prešernova ulica šte. 3

je imela koncem leta 1912 660 milijonov kron denarnega prometa, 42 milijonov kron vlog in 1 milijon 300 tisoč kron rezervnega zaklada. — Sprejema vloge vsak delavnik. — Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov.

Vloženi denar obrestuje po ➔ 4½% ➔ brez odbitka.

Pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu, da se tudi obrestujejo. Hranilnica je pupilarno varna. V njo vlagajo c. kr. sodišča in jerobi denar mladoletnih otrok in varovancev, župnišča cerkven, občine pa občinski denar. Hranilnica stoji pod javno kontrolo in nadzorstvom c. kr. deželne vlade. Izključena je torej vsaka izguba vloženega denarja in to tudi za časa vojske, ker ima hranilnica denar razposojen na zemljišča. — Hranilnica posoja na zemljišča in poslopja proti 5¼% obrestim in najmanj ¾% amortizacije.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. — Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Pri pesniku futuristu.

Interview. J. D.

Malo boječe, s sklonjeno glavo sem se približeval velikemu geniju, pesniku futuristu Jakobu Marjonetu, ki se je pod večer izprehajal ob morskem obrežju med cipresami in pinjami, srkajoč vase v dolgih požirkih oni morsk - hladni zrak, ki ga prinašajo v duhomorno vroče ozračje morskimi vetrovi.

Dolgo, že več tednov, sem skakal za pesnikom - futuristom, trdno upajoč in z iskreno gorko željo v srcu, da ujamem kak daljši interview z njim - velikim duhom, ki je razdražil do razkačenosti vse, prej tako mirno njegove duševne proizvode hlastajoče občinstvo.

Karminskordeči žarki že zapadajočega solca so božali geniju njegove črne, dolge kodre. Ob obrežju skalovje so butali v enakomernih intervalih se valeči, srebrnopeni valovi, pojoč himno večnega življenja in vabeči raztrgano človeško dušo v temnorazkošno naročje morja. Na obrežni promenadi ni bilo žive duše. Futurist-genij je samcat stopal, zibal semintja svojo sloko, dolgo postavlo, tuintam vzpenjal roke, kakor bi hotel loviti mušice. Nudila se mi je te daj najugodnejša prilika za nemoten interview. Kakšna sreča? Kakšna senzacija za revijo »Kladivo«, ko prinese prvi interview s tem velikim duha? Parkrat sem še pokašljaj, v grlu mi je za moment obtičalo nekaj neznosno trdega, srce mi je močnejše vtrpalo, mahoma sem skoro postal pravi pravcati plašljivec in bojazljivec.

»He, ljubi moj, vsaka glava ima svojo pamet. Ne hodi bojazljiva šalobarda! Pogum! Stopi predenj!«

Res, slo je! Na nekem ovinku so se križali najini pogledi. Stopim bližje, se odkrijem in vdano priklonim, lečajoč prve pozdravne in uvodne besede.

»Se-em X. X.! In dovolite, cenjenost, da Vas nadlegujem z nekaterimi aktualnimi vprašanji o težnjah in bodočnosti futurizma.«

»Ja, ja, zakaj pa ne. Me veseli!« Futurizem je genija elektriziral, njegove obrazne mišice so migale radosti, oči so se mu svetilele kakor mačku, ki gre ponoči na svoj pohod. Visoko je vzravnal svoje sloko telo. Jaz pa sem skromno začel z vprašanji.

»Dovolite mi prvič splošno vprašanje! Vi - futuristi, resno mislite z odpravo samostalnikov, pridevnikov, gramatik in sintakse sploh v poeziji?«

»Da, da. To so naše principijelne težnje. Prosim Vas. Povejte mi točno, resnično definicijo te filološke brklarije, gramatike itd.«

»Odkrito. Ne morem. Nisem filolog.«

»No, in pazite sedaj! Mi futuristi odločno in z vsemi sredstvi zametavamo samostalnike, pridevnike, sploh gramatiko. Kaj je gramatika? Gramatika je oslovski nezmesel! Gramatika skuša in hoče vključiti plemenita poetova čustva v pedantična pravila. Še hujše rabeljsko dejanje opravlja poetovim mislim in idealnim inspiracijam - sintaksa.«

»Toda neko urejeno harmonsko glasoslovje je pa vendar tudi vezani, poetični besedi edini temelj?«

»Ne, ne, absolutno ne! Naša plemenita hrepenja, čustva in nagnenja so svobodna, porajajo se kot blisk. Kako naj torej električne utrinke naših - futuristovskih možganov vklepamo v dolgočrtno stavo? In ti stavki naj bi bili potem odmev, odsev ali zrcalo našemu prave-mu razpoloženju!«

»Kako pa, dovolite, izraža futurist v verzih svoje bliskovite misli in težnje?«

»Tako, kot naravni, od kulture ne obilzani narodi. Sicer pa Vam sedaj sploh izjavim, da se jaz - futurist pricipijelno z nikomur ne spuščam v debato, zlasti ne z nasprotniki. Debatam s takimi ljudmi je brezplodno za pravljanje možganske energije, ker, pomnite, gospod, futuristovi možgani so fino sestavljeni, precizno delujoči stroj, katerega funkcije so podvržene trdim zakonom mehanike. In futurist naj bi svojo drago možgansko snov zapravil v takih vsakdanjih trapnjah in malenkostih.«

»Toda javnost, publikum ima pravico izreči svobodno sodbo o Vaših idejah.«

»Ha-ha-ha! Kaj Vam pravim? Publikum naj nas pusti popolnoma na miru, publikum naj gre na pokopališče svojih vsakdanjih, kramarskih poslov. Futurist želi mir, večni mir, da se njegova duša zlije v harmonsko celoto z naravo in življenjem divjakov in barbarov in da potem izliva in bruhla svoje duševne afekte v svet, kakor vulkani svojo lavo. Čemu je vzvišenemu, v sferah strasti in hrepenenju plavajočemu poetu-futuristu ta publikum, ta maškara, ki človeka vedno potegne nazaj v to vsak-

danje špekulativsko življenje. Futurist živi življenje naravno, življenje divjih narodov, ki ne poznajo tega skrivanja svojih strasti in hrepenenja in nagnenja za različne besedne ploteve. Napovedujem boj morali in splošno dobičkaželjni, no, človečnosti, če se tako izrazim. Glejte! V tem trenutku mi je v možganih za »človečnost« šinil drug, vsebolj primeren idejni oznak, pa ti samostalniki-rablji, so mi udušili v kali to bliskovito se porajajočo idejo.«

»Vendar, oprostite, pesem ne more imeti v sebi življenske sile, duha, če je pesem - brez besedi. Sami uvidite, da je beseda oni vir.«

»Bah! Čemu veržite čiste, svobodne poetove misli v suženjske okove? Vam pravim: Kratko je geslo: Proč z gramatik in sintakso! Je naravnost zločinsko in nasilno vpregati poetova plemenita čustva, visoke misli, želje, krute bolečine in radosti srca v šablonske stavke.«

»Vendar pomislite, futurist si ne more zagotoviti simpatij čitajočega občinstva, če...«

»Poslušajte sedaj rajše nekaj mojih novjših verzov. Pazite na me, dobro glejte na moje geste, kretanje in gibanje telesa. Opazujte sploh moje duševno razpoloženje, ko Vam čitam svoje verz. Preberem vam dvoje najnovejših pesmi:

Mobilizacija armade.
Tra-ta-rata-tra-ra-ta-tam
tam-tara-tam, tam-ta-ta-tam
u-u-u-h, uje-uje-uh.

Pad Odrina.
Bum-bum-bum
rum-rum-rum
pimf-pamf-pumf
o-o-oh, oho-oh.

Z debeloizbuljenimi očmi in z napeto začudenostjo sem zija v velikega poeta, koncem koncev pa nisem vedel, če mu naj grogovito in bučno ploskam ali mečem ogorčenje z gnjilimi jajci - v znak priznanja in razočaranja. Ploskati me je bilo sram; gnjilih jajc pa nisem imel v žepih. Po dolgem, mučnem molku sem velikega pesnika vprašal:

»Cenjenost! Kako stališče zavzemljete nasproti občinstvu glede ploskanja, ovacij, vencev in drugih sličnih vdanostnih odlikovanj?«

»Mm-ja! Odločno odklanjam ploskanje, izraz neumne hinavščine. Pomnite! Futuristu pomenjajo lavorovi, srebrni in zlati venci, iskrene ovacije in gromko ploskanje občinstva - najkolosalnejši fiasko.«

Cenjenost! Kdaj pa je potem futurist vzhicen in vzradoščen?«

»Futurist je v svojem elementu, je najsrečnejši med zemljani, kadar vidi pred seboj zbrano občinstvo in poslušalstvo - razočarano, razburkano, razjarjen in do skrajnosti razkačeno.«

»Kakšno zadoščenje pa ima tedaj futurist?«

»Futurist čuti v sebi mefistovski zadoščenje, ko vidi publiko v valovanju in razburkanju. Gnijla jajca, kamenje in polena so nam simbol najvišjega odlikovanja. Vedno sem bil v pravem svojem elementu, kadar sem dosegel s svojimi duševnimi proizvodi, da mi je občinstvo metalo jajca, kamenje in z ogorčenjem pisalo. Tedaj sem se kopal v valovih nebeške radosti.«

Zopet sem molčal in bil sem v zadregi, ker nisem imel primerne materijala, s katerim bi bil lahko na očiten način pokazal pesniku-velikanu svoje ogorčenje in občudovanje. Poklonil sem se mu in urnih krakov oddrčal proti uredništvu revije »Kladivo«, na pol mrmrajoč:

»Hvala lepa, cenjenost, za izkazani interview! Gnijla jajca prihodnjič! Imam dijare!«

Za slabotne kosti.

Otroci, ki se branijo zauživati ribje olje, imajo prav posebno radi Scottovo emulzijo. Ta vzrok navaja zdravnik, da namesto navadnega ribjega olja odreja Scottovo emulzijo, ako je malim pacientom treba kostitvorne pomoči. Scottova emulzija daje vsled svojih kostitvornih sestavin mlademu organizmu moč.

Otroci se prično pridno postavljati na noge in hitro prično veselo skakati okoli. Odločite se torej, tudi svojim bledim nežnim otrokom dajati dobro, lahko prebavno Scottovo emulzijo, ki jih pretvori v debelolice, vesele otroke.

Seveda samo Scottovo emulzijo, ne kake druge.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpošiljavi 50 vin. v pisarni znamkah dobiti od tvrdice SCOTT & BOWNE.

d. z. o. z. na Dunaju VII. sklicuje se na naš list enkratno vpošiljatev poizkušnje od kake lekarne.

Puchovo trikolo
voz za prtljago, skoro novo, s popolnoma novimi prve vrste pnevmatikami, nanovo ponikljano, za trgovce in pekarnje prav pripravno, proda za nizko ceno 225 K **Friderik Jakowitsch** v Celju. 3317

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K, 3-42. Ilustrovan cenovnik i, zdravniškimi nasveti gratis in franko (zaprta 30 h). **I. Singe**, higienična manufaktura, Dunaj I. Wiesingerstr. 8 F

Kemična tvornica Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Cementna malta, beton, apnena malta napravi neprodorne za vodo samo

STEARIT

(obl. varovano.) 2291

Najidealnejše sredstvo za osušenja vseh vrst zadržanje talne vlažnosti.

Nepremočljive fasade z apneno malto.

Zastopstvo in zaloga: F. P. Vidic & Comp., Ljubljana

Artur Wollner, Lobes 35 pri Plznji (Češko.)

Ceno češko posteljno perje.

Kilo sivega puljenega K 2 - boljšega K 2-40, polbelega K 3-60, belega K 4-80, prima kakor puh mehkega K 6 - , veleprima K 7-20, najboljša vrsta K 8-40. Puh siv K 6 - , bel K 12 - , najfinjši prsi puh K 14-40. Od 5 t g naprej franko. Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega inleta, pernica ali spodnja blazina 180x116 cm a K 10 - , 12 - , 15 - , 18 - , 21 - , 200x140 cm a K 13 - , 15 - , 18 - , 21 - , zglavnica 80x58 cm a K 3 - , 3-50, 4 - , 90x70 cm a K 4-50, 5-50, 6 - . 3-delne zimmice za eno posteljo K 27 - , boljša K 33 - . Razpošiljanje franko po povzetju od K 10 - naprej. Zamenja dovoljena, za neugajajoče denar nazaj. Poizkušnje in cenovniki franko.

Artur Wollner, Lobes 35 pri Plznji (Češko.)

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron - vse vrste lasne podlage in mrežice - barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K - , toaleine potrebščine - lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

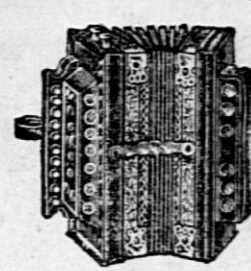
Štefan Strmoli
brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

Brez rizika! Na moje harmonike ni carine, ker so vse avstrijski izdelek. Zamenja dovoljena!

Dobre harmonike 5 kron.

St. 3003/4 10 tipk, 2 registra, 28 glasov, velikost 24x12 cm K 5 - , St. 6543/4 8 tipk, 1 register, 24 glasov, velikost 28x14 cm K 5-40. St. 3053/4 10 tipk, 2 registra, 50 glasov, velikost 26x14 cm K 6-40. St. 6633/4 10 tipk, 2 registra, 50 glasov, velikost 31x15 cm K 8-60. St. 6852 10 tipk, 2 registra, 50 glasov, velikost 28x16 cm K 9-50.

Sola za samouk pri vsaki harmoniki zastoj. Pošilja po povzetju

c. in kr. dvorni dobavitelj **Jan Konrad**

ekspozitna hiša glasbil v Mostu, št. 440 (Češko).

Glavni katalog z nad 4000 slikami se pošilja na zahtevo vsakomur zastoj in poštne prosto.

Redka prilika!

Zaradi opustitve hotela „Car Avstrijski“ v Zagrebu se proda po izredno nizki ceni

vsa hotelska oprava in sicer od 55 sob, n. pr. pohištvo, posteljina in porilo, prave zimmice, preproge, zastorji itd.

Vse v dobrem, zjamčeno čistim stanju Pismena vprašanja na **Tobija Rosenberg, Zagreb, Vlaška ulica 69.** Vprašanja zaradi ogledanja vsak dan v hotelu, soba št. 10. 3256

Arena Narodnega doma.

Od srede, 17. t. m. naprej odprto vsak dan od 4. popoldne do 10. ure zvečer.

Prvikrat v Evropi! Prvikrat v Evropi!

MISTERIOZNA AFRIKA

obstoječa iz 100 divjih bojevnikov, plesalcev, plesalk, godcev, rokodelcev, borilcev, plesalcev z meči itd., kakor tdi predvajanje izvirnega

orientalskega harema s poglavarjevim favoritom

trebušno plesalko Rekiu, Bent Mohamedom, Ben Amerjem, plesalkami narodnih plesov Aziza, Ben Mohamedom, Kadjo, Fekirjem, Hadjo Fatma, Aby Sennem, in za postrežbo določenimi zamorkami ter evnuhom Ben Dida.

Vstopnina: Odrasli 50 vin. Otroci 30 vin. Ravnateljstvo: Leon Czutzka.

3334

Nagrobne križe

kamenite podstavke za nagrobne križe, nagrobne svetilke, vsakovrstne peči, navadne, preproste pa najnovejša do najfinejših izpeljav, štedilnice, kotle za žanje in pičo kuhati, slamoreznice, robkarice za koruzo, sadne mline in stiskalnice za grozdje, umetna gnojila in vsakovrstno železninarsko blago 3366

priporoča po najnižjih cenah na debelo in drobno

Veletrgovina z železnino „Merku“, **PETER MAJDIČ**

v Celju.

Gospodinje!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite splošno znane svetovne znamke

BLAIMSCHEINA

UNIKUM
MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejših goveje obistne tolsče z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčisti naravni izdelek.

„UNIKUM“ je 50% cenejši od navadnega presnega masla in zjamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV

„UNIKUM“ je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“

je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za :

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

samo

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINO

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 8,000.000 kron.

152

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondi okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

430
440

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

430
440

vseh vrst po dnevnem kurzu.

Na obroke zlata verižica

60 gramov težka, K 140—, mesečno 4 K. Prve vrste srebrna ura s 3 srebrnimi pokrovi 14 K. Pošilja se na vse strani. Kdor bi rad ceno kupil uro in verižico, naj piše takoj. R. Lechner, Bredlava (Lundenburg) 299 trgovina z zlatino.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fondi K 58,461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: cigar pisarne so v lastne bančne hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

V sredini zelo prometnega trga se odda trgovski lokal

z vso trgovsko opravo.

Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

3355

Brilni aparat

s posrebljenim držajem iz masivne kovine; kompletno K 1-50 komad. Klinje po 20 h, tucat K 2-20. Baterija za žepno svetilko 40 in 60 h, žarnica 45 h, kompletna žepna svetilka od K 1-20 komad naprej do najfiniših izvršitev. Razpošiljanje kakor navadno po povzetju. Continental-Gasglühlicht-Gesellschaft „Meteor“ d. z. o. z.

Podmokl (Bodenbach) 11 na Češkem. 3246

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinske kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

OPOMIN!

Kdor pijačo dobro si želi, 3283
Zabavo hoče prav veselo,
V vrtni senci dobro jelo,
Ta naj na Glince pobiti —

v gostilno „pri Robenčku“, Batijsa.

Prostovoljna dražba.

V torek, 23. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne se vrši na Rešjevi cesti št. 3. I. nadstr. (desno)

prostovoljna prodaja

sohne oprave

poštne uniforme, moške obleke in perila.

V „Narodni kavarni“

od danes naprej vsak večer

koncert

duajske elitne damske kapele.

Začetek ob 8. Vstop prost.

Za obiskovalce koncerta prikladna zlasti

restavracija „Zlatorog“

poleg „Narodne kavarne“ s svojo priznano dobro kuhinjo, pristnimi vini in izbornim češkim pivom.

Priporoča se slav. občinstvu ter prosi za obilen obisk

3324

Franz Krapeš.

Moderna ročna dela in materijal

M. Drenik

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Volna za športne obleke, čepice itd. Zgotovljene, pričete in predtiskane vezene v največji izbori. Predtiskarija. Vezanje na roko. Tamburiranje. Plisiranje itd. Popolna zaloga telovadnih oblik. — Zunanja naročila: se izvršujejo točno in vestno.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K; kg vefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfiniši prsni puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, monankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolg, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K, 16 K, 17 K, 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajočo se vrne denar. Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-20 popoldne. Osební vlak na Skofjo Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih.)

1-30 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.

3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vllissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

7-45 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-01 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona) Vllissingena, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-52 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

3-00 popoldne. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-33 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča, Kranja.

5-51 zvečer. Brzovlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic, Radovljice, Kranja, Skofje Loke. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih.)

9-10 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-31 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-32, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

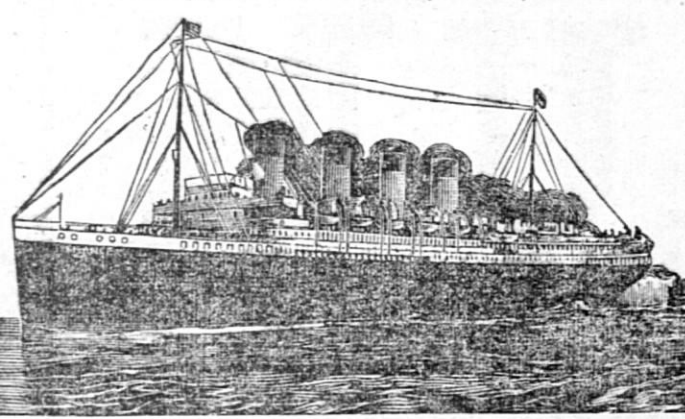
C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.

Najkrajša vožnja iz

Havre v Nev York.

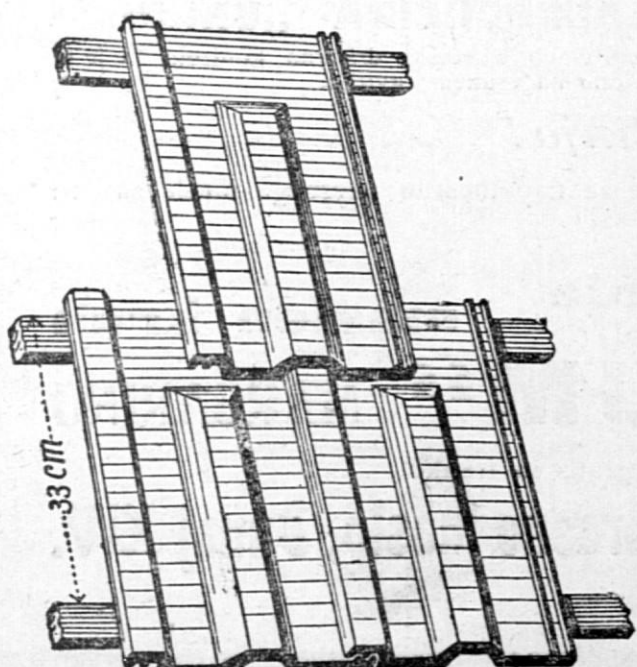
Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš edino pri 3439

Ed. Šmarda
oblastveno potrjena potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetijske posojilnice, nasproti gostilne pri „Figovcu“. Vozne liste iz Amerike v staro domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne liste po vseh železnicah za prirejanje zabavnih in romarskih vlakov. Vsa pojasnila istotam brezplačno.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

: tovarna zarezanih strešnikov :

ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

:: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. ::

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. Spretni zastopniki se sprejmejo.